

II. Výsledky hospodaření státního rozpočtu za 1. pololetí 2009

1. Celkové výsledky hospodaření státního rozpočtu

1.1. *Záměry schváleného rozpočtu*

Státní rozpočet České republiky na rok 2009 byl sestaven **v souladu s příslušnými ustanoveními zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech**, v platném znění.

Byl **schválen Poslaneckou sněmovnou zákonem č. 475 ze dne 10. prosince 2008** a stanovil **příjmy** ve výši **1 114,0 mld. Kč** a **výdaje** ve výši **1 152,1 mld. Kč**. **Rozpočtovaný schodek** v objemu **38,1 mld. Kč** bude podle tohoto zákona vypořádán státními dluhopisy do výše 23,6 mld. Kč, přijatými dlouhodobými úvěry do výše 15,8 mld. Kč a změnou stavů na účtech státních finančních aktiv, a to zvýšením o 1,3 mld. Kč.

Východiska přípravy státního rozpočtu na rok 2009 byla následující:

- Programové prohlášení vlády, ve kterém byly definovány základní úkoly z oblasti veřejných rozpočtů;
- Konvergenční program ČR, který deklaroval snahu vlády udržovat deficity pod úrovní 3 % HDP a dosáhnout i jejich postupného snižování;
- výdajové rámce na léta 2009 a 2010 stanovené usnesením Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR č. 554 z 23. schůze 5. prosince 2007;
- střednědobý výhled státního rozpočtu ČR na léta 2009 a 2010 schválený usnesením vlády č. 1062/2007 a předložený PSP ČR na vědomí;
- predikce základních makroekonomických indikátorů do roku 2009 (zpracovaná MF v červenci 2008).

Následující tabulka naznačuje tendence základních ukazatelů schváleného rozpočtu na rok 2009 ve srovnání s rozpočtem a skutečností roku 2008:

Tabulka č. 1

v mld. Kč

	2008		2009	Rozdíl SR 2009- SR 2008	Rozdíl SR 2009- Skut.2008	Index v % SR 2009/ SR 2008	Index v % SR 2009/ Skut.2008
	Rozpočet schválený	Skutečnost	Rozpočet schválený				
Celkové příjmy	1 036,51	1 063,94	1 114,00	77,49	50,06	107,5	104,7
<i>Daňové příjmy (bez poj. na SZ)</i>	<i>551,30</i>	<i>544,39</i>	<i>595,52</i>	<i>44,22</i>	<i>51,13</i>	<i>108,0</i>	<i>109,4</i>
DPH	191,90	177,82	194,10	2,20	16,28	101,1	109,2
Spotřební daně (vč. tzv. ekolog. daní)	134,80	125,54	143,90	9,10	18,36	106,8	114,6
DPPO	117,90	127,17	130,30	12,40	3,13	110,5	102,5
DPFO	90,20	94,96	107,20	17,00	12,24	118,8	112,9
Ostatní daňové příjmy	16,50	18,91	20,02	3,52	1,11	121,3	105,9
<i>Pojistné na SZ</i>	<i>387,05</i>	<i>385,50</i>	<i>396,68</i>	<i>9,64</i>	<i>11,18</i>	<i>102,5</i>	<i>102,9</i>
<i>Nedaňové a ost. příjmy</i>	<i>98,16</i>	<i>134,05</i>	<i>121,80</i>	<i>23,64</i>	<i>-12,24</i>	<i>124,1</i>	<i>90,9</i>
Celkové výdaje	1 107,31	1 083,94	1 152,10	44,79	68,16	104,0	106,3
<i>Běžné výdaje</i>	<i>978,94</i>	<i>978,91</i>	<i>1 038,01</i>	<i>59,07</i>	<i>59,10</i>	<i>106,0</i>	<i>106,0</i>
<i>Kapitálové výdaje</i>	<i>128,37</i>	<i>105,03</i>	<i>114,09</i>	<i>-14,28</i>	<i>9,06</i>	<i>88,9</i>	<i>108,6</i>
Saldo SR	-70,80	-20,00	-38,10	32,70	-18,10	53,8	190,5

V porovnání s rozpočtem na rok 2008 počítá schválený rozpočet na rok 2009 s nárůstem celkových příjmů o 77,5 mld. Kč, tj. o 7,5 %, celkové výdaje by měly vzrůst o 44,8 mld. Kč, tj. o 4,0 %, a schodek by tak měl být nižší o 32,7 mld. Kč.

Z růstu celkových příjmů o 77,5 mld. Kč připadá na příjmy z daní a poplatků růst o 44,2 mld. Kč, tj. o 8,0 %, když největší nárůst představují předpokládaná inkasa daní z příjmů fyzických osob (o 17,0 mld. Kč, tj. o 18,8 %), daní z příjmů právnických osob (o 12,4 mld. Kč, tj. o 10,5 %) a spotřebních daní (o 9,1 mld. Kč, tj. o 6,8 %). Rozpočet příjmů z pojistného na sociální zabezpečení je vyšší o 9,6 mld. Kč, tj. o 2,5 % (relativně nízký předpokládaný růst souvisí se snížením sazeb pojistného na nemocenské pojištění a příspěvku na státní politiku v souhrnné výši o 2,5 procentního bodu; u pojistného na důchodové pojištění se předpokládá růst o 31,3 mld. Kč, tj. o 9,7 %). Rozpočet nedaňových a ostatních příjmů by měl vzrůst o 23,6 mld. Kč, tj. o 24,1 % (proti skutečnosti 2008 je rozpočet o 12,2 mld. Kč nižší - vliv vysoké loňské skutečnosti, která zahrnovala mimo jiné i nerozpočtované převody z rezervních fondů organizačních složek státu do příjmů kapitol ve výši 47,5 mld. Kč. **Transfery přijaté od EU a převody z Národního fondu by měly dosáhnout 96,3 mld. Kč (v roce 2008 činil rozpočet 76,0 mld. Kč a skutečnost dosáhla 34,5 mld. Kč).**

Výdajová strana státního rozpočtu počítá s vyšším čerpáním prostředků proti rozpočtu 2008 o 44,8 mld. Kč, z toho růst o 59,1 mld. Kč (tj. o 4,0 %) připadá na běžné výdaje a pokles o 14,3 mld. Kč (tj. o 11,1 %) na výdaje kapitálové.

Na růstu rozpočtovaných běžných výdajů se podílejí především sociální dávky (růst o 28,0 mld. Kč). Z toho výdaje na důchody by měly růst o 31,0 mld. Kč. Neinvestiční transfery by měly proti rozpočtu 2008 vzrůst o 10,6 mld. Kč, transfery příspěvkovým apod. organizacím o 7,3 mld. Kč atd. **Mandatorní výdaje** by měly dosáhnout **616,9 mld. Kč** a **převýšit** tak rozpočet 2008 o **35,5 mld. Kč**, tj. o 6,1 %. Jejich **podíl na celkových výdajích** má vzrůst na **53,5 %** (rozpočet 2008 předpokládal podíl ve výši 52,5 %).

Na poklesu rozpočtu kapitálových výdajů se podílejí především investiční transfery veřejným rozpočtům ústřední úrovně, které proti rozpočtu 2008 klesly z 45,9 mld. Kč na 33,6 mld. Kč (vliv snížení transferů do SFDI). Dále to jsou například nižší transfery veřejným rozpočtům územní úrovně (o 7,4 mld. Kč).

1.2. Rozhodující změny rozpočtu v průběhu 1. pololetí roku 2009

V průběhu 1. pololetí roku 2009 došlo k několika změnám, které měly vliv na změnu výše celkových příjmů, výdajů či salda schváleného rozpočtu. Rozpočet **celkových příjmů i výdajů byl navýšen o 10,9 mld. Kč** na základě zmocnění ministra financí **podle § 24 odst. 4 zákona č. 218/2000 Sb.**, o rozpočtových pravidlech (týká se financování programů nebo projektů spolufinancovaných z rozpočtu EU). **K navýšení příjmů a výdajů o dalších 3,6 mld. Kč** došlo na základě **usnesení vlády č. 122/2009, č. 457/2009 a č. 1626/2008**, kterými se změnila účelovost prostředků rezervních fondů kapitol Ministerstvo zemědělství, Ministerstvo dopravy, Ministerstvo spravedlnosti a Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. **Dále došlo k navýšení rozpočtu celkových výdajů (s vlivem na schodek) o 220,5 mil. Kč**, určených na odstraňování povodňových škod vzniklých v roce 2006 a na nová protipovodňová opatření (pro Ministerstvo zemědělství z kapitoly OSFA – na základě zmocnění ministra financí podle § 2, odst. 2 zákona č. 475/2008 Sb.).

Rozpočet celkových příjmů po změnách k 30.6.2009 tak dosáhl 1 128 507 mil. Kč (zvýšení o 14 505 mil. Kč), celkových výdajů 1 166 827 mil. Kč (zvýšení o 14 725 mil. Kč) a schodku 38 320,5 mil. Kč. Zvýšení schodku o 220,5 mil. Kč bude vypořádáno snížením stavu na účtech státních finančních aktiv o stejnou částku.

Většina rozpočtových opatření však znamenala pouze přesuny prostředků mezi jednotlivými položkami (především výdajovými) či kapitolami. Některá z nich jsou dále uvedena:

- z kapitoly VPS došlo v rámci rozpočtových opatření k přesunu celkem **7,4 mld. Kč** (včetně již uvedených 3,6 mld. Kč podle usnesení vlády č. 122/2009, č. 457/2009 a č. 1626/2008) do ostatních rozpočtových kapitol (z toho **0,9 mld. Kč šlo z Vládní rozpočtové rezervy** – podrobněji v bodě II. 4. této zprávy),
- z kapitoly **Státní dluh** byly v 1. pololetí 2009 rozpočtovými opatřeními převedeny ve prospěch jiných kapitol prostředky ve výši **7,5 mld. Kč**. Z toho téměř všechny prostředky směřovaly na projekty financované z úvěrů od Evropské investiční banky (do kapitol Ministerstvo dopravy, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy a Ministerstvo zemědělství). Jednalo se o **4 520 mil. Kč** na spolufinancování **Operačního programu Doprava**, dále o **1 079 mil. Kč** na **silniční okruh kolem Prahy** – část Jihozápadní, o **717 mil. Kč** na rozvoj materiálně technické základny **Masarykovy univerzity v Brně**, o **893 mil. Kč** na výstavbu a obnovu infrastruktury **vodovodů a kanalizací** a o **280 mil. Kč** na financování **protipovodňových opatření**,
- z kapitoly **OSFA** bylo (mimo výše uvedeného transferu do kapitoly Ministerstvo zemědělství ve výši 220,5 mil. Kč) do jiných kapitol převedeno **804 mil. Kč**. Především se jednalo o transfery **540 mil. Kč na programy týkající se protipovodňových opatření** a 100 mil. Kč na pozemkové úpravy zaměřené na řešení protipovodňových opatření transferované do kapitoly Ministerstvo zemědělství (z výnosů privatizace majetku).

Celkem bylo v 1. pololetí 2009 provedeno 454 rozpočtových opatření (v 1. pololetí 2008 to bylo 307). Důvodem zvýšení počtu rozpočtových opatření bylo zejména zabezpečení úkolů vyplývajících z usnesení vlády č. 363/2009 a č. 409/2009. Nejvíce rozpočtových opatření se realizovalo v kapitole Ministerstvo vnitra (74), dále v kapitolách Ministerstvo zemědělství (33), Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (31), Ministerstvo práce a sociálních věcí (30), Ministerstvo obrany (30) a Ministerstvo životního prostředí (29).

Nejvýznamnější skupinu rozpočtových opatření tvořily přesuny mezi jednotlivými kapitolami (49,6 %). Na druhém místě byly přesuny v rámci výdajů příslušné kapitoly (26,9 %). Třetí skupinu rozpočtových opatření tvořily přesuny prostředků z kapitoly Všeobecná pokladní správa do rozpočtů příslušných kapitol (16,0 %). Nižším počtem rozpočtových opatření byly jednotlivým kapitolám uvolňovány prostředky z kapitoly Státní dluh (3,7 %) a z kapitoly Operace státních finančních aktiv (1,8 %). Souvztažné zvýšení příjmů a výdajů se týkalo 2 % rozpočtových opatření.

1.3. Celkové výsledky hospodaření státního rozpočtu za 1. pololetí roku 2009

Souhrnné výsledky hospodaření státního rozpočtu v hodnoceném období ukazuje následující přehled:

Tabulka č. 2

Ukazatel	Skutečnost leden-červen 2008	2009				% plnění v roce 2008 5=4:3	Index 2009/2008 7=4:1
		Schválený rozpočet	Rozpočet po změnách*)	Skutečnost leden-červen	%		
		2	3	4	5=4:3		
PŘÍJMY CELKEM	536,57	1114,00	1128,51	506,69	44,9	51,6	94,4
VÝDAJE CELKEM	542,22	1152,10	1166,83	574,95	49,3	48,8	106,0
SALDO	-5,65	-38,10	-38,32	-68,26	178,1	7,9	1207,6

*) rozpočet upravený k 30.6.2009

V 1. pololetí roku 2009 inkasoval státní rozpočet **celkové příjmy** ve výši **506,7 mld. Kč, tj. 44,9 % rozpočtu po změnách** (v roce 2008 to bylo 51,6 %), a byly tak o 57,6 mld. Kč pod jeho polovinou. Proti stejnému období roku 2008 je to **o 29,9 mld. Kč, tj. o 5,6 % méně**. Rozpočet po změnách je nad úrovní skutečnosti roku 2008 o 6,1 %. Na meziročním poklesu se podílelo především nižší inkaso příjmů z daní a poplatků.

Příjmy z daní a poplatků představovaly **238,7 mld. Kč, tj. 40,1 % rozpočtu, a meziročně klesly o 26,6 mld. Kč, tj. o 8,1 %** (v pololetí roku 2008 byly plněny na 48,1 %, při meziročním růstu o 20,0 mld. Kč, tj. o 8,1 %). Rozpočet počítá s růstem o 9,4 % proti skutečnosti roku 2008. Meziroční pokles zaznamenaly všechny „velké“ daně, z nichž nejvíce se snížilo inkaso daní z příjmů právnických osob (o 15,7 mld. Kč).

Příjmy z pojistného na sociální zabezpečení dosáhly výše **180,0 mld. Kč, tj. 45,4 % rozpočtu a meziročně klesly o 11,4 mld. Kč, tj. o 6,0 %** (v pololetí 2008 byly plněny na 49,5 %, při meziročním růstu o 14,4 mld. Kč, tj. o 8,1 %). Rozpočet je nad úrovní loňské skutečnosti o 2,9 % (relativně nízký předpokládaný růst souvisí se snížením sazeb pojistného na nemocenské pojištění a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti v souhrnné výši o 2,5 procentního bodu).

Nedaňové a kapitálové příjmy a přijaté transfery ve výši **88,1 mld. Kč byly při meziročním růstu o 8,1 mld. Kč, tj. o 10,2 %, plněny na 64,6 % rozpočtu po změnách**. (v 1. pololetí 2008 byly plněny na 78,2 % při meziročním růstu o 18,9 mld. Kč, tj. o 31,0 %). Meziroční růst ovlivnilo únorové **usnesení vlády č. 122/2009**, kterým vláda

mimo jiné schválila **převedení prostředků z rezervních fondů organizačních složek státu do příjmů kapitoly VPS** (nad rámec rozpočtu). Tyto prostředky jsou **určeny na snížení schodku státního rozpočtu** a jejich skutečný převod činil **31,7 mld. Kč**. S tím souvisí i meziroční pokles převodu prostředků z rezervních fondů OSS do příjmů kapitol (z 33,6 mld. Kč v pololetí 2008 na letošních 6,1 mld. Kč). Kapitoly státního rozpočtu přijaly **27,7 mld. Kč transferovaných z EU, resp. převedených z Národního fondu** (meziročně o 8,2 mld. Kč více).

Celkové výdaje byly čerpány ve výši **574,9 mld. Kč, tj. na 49,3 %**, a byly tak o 8,5 mld. Kč pod polovinou rozpočtu po změnách. V porovnání s čerpáním výdajů v pololetí 2008, kdy byl rozpočet plněn na 48,8 %, to bylo **o 32,7 mld. Kč, tj. o 6,0 % více**. Rozpočet po změnách je nad skutečností roku 2008 o 7,6 %.

Běžné výdaje dosáhly 523,8 mld. Kč při čerpání rozpočtu na 50,7 % (loni to bylo na 49,3 %). Meziročně tak **vzrostly o 35,1 mld. Kč, tj. o 7,2 %**. Na jejich meziročním růstu se podílely především **transfery dávek důchodového pojištění** (o 17,3 mld. Kč), **výdaje na úroky z kapitoly Státní dluh** (o 9,7 mld. Kč) a **odvody a příspěvky do rozpočtu EU** (o 4,3 mld. Kč). Rozpočet po změnách převyšuje skutečnost roku 2008 o 5,5 %.

Kapitálové výdaje představovaly **51,1 mld. Kč** a byly plněny na **38,2 %** (loni to bylo na 44,3 %), při meziročním poklesu o 2,4 mld. Kč, tj. o 4,4 %. Rozpočet po změnách počítá s růstem proti loňské skutečnosti o 27,3 %.

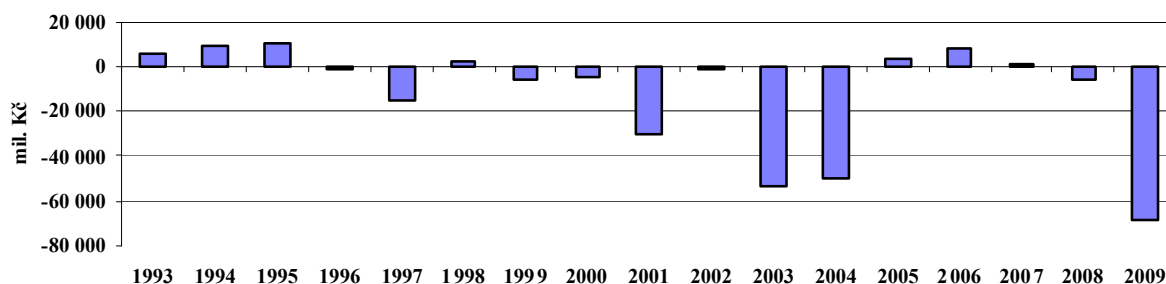
Mandatorní výdaje ve výši **323,4 mld. Kč** představovaly zatím plnění rozpočtu po změnách na 52,1 %, při meziročním růstu o 30,5 mld. Kč, tj. o 10,4 % (především vlivem stejných výdajů jako u předchozího hodnocení běžných výdajů). Jejich podíl na celkových výdajích dosáhl 56,2 % (loni to bylo 54,0 %).

Schodek státního rozpočtu tak dosáhl za 1. pololetí roku 2009 **výše 68,3 mld. Kč. Proti loňskému roku je to o 62,6 mld. Kč horší výsledek**. Proti úrovni dané rozpočtem po změnách je to výsledek o 29,9 mld. Kč horší, což vyjadřuje i předstih čerpání celkových výdajů před plněním celkových příjmů o 4,4 procentního bodu (loni naopak předstih plnění příjmů o 2,8 p.b.).

Tabulka č. 3

															mil. Kč	
1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
5 570	9 715	10 448	-1 004	-14 827	1 823	-5 982	-4 933	-29 653	-915	-53 399	-49 702	3 763	7 642	1 274	-5 652	-68 259

Vývoj salda SR v 1. pololetí let 1993-2009

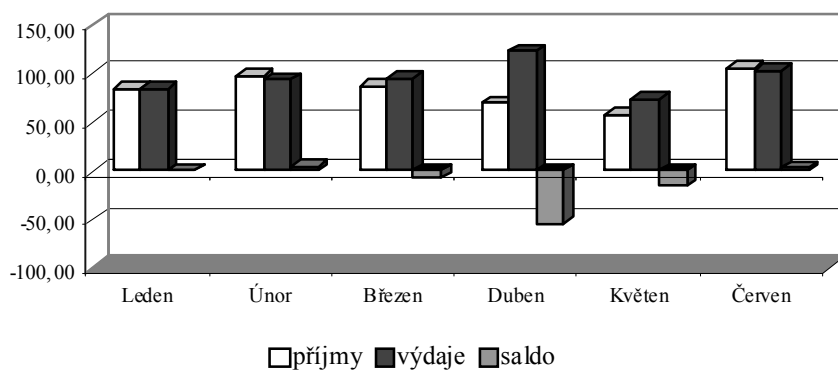

Vývoj inkasa příjmů, čerpání výdajů a sald v jednotlivých měsících ukazují následující tabulka a graf:

Tabulka č. 4

v mld. Kč						
2009	Celkové příjmy	% plnění k SR po změnách	Celkové výdaje	% plnění k SR po změnách	Saldo v měsíci	Kumulované saldo
Leden	85,03	7,5	84,54	7,2	0,48	0,48
Únor	98,72	8,7	93,80	8,0	4,92	5,40
Březen	87,83	7,8	95,57	8,2	-7,74	-2,35
Duben	69,68	6,2	123,00	10,5	-53,31	-55,66
Květen	58,78	5,2	74,53	6,4	-15,75	-71,41
Červen	106,66	9,5	103,51	8,9	3,15	-68,26
Leden - červen	506,69	44,9	574,95	49,3	-68,26	-68,26

Měsíční přírůstky příjmů, výdajů a salda státního rozpočtu (v mld. Kč)

K největšímu prohloubení deficitu státního rozpočtu došlo v měsíci dubnu, což souviselo zejména s jednorázovou úhradou příspěvku státu na stavební spoření za rok 2008 ve výši 12,4 mld. Kč, která se provádí každoročně v tomto období. Zároveň se v tomto měsíci projevilo zaplacení zálohy na 2. čtvrtletí na přímé náklady škol zřizovaných obcemi a kraji ve výši 18,8 mld. Kč. Do té doby (leden až březen 2009) se hospodaření státního rozpočtu vyvíjelo celkem příznivě, což bylo ovšem výrazně ovlivněno již zmíněným usnesením vlády č. 122/2009 (navýšení příjmů nad rámec rozpočtu o 31,7 mld. Kč převedením z rezervních fondů kapitol). K výraznějšímu zlepšení hospodaření nedošlo ani v červnu, kdy obvykle příznivě působí vyšší inkaso daní z příjmů právnických osob.

Uvedené celkové výsledky hospodaření státního rozpočtu za 1. pololetí 2009 **obsahují rovněž prostředky převedené z rezervních fondů do příjmů kapitol a jejich následné použití ve výdajích** (není rozpočtováno). Podle údajů finančních výkazů za období 1. pololetí 2009 převedly organizační složky státu z rezervních fondů do svých příjmů prostředky v celkové výši 6,1 mld. Kč a z této částky v hodnoceném období použily 3,9 mld. Kč.

Dosavadní výsledek hospodaření státního rozpočtu je výrazně horší než výsledky v 1. pololetích let 2005 – 2008. Hlavním důvodem je neplnění daní z příjmů a příjmů z pojistného na sociální zabezpečení, kde se projevuje velký rozdíl mezi schváleným rozpočtem, který byl postaven na růstu HDP o 4,8 % a současnou ekonomickou realitou (způsobenou celosvětovou krizí), která počítá s poměrně výrazným poklesem HDP za celý rok 2009. Tato krize s sebou přináší pro státní rozpočet i tlaky na vyšší čerpání některých výdajů, a proto je již nyní zřejmé, že na konci roku bude plánovaný schodek výrazně překročen. Po novelizaci rozpočtových pravidel, podle které organizační složky státu (OSS) od roku 2008 již nepřevádějí nevyčerpané prostředky rozpočtovaných výdajů do rezervních fondů (převody do rezervních fondů se již nevykazují jako uskutečněný výdaj), nelze vyloučit případné úspory na straně některých výdajů (nespotřebované prostředky bude možné nárokovat v dalším roce), nicméně pro výsledek hospodaření státního rozpočtu v roce 2009 bude určující především inkaso daňových příjmů.

Výsledky hospodaření za leden až srpen jsou spolu s výhledem celkového plnění státního rozpočtu do konce roku uvedeny v samostatné části materiálu.

Podrobnější analýza vývoje příjmové a výdajové stránky státního rozpočtu je obsahem dalších částí zprávy.

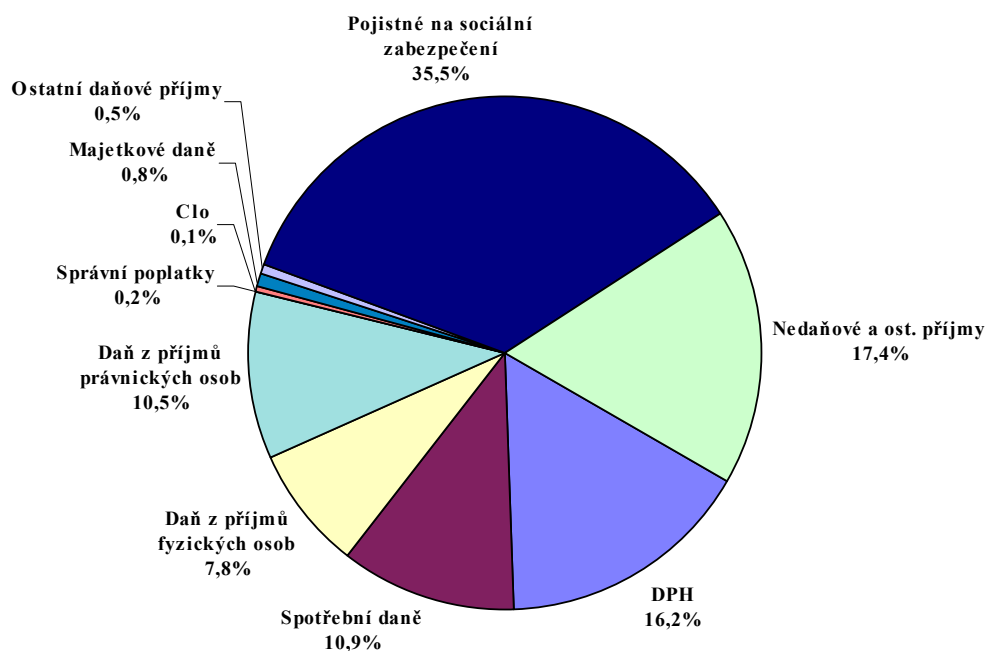
2. Příjmy státního rozpočtu

Zákonem č. 475/2008 Sb., o státním rozpočtu ČR na rok 2009, ze dne 10. prosince 2008, schválila Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR na rok 2009 **příjmy státního rozpočtu ve výši 1 114,0 mld. Kč.**

Za 1. pololetí roku 2009 došlo k několika změnám, které měly vliv na změnu výše celkových příjmů, výdajů či salda schváleného rozpočtu. **Celkové příjmy byly navýšeny o 14,5 mld. Kč. Rozpočet celkových příjmů po změnách tak dosáhl 1 128,5 mld. Kč.** Detailnější popis změn rozpočtu je obsažen v části II., bod 1.2. této zprávy.

Celkové příjmy státního rozpočtu dosáhly ke konci června 2009 výše **506,7 mld. Kč**, což představovalo **44,9 % rozpočtu** a meziroční pokles o 29,9 mld. Kč, tj. o 5,6 % méně oproti červnu 2008. Jejich objem byl **o 57,6 mld. Kč nižší než alikvota (polovina) celoročního rozpočtu.**

Strukturu celkových příjmů dosažených v prvním pololetí roku 2009 ilustruje následující graf a tabulka:

Příjmy státního rozpočtu, jejich plnění a meziroční srovnání

Tabulka č. 5

Ukazatel	v ml. Kč						
	Skutečnost	Rozpočet 2009		Skutečnost	%	Rozdíl	Index
	1. pololetí 2008	schválený	rozpočet po změnách	1. pololetí 2009	plnění (4:3)	skut.-rozp. (4-3)	2009/2008 (4:1)
	1	2	3	4	5	6	7
A) Daňové příjmy (daně, poplatky, pojistné)	456,64	992,20	992,20	418,63	42,2	-573,57	91,7
Příjmy z daní a poplatků*	265,24	595,52	595,52	238,66	40,1	-356,85	90,0
Daň z příjmů fyzických osob (DPFO)	45,09	107,20	107,20	39,52	36,9	-67,68	87,7
v tom: • DPFO ze závislé činnosti a funkčních požitků	37,35	87,40	87,40	35,07	40,1	-52,33	93,9
• DPFO ze samostatné výdělečné činnosti	4,44	13,00	13,00	1,27	9,8	-11,73	28,7
• DPFO z kapitálových výnosů	3,30	6,80	6,80	3,18	46,8	-3,62	96,3
Daň z příjmů právnických osob (DPPO)	69,03	130,30	130,30	53,32	40,9	-76,98	77,2
Obecné vnitř. daně ze zboží a služeb v tuzemsku (DPH)	83,40	194,10	194,10	82,22	42,4	-111,88	98,6
Zvláštní daně a poplatky ze zboží a služeb v tuzemsku (SD)**)	57,79	143,90	143,90	55,19	38,4	-88,71	95,5
Poplatky a odvody v oblasti životního prostředí	0,72	1,36	1,36	0,71	52,4	-0,65	99,8
Správní poplatky	1,98	2,41	2,41	1,19	49,6	-1,21	60,4
Daně z mezinár. obchodu a transakcí (clo)	1,33	1,60	1,60	0,73	45,7	-0,87	54,9
Daně z majetkových a kapitál. převodů	5,15	11,80	11,80	4,16	35,3	-7,64	80,9
Ostatní daňové příjmy***)	0,75	2,84	2,84	1,60	56,4	-1,24	212,4
Pojistné na soc.zabezpečení, příspěvek na státní politiku za městnanosti a veřejné zdrav.pojištění****)	191,40	396,68	396,68	179,97	45,4	-216,72	94,0
z toho: • Pojistné na důchodové pojištění	132,53	352,61	352,61	120,68	34,2	-231,92	91,1
B) Nedaňové příjmy celkem	16,81	20,69	20,65	15,98	77,4	-4,67	95,1
Příjmy z vlastní činnosti a odvody přebytků	9,46	13,54	13,49	11,06	82,0	-2,43	116,9
z toho: • Odvody přebytků organizací s přímým vztahem	1,98	1,18	1,19	2,36	199,3	1,18	119,5
• Příjmy z vlastní činnosti	1,63	2,91	2,88	1,94	67,2	-0,95	118,4
• Příjmy z úroků a realizace finančního majetku	5,05	8,44	8,44	5,81	68,8	-2,63	115,2
• Soudní poplatky	0,45	0,60	0,58	0,59	101,0	0,01	129,6
Přijaté sankční platby a vratky transferů	2,58	1,72	1,72	2,43	141,0	0,71	94,2
Příjmy z prodeje nekap.majetku a ost nedaň. příjmy	3,71	2,43	2,43	1,67	68,8	-0,76	45,1
z toho: • Dobrovolné pojistné	0,45	0,82	0,82	0,32	39,1	-0,50	71,4
Přijaté splátky půjčených prostředků	1,06	3,00	3,00	0,83	27,5	-2,18	77,8
z toho: • Splátky půjč.prostředků od podnikatel.subjektů	0,93	2,68	2,68	0,47	17,7	-2,20	50,9
• Splátky půjč.prostř.ze zahraničí (z vládních úvěrů)	0,12	0,16	0,16	0,34	213,8	0,18	288,7
C) Kapitálové příjmy celkem	0,56	1,66	1,70	0,53	31,4	-1,17	96,0
D) Přijaté transfery celkem	62,56	99,45	113,96	71,54	62,8	-42,42	114,4
v tom: • Neinvestiční přijaté transfery	57,10	49,55	54,07	63,56	117,6	9,49	111,3
z toho: Neinvestiční transfery přijaté od EU	12,02	20,61	20,61	20,39	98,9	-0,22	169,6
Převody z vlastních fondů	38,55	0,00	0,00	6,18	x	6,18	16,0
Neinv. transf.od veř.rozp.ústř.úrovně	6,50	28,80	33,31	36,93	110,9	3,61	568,3
• Investiční přijaté transfery	5,47	49,90	59,89	7,98	13,3	-51,91	146,0
z toho: Investiční převody z Národního fondu	5,18	47,68	57,59	6,29	10,9	-51,29	121,6
PRÍJMY STATNÍHO ROZPOCTU CELKEM	536,57	1 114,00	1 128,51	506,69	44,9	-621,82	94,4

*) kromě položky 1701 (Nerozúčtované, nespecifikované a nezařaditelné daňové příjmy) v kapitole 313

***) včetně tzv. ekologických daní (daň z elektřiny, zemního plynu a některých dalších plynů a pevných paliv) vybíraných od roku 2008

****) dopočet do celku

*****) včetně položky 1701 v kapitole 313

A. Daňové příjmy

2.1. Celostátní daňové příjmy

Celostátní inkaso všech daní dosáhlo ke konci června 2009 výše 338,9 mld. Kč, což představovalo **40,5 %** celoročně rozpočtovaného objemu (ve stejném období roku 2008 to bylo 49,1 %) **a meziroční pokles o 33,2 mld. Kč, tj. o 8,9 %.** Z toho nejvyšší absolutní pokles 16,3 mld. Kč byl dosažen u daně z příjmu právnických osob (dále DPPO). Druhý nejvyšší úbytek byl dosažen ve výši 8,7 mld. Kč u daně z příjmu fyzických osob (dále „DPFO“), další snížení u spotřební daně (dále „SD“) o 2,8 mld. Kč a daně z přidané hodnoty (dále „DPH“) o 2,4, mld. Kč. Finanční prostředky získané z ostatních daní, tj. clo, silniční daně, dálniční poplatky, daň z nemovitostí, majetkové a ostatní daně a poplatky, dosáhly ve svém souhrnu v 1. pololetí 2009 částky 23,3 mld. Kč (pokles oproti stejnému období roku 2008 o 2,2 mld. Kč).

Zákon č. 377/2007 Sb. ze dne 6. prosince 2007, kterým se změnil zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosu některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní), ve znění pozdějších předpisů, stanovil s účinností od 1. ledna 2008 podíl obcí na celostátních výnosech daní na **21,4 %**, a to na úkor státního rozpočtu (tj. snížil podíl na celostátních výnosech daní z původních 70,49 % na 69,68 %). Podíl krajů v úrovni 8,92 % ponechal. Dělení výnosů pro územní samosprávné celky se vztahuje pouze na DPH, DPPO a DPFO.

Ze skutečného celostátního výnosu všech daní **připadlo na státní rozpočet 70,4 % (238,7 mld. Kč)**, což je o 0,9 procentního bodu méně než v 1. pololetí 2008. Podíl rozpočtů **územně samosprávných celků činil 27,4 % (92,8 mld. Kč)**, což je o 0,9 procentních bodů více než ve stejném období roku 2008. Z toho na daňové **příjmy obcí připadlo 70,5 mld. Kč a kraje získaly do svých rozpočtů 22,3 mld. Kč. Státnímu fondu dopravní infrastruktury bylo převedeno 7,5 mld. Kč, tj. 2,2 % (podíl SD z minerálních olejů 3,4 mld. Kč, silniční daň 1,9 mld. Kč a dálniční poplatek 2,2 mld. Kč).**

Tabulka č. 6

Meziroční srovnání celostátního inkasa daní

v mld. Kč

UKAZATEL	Celkem 2008			Celkem 2009			Meziroční přírůstek		Meziroční index	
	Rozpočet schválený	Skutečnost 1. pololetí	% plnění	Rozpočet schválený	Skutečnost 1. pololetí	% plnění	2008-2007	2009-2008	2008/2007	2009/2008
Daňové příjmy:	758,10	372,07	49,08	836,32	338,92	40,5	25,51	-33,15	107,4	91,1
z toho:										
- DPH	274,50	119,74	43,62	278,60	117,38	42,1	6,03	-2,36	105,3	98,0
- spotřební daň	142,30	61,39	43,14	151,80	58,57	38,6	1,98	-2,82	103,3	95,4
- clo	1,30	1,33	102,31	1,60	0,73	45,7	0,64	-0,60	192,8	55,0
- DPPO včetně obcí a krajů	175,50	96,83	55,17	193,30	79,75	41,3	16,54	-17,08	120,6	82,4
v tom: • DPPO	168,60	90,60	53,74	187,00	74,26	39,7	16,09	-16,34	121,6	82,0
• DPPO za obce a kraje	6,90	6,23	90,29	6,30	5,49	87,2	0,45	-0,74	107,8	88,2
- DPFO	135,40	68,57	50,64	162,90	59,89	36,8	-0,87	-8,68	98,7	87,3
v tom: • z kapitálových výnosů	5,60	4,71	84,11	9,80	4,55	46,5	0,92	-0,16	124,3	96,7
• závislá činnost	114,00	54,99	48,24	128,10	51,44	40,2	-3,08	-3,55	94,7	93,5
• z příjznání	15,80	8,87	56,14	25,00	3,90	15,6	1,29	-4,97	117,0	44,0
- silniční daň	6,10	2,76	45,26	6,50	1,91	29,4	0,16	-0,85	106,2	69,3
- daň z nemovitostí	5,50	2,71	49,27	6,40	3,35	52,3	0,15	0,64	105,9	123,5
- majetkové daně	8,80	5,15	58,52	11,80	4,16	35,3	0,26	-0,99	105,3	80,9
- dálniční poplatek	2,30	2,01	87,30	2,60	2,16	82,9	0,31	0,15	118,1	107,3
- ostatní daně a poplatky ¹⁾	6,40	11,58	180,94	20,82	11,02	52,9	0,31	-0,56	102,8	95,2

¹⁾ SR včetně poplatků a odvodů v oblasti životního prostředí

Celostátní výnos DPH ke konci června 2009 dosáhl objemu 117,4 mld. Kč, což je 42,1 % celoročního rozpočtu. Ve srovnání se stejným obdobím roku 2008 se jedná o pokles o 2,4 mld. Kč, tj. o 2 % (v pololetí roku 2008 byl rozpočet plněn na 43,6 % a meziroční růst proti roku 2007 představoval 6,0 %). Z inkasovaného výnosu DPH připadlo na státní rozpočet 82,2 mld. Kč, 24,8 mld. Kč na rozpočty obcí a 10,4 mld. Kč rozpočty krajů.

Celostátní výnos spotřebních daní k 30.6.2009 dosáhl 58,6 mld. Kč, tj. 38,6 % rozpočtu, a byl o 2,8 mld. Kč, tj. o 4,6 % pod úroveň 1. pololetí 2008. Z této inkasované částky bylo **3,4 mld. Kč** převedeno do příjmů Státního fondu dopravní infrastruktury (dále jen „SFDI“).

Celostátní výnos daně z příjmů fyzických osob (DPFO) ke konci června 2009 dosáhl 59,9 mld. Kč (plnění rozpočtu na 36,8 %) a byl proti stejnému období roku 2008 nižší o 8,7 mld. Kč, tj. o 12,7 %. Z celkového inkasa **státnímu rozpočtu zůstalo 39,5 mld. Kč, do rozpočtu obcí bylo převedeno téměř 14,9 mld. Kč a do rozpočtů krajů 5,5 mld. Kč.**

- Rozhodující část této daně tvoří **daň z příjmů ze závislé činnosti a funkčních požitků.** Její celostátní inkaso za 1. pololetí roku 2009 **dosáhlo 51,4 mld. Kč** (40,2 % celoročního rozpočtu) a bylo o 3,6 mld. Kč, tj. o 6,5 % nižší než v 1. pololetí roku 2008.

- Celostátní inkaso **daně z kapitálových výnosů** představovalo k 30. červnu 2009 **hodnotu 4,6 mld. Kč**, tj. 46,5 % rozpočtu a bylo o 0,16 mld. Kč (o 3,3 %) nižší než za stejné období v roce 2008.
- Celostátní inkaso **daně z příjmů placené na základě daňového přiznání** dosáhlo ke konci června 2009 **výše 3,9 mld. Kč** a naplnilo rozpočtem předpokládanou částku na 15,6 %, při meziročním poklesu o 5 mld. Kč, tj. o 56,0 %.

Celostátní inkaso daně z příjmů právnických osob (DPPO) včetně obcí a krajů dosáhlo ke konci 1. pololetí 2009 částky 79,8 mld. Kč, tj. 41,3 % rozpočtu při meziročním snížení o 17,1 mld. Kč (o 17,6 %). Z celostátního objemu této daně (79,8 mld. Kč) bylo 5,5 mld. Kč výhradně příjmem obcí a krajů. Zbývající část, tj. 74,3 mld. Kč byla na základě rozpočtového určení daní rozdělena mezi státní rozpočet 53,3 mld. Kč, rozpočet obcí 14,8 mld. Kč a do rozpočtu krajů bylo převedeno 6,2 mld. Kč.

2.2. Daňové příjmy státního rozpočtu

Schválený státní rozpočet daňových příjmů (bez pojistného na sociální zabezpečení) počítal s meziročním růstem o 51,1 mld. Kč, tj. o 9,4 % (měřeno ke skutečnosti r. 2008). Jejich **skutečné inkaso ke konci června 2009** dosáhlo výše **238,7 mld. Kč**, což představovalo **40,1 % rozpočtu** (v pololetí 2008 to bylo 48,1 % rozpočtu).

Meziroční pokles o 26,6 mld. Kč, tj. o 10 % souvisel s poklesem všech hlavních daňových příjmů, zejména pak **s vývojem DPPO**. Příjmy státního rozpočtu z DPPO vykázaly meziroční pokles o 15,7 mld. Kč, tj. o 22,8 % (vloni byl naopak nárůst oproti stejnému období r. 2007 o 15,5 mld. Kč, tj. o 28,9 %). Poklesly i další váhově významné daně – DPFO o 5,57 mld. Kč, tj. o 12,3 %; spotřební daně o 2,61 mld. Kč, tj. o 4,5 % a DPH o 1,18 mld. Kč, tj. o 1,4 %.

a) Daň z příjmů právnických osob (DPPO)

DPPO patří do kategorie tzv. sdílených příjmů. Její výnos je rozdělován mezi státní rozpočet a územní rozpočty. Příjmy státního rozpočtu **se skládají z DPPO srážené podle zvláštní sazby a z daně placené poplatníky na základě podaných daňových přiznání** (formou čtvrtletních nebo pololetních záloh a jejich zúčtováním za minulé období). Podle rozpočtového určení daní náleží státnímu rozpočtu 69,68 % výnosu daně. Výnos DPPO z vedlejší činnosti obcí a krajů plyne celý do rozpočtu obcí a krajů.

Inkaso DPPO patřící **státnímu rozpočtu dosáhlo za 1. pololetí 2009 částky 53,3 mld. Kč** (plnění rozpočtované výše na 40,9 %), což je o 15,7 mld. Kč méně než v prvním pololetí roku 2008, tedy pokles o 22,8 %.

Tabulka. č. 7

Ukazatel	v mld. Kč					
	Skutečnost 1.pololetí 2007	Skutečnost 1.pololetí 2008	Schválený rozpočet 2009	Skutečnost 1.pololetí 2009	% plnění rozpočtu	Index růstu 2009/2008
DPPO celkem ^{*)}	73,93	93,57	187,00	72,72	38,89	77,7
- v tom: ^{**)}						
- daň z příznání	72,01	90,63	x	69,88	x	77,1
- daň vybíraná srážkou	1,92	2,94	x	2,84	x	96,6
- z toho:						
- DPPO státní rozpočet	53,55	69,03	130,30	53,32	40,92	77,2

*) bez DPPO vybírané obcemi a kraji; údaje vychází z výkazů ÚFDR (nikoliv z ARISu)

**) rozdělení na daň vybíranou srážkou a daň z příznání je orientační

Vývoj inkasa DPPO v 1. pololetí 2009 byl zejména u **DPPO z příznání** ovlivněn dopady narůstající celosvětové hospodářské krize, v kombinaci s legislativními změnami přijatými s účinností pro zdaňovací období započatá v roce 2008 zákonem č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů, a částečně též realizací opatření v oblasti daní z příjmů, které jsou součástí Národního protikrizového plánu vlády, přijatého usnesením vlády 204 ze dne 16.2.2009.

Výpadek inkasa k 30.6.2009 ovlivnilo zrušení povinnosti platit zálohy na daň z příjmů pro daňové subjekty zaměstnávající maximálně 5 zaměstnanců a kladně vyřízené žádosti daňových subjektů o stanovení záloh jinak než vyplývá z jejich poslední známé daňové povinnosti s ohledem na očekávaný pokles daňové povinnosti za zdaňovací období započatá v roce 2009 následkem prohlubujícího se nepříznivého vývoje hospodaření.

Do výše inkasa DPPO z příznání k 30.6.2009 se s ohledem na třicetidenní zákonnou lhůtu pro vrácení daňových přeplatků z titulu zaplacených záloh převyšujících daň za zdaňovací období započatá v roce 2008 splatnou k uvedenému datu plně nepromítl legislativní dopad snížení základní sazby daně z 24 % na 21 %, který se v rozhodující míře projevil až ve výši inkasa k 31.7.2009, kdy meziroční pokles inkasa oproti stejnému období minulého roku činil více jak 36 mld. Kč (za měsíc červenec 2009 bylo realizováno záporné inkaso ve výši 4,8 mld. Kč).

Výše inkasa DPPO za 1. pololetí 2009 byla v zásadě ovlivněna zákonným způsobem stanovení výše a periodicity záloh na daň, který vychází z daňové povinnosti za předchozí zdaňovací období. U převážně uplatňovaného typu zdaňovacího období, kterým je kalendářní rok, platila většina poplatníků nepodléhajících auditu nebo jimž

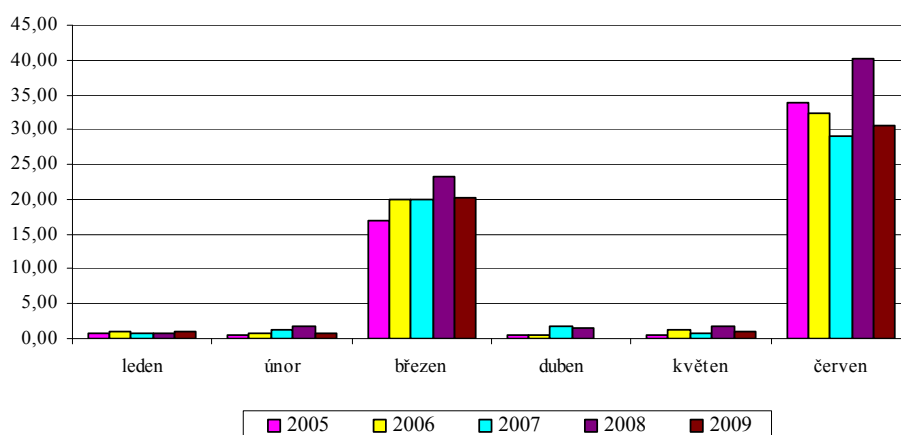
nezpracovával přiznání daňový poradce v prvním čtvrtletí 2009 zálohy podle daňové povinnosti přiznané v předchozím roce, stanovené podle výsledku hospodaření předminulého roku, tj. za rok 2007, a to s použitím sazby 24 %; část poplatníků platila takto stanovené zálohy ještě ve 2. čtvrtletí 2009. Až od druhého či třetího čtvrtletí 2009 (v případech, kdy přiznání zpracovával daňový poradce nebo účetní závěrka poplatníka podléhala auditu) byli poplatníci povinni platit zálohy z přiznané daňové povinnosti, vycházející z výsledku hospodaření předchozího roku 2008, stanovené sice již s použitím sazby 21 %, avšak stále ještě minimálně ovlivněné dopady počínající celosvětové hospodářské krize.

Jelikož zákonný způsob stanovení výše a periodicity záloh reaguje na legislativní změny a na reálný vývoj zdaňovaných příjmů s více než roční časovou prodlevou, zvýšilo se v 1. pololetí 2009 využívání zákonného institutu „stanovení záloh jinak“, který v odůvodněných případech umožňuje u konkrétních poplatníků pružněji reagovat na situace, kdy lze v důsledku prohlubující se hospodářské krize očekávat, že úhrn zaplacených zákonných záloh bude výrazně vyšší než výsledná daň. Vrácení vzniklého přeplatku by tak snižovalo inkaso DPPO v následujícím roce.

Ve větší míře jsou správci daně využívány též zákonné instituty posečkáni daně a povolení splátek, pokud by prokazatelné dopady ekonomické krize na poplatníky dále prohlubovaly zaplacení daně, vč. záloh na daň v zákonných lhůtách.

Vliv platebního kalendáře (tj. zálohové platby a vyrovnání daně v návaznosti na existenci daňového poradce, jakož i změnu v periodicitě placení záloh počínaje rokem 2002) na výběr DPPO v jednotlivých měsících roku ilustruje následující graf:

Srovnání měsíčního inkasa DPPO (v mld. Kč)

Z časové prodlevy, s níž inkaso **DPPO z příznání** reaguje na reálný výkon ekonomiky, vyplývající ze zákonné úpravy placení záloh na daň a lhůt pro podání daňových příznání, které jsou současně lhůtami splatnosti daně, je zřejmé, že se v inkasu DPPO ve 2. pololetí 2009 ještě plně neprojeví aktuální vývoj ekonomiky, ale zejména dopady legislativních změn provedených zákonem o stabilizaci veřejných rozpočtů. Významný vliv bude mít též pokračující realizace opatření v oblasti daní z příjmů, které jsou součástí Národního protikrizového plánu, a využívání zákonných institutů stanovení záloh jinak, posečkání daně a povolení splátek. Lze očekávat, že inkaso DPPO z příznání za celý rok 2009 bude oproti roku 2008 výrazně nižší.

U **DPPO vybírané srážkou** došlo za 1. pololetí 2009 v porovnání se stejným obdobím roku 2008, k nepatrnému poklesu inkasa, a to o 0,1 mld. Kč. Jelikož s účinností od 1.1.2009 nedošlo k žádným legislativním změnám, jednalo se o vliv daný změnou struktury a objemu jednotlivých druhů příjmů zdaňovaných srážkou daní podle zvláštní sazby, který nelze s ohledem na nedostatek podrobnějších dat detailněji strukturovat. Za celý rok 2009 lze na této dani očekávat inkaso na úrovni inkasa za rok 2008.

b) Daň z příjmů fyzických osob (DPFO)

Inkaso státního rozpočtu celkem ze všech tří položek **daně z příjmů fyzických osob dosáhlo 39,5 mld. Kč**, tj. **36,9 % rozpočtu** a meziročně bylo nižší o 5,57 mld. Kč, tj. o 12,3 %. Rozpočet počítal s nárůstem proti dosažené skutečnosti v roce 2008 o 12,9 %.

Daně z příjmů fyzických osob inkasované státním rozpočtem ilustruje následující tabulka.

Tabulka č. 8

Daně z příjmů fyzických osob inkasované státním rozpočtem:

UKAZATEL	Skutečnost 1. pololetí 2007	Skutečnost 1. pololetí 2008	Skutečnost 2009		Rozdíl		Index	
			1. pololetí 2009	%	2008-2007	2009-2008	2008/2007	2009/2008
Daň z příjmů fyzických osob	46,50	45,09	39,52	36,9	-1,41	-5,6	97,0	87,7
v tom:								
• DPFO ze závislé činnosti	39,97	37,35	35,07	40,1	-2,62	-2,3	93,4	93,9
• DPFO ze sam.výděl.činnosti	3,86	4,44	1,27	9,8	0,58	-3,2	115,0	28,7
• DPFO z kapitálových výnosů	2,67	3,30	3,18	46,8	0,63	-0,1	123,6	96,4

- **Příjem státního rozpočtu z DPFO ze závislé činnosti** za 1. pololetí roku 2009 ve výši téměř **35,1 mld. Kč** představoval plnění rozpočtu na 40,1 % a **meziroční pokles o 2,3 mld. Kč, tj. o 6,1 %**.

Hlavní příčinou uvedeného vývoje inkasa daně je ekonomická recese, která se v ČR výrazně projevila zejména růstem počtu nezaměstnaných osob z důvodu omezování výroby pro nedostatek zakázek či odbytu a zvyšujícím se počtem subjektů v insolvenčním řízení.

Podle údajů Českého statistického úřadu ve druhém čtvrtletí roku 2009 meziročně stoupla míra nezaměstnanosti na 6,4%. Ve srovnání se stejným obdobím předchozího roku tak došlo k nárůstu o 2,2 %, což je nejvyšší meziroční růst úrovně nezaměstnanosti od roku 1999.

Vliv hospodářské krize na českou ekonomiku však byl nerovnoměrný a vývoj trhu práce jím byl postižen diferencovaně podle různých odvětví. Dramatický pokles počtu zaměstnanců byl zaznamenán ve zpracovatelském průmyslu, kde úbytek zahraničních zakázek vedl k výraznému poklesu výroby. Sekundárně se tento fakt projevil v odvětvích dopravy a skladování. Masově byli propouštěni především pracovníci pronajímání agenturami práce, většinou cizinci. Velká část podniků (řádově stovky) přistoupila k úpravě pracovní doby - nejčastější byla změna na 4-denní pracovní týden s tím, že zbylý den (obyčejně pátek) zaměstnanci zůstávali doma s náhradou mzdy (většinou 60% průměrné mzdy).

Hospodářská krize do jisté míry ještě prohloubila působení některých dříve zavedených legislativních změn přijatých v souvislosti s reformou veřejných financí (viz. zákon č. 261/2007 Sb.). Týká se to především daňového zvýhodnění ve formě bonusu za vyživované dítě v domácnosti. Z důvodu nižších příjmů a vyšších slev na dani se stále větší počet zaměstnanců dostává do limitu základu daně, kdy již podle zákona nehradí zálohy na daň, ale má právo čerpat daňový bonus na vyživované dítě, čímž se zvyšuje záporné saldo příslušného účtu.

Jak vyplývá z veřejně dostupných zdrojů, v prvním pololetí letošního roku bylo v České republice podáno celkem 4 021 insolvenčních návrhů, což je o téměř 58% více než ve stejném období loňského roku. Přitom jen za měsíc červen bylo podáno celkem 891 návrhů. To je nejvíce insolvenčních návrhů za jeden kalendářní měsíc v historii insolvenčního rejstříku.

Za dané situace nepochybně muselo dojít k meziročnímu poklesu objemu vyplacených mzdových prostředků, snížení základu daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a nižší daňové povinnosti zaměstnanců.

Na druhou stranu dopady shora uvedených vlivů na inkaso daně za 1. pololetí roku 2009 částečně zmírnil fakt, že se v tomto období markantně zvýšil objem výplat odstupného při propouštění zaměstnanců z pracovního poměru.

• **Z inkasa DPFO z daňových příznání, resp. ze samostatné výdělečné činnosti (z daňových příznání) získal státní rozpočet za 1. pololetí roku 2009 částku 1,27 mld. Kč, což představovalo 9,8 % rozpočtu a meziroční pokles o 3,17 mld. Kč, tj. o 72,3 %.**

Příčiny je třeba hledat jednak ve zhoršení podmínek drobných podnikatelů pro vykonávání samostatné výdělečné činnosti, ale také v souboru opatření ke zmírnění dopadů hospodářské krize na daňové poplatníky v České republice, který na počátku roku 2009 vyhlásila vláda ČR jako tzv. Národní protikrizový plán.

Kvůli zhoršené ekonomické situaci roste počet daňových subjektů, kteří využívají zákonem upravenou možnost, aby jim správce daně s ohledem na očekávanou výši zdanitelných příjmů rozhodnutím stanovil zálohy jinak než vyplývá z jejich poslední známé daňové povinnosti. Dle kvalifikovaného odhadu se díky tomu snížilo inkaso na dani z příjmů fyzických osob jen za první čtvrtletí roku 2009 téměř o 250 mil. Kč.

V rámci úkolů vyplývajících z usnesení vlády č. 204 ze dne 16.2.2009 vydalo Ministerstvo financí rozhodnutí čj. 43/20650/2009, uveřejněné ve Finančním zpravodaji č. 3/2009, na základě kterého se fyzickým osobám s příjmy z podnikání a z jiné samostatné výdělečné činnosti zaměstnávajícím k datu 1.12.2008 maximálně 5 zaměstnanců, zrušila povinnost platit zálohy na daň z příjmů fyzických osob splatné v průběhu kalendářního roku 2009. Podle evidencí územních finančních orgánů lze odhadnout, že z tohoto důvodu byly zrušeny zálohy na daň přibližně u 16 tisíc poplatníků-fyzických osob a výpadek daňových příjmů z toho titulu činí okolo 2 000 mil. Kč.

Součástí dalších protikrizových opatření nelegislativního charakteru bylo doporučení Ministerstva financí, aby finanční úřady v roce 2009 ve větší míře akceptovaly žádosti daňových subjektů o posečkání s platbou daně nebo žádosti o povolení splátek daně, a to i v dlouhodobějším časovém horizontu, pokud takové žádosti budou podloženy seriózním rozbořem ekonomické situace žadatele. Na základě

toho byl ke konci 1. pololetí 2009 zaznamenán objem „odložených“ plateb na dani z příjmů fyzických osob v hodnotě cca 60 mil. Kč.

Stejně jako u daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti, tak i zde se ve druhém čtvrtletí roku 2009 (po podání daňového přiznání za rok 2008) začaly negativně projevovat některé dopady reformy veřejných financí, tj. především výrazné zvýšení slev na dani z příjmů fyzických osob, zvýšení částky daňového zvýhodnění na vyživované dítě a zrušení minimálního základu daně (§ 7c zákona o daních z příjmů). Naproti tomu pozitivně působil fakt, že bylo zrušeno tzv. společné zdanění manželů.

- **DPFO z kapitálových výnosů (vybírání srážkou podle zvláštní sazby)** je tvořena zejména daní z úroků z vkladů u bank, z dividend a podílů na zisku, výdělků z příležitostného vedlejšího zaměstnání a menších autorských honorářů, srážkou podle zvláštní sazby a odváděnou plátcem daně. **Za 1. pololetí 2009 inkasoval státní rozpočet na této dani 3,18 mld. Kč**, což je 46,8 % rozpočtu (v roce 2008 to bylo 84,6%), při meziročním poklesu o 0,12 mld. Kč, tj. o 3,7 %. Potvrzuje se tím obrat dlouhodobého trendu vývoje inkasa vyvolaný snížením objemu úrokových výnosů, vyplacených dividend a podílů na zisku, které nebylo kompenzováno ani zvýšeným počtem příležitostných pracovně právních vztahů, z nichž plynoucí příjmy spadají pod režim srážkové daně.

Vývoj inkasa na této dani nelze spolehlivě odhadnout, neboť do značné míry závisí na individuálním rozhodnutí daňových subjektů.

c) Daň z přidané hodnoty (DPH)

Za 1. pololetí 2009 činil příjem státního rozpočtu z této daně 82,2 mld. Kč, což je **plnění rozpočtu na 42,4 %**. Proti stejnému období minulého roku je to méně o 1,18 mld. Kč, tj. o 1,4 %. Schválený rozpočet počítal s celoročním růstem inkasa z DPH o 16,3 mld. Kč, tj. o 9,2 % proti skutečnosti 2008.

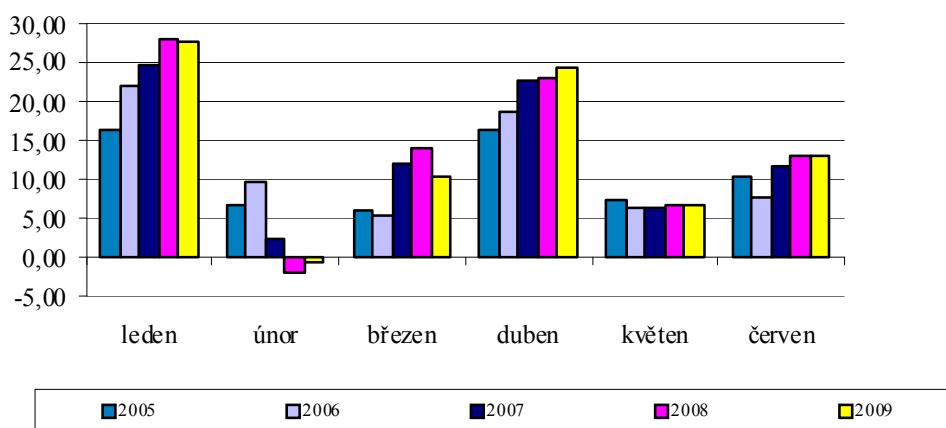
Meziroční vývoj inkasa je ovlivněn reálnou konečnou spotřebou domácností a spotřebou vlády. Tempo růstu spotřeby domácností má od počátku roku prudce sestupnou tendenci a bude i nadále klesat. Stejně tak i tempo spotřeby vlády klesá a očekávaný růst na konci tohoto pololetí se bude pohybovat okolo nulových hodnot. Na výši inkasa prvního pololetí se negativně projevil nově zavedený institut skupinové registrace k DPH a narůstající částky DPH vrácené osobám registrovaným k dani v EU nebo zahraničním osobám, které v tuzemsku nepodnikají. Inkaso prvního pololetí letošního roku zahrnuje

platbu daňové povinnosti za prosinec a poslední kvartál roku 2008, stejně jako vrácení nadměrných odpočtů přiznaných za stejné období loňského roku. V druhé polovině tohoto roku se očekává výraznější snížení výše zmíněné reálné konečné spotřeby. Zatím zcela minimálně se na snížení příjmu DPH projevil dopad protikrizového opatření souvisejícího se zavedením odpočtu DPH při koupi osobního automobilu podnikateli. Dopad tohoto opatření se očekává ve druhém pololetí.

Vzhledem ke stavu inkasa DPH za první pololetí a k již výše zmíněným faktorům, které nejspíše způsobí další pokles příjmů, se očekává, že rozpočtový předpoklad inkasa za celý rok 2009 nebude naplněn.

Plnění inkasa DPH podle jednotlivých měsíců v 1. pololetí 2009 ve srovnání s posledními čtyřmi lety uvádí následující graf.

Meziroční porovnání měsíčního inkasa DPH (v mld. Kč)

d) Zvláštní daně a poplatky ze zboží a služeb v tuzemsku (spotřební daně)

Spotřební daně zahrnují daň z minerálních olejů, daň z tabákových výrobků, daň z lihu, daň z piva a daň z vína a meziproductů a od 1.1.2008 rovněž tzv. energetické daně, tj. daň ze zemního plynu a některých dalších plynů, daň z elektřiny a daň z pevných paliv.

Výnos spotřebních daní je určen převážně do státního rozpočtu. Jedinou výjimkou je daň z minerálních olejů, jejíž výnos dle platného rozpočtového určení daní náleží z 90,9 % státnímu rozpočtu a z 9,1 % Státnímu fondu dopravní infrastruktury (SFDI).

Za leden až červen 2009 činily **příjmy státního rozpočtu ze spotřebních daní 55,2 mld. Kč**, což představovalo **plnění rozpočtu na 38,4 %**, alikvotní část rozpočtu, tj. polovinu, však nenaplnují o 16,8 mld. Kč. Proti skutečnému plnění za 1. pololetí roku 2008 jsou tyto příjmy nižší o 2,6 mld. Kč, tj. o 4,5 %.

Celkový objem spotřebních daní je cca z 87,4 % tvořen daněmi z minerálních olejů a daní z tabákových výrobků. Zbýlých 12,6 % představují spotřební daně z lihu, piva, vína a tzv. energetické daně.

Struktura spotřebních daní inkasovaných finančními a celními úřady za leden až červen 2009 v meziročním srovnání je uvedena v následující tabulce:

Tabulka č. 10

Spotřební a energetické daně

UKAZATEL	v mil. Kč							
	Skutečnost 1. pololetí 2006	Skutečnost 1. pololetí 2007	Skutečnost 1. pololetí 2008	Skutečnost 1. pololetí 2009	Meziroční rozdíl 2009-2008	% index 2007/2006	% index 2008/2007	% index 2009/2008
Spotřební a energet. daně celkem	65 359	55 964	57 794	55 188	-2 606	85,6	103,3	95,5
SD z minerálních olejů *)	32 582	34 424	35 981	33 784	-2 197	105,7	104,5	93,9
SD z lihu	3 504	3 604	3 653	3 447	-206	102,9	101,3	94,4
SD z piva	1 592	1 675	1 586	1 561	-25	105,2	94,7	98,4
SD z vína a meziproductů	181	182	191	183	-8	100,5	105,0	95,7
SD z tabákových výrobků	27 500	16 079	15 245	14 446	-799	58,5	94,8	94,8
Daň z elektřiny	x	x	416	696	280	x	x	167,4
Daň ze zemního plynu	x	x	541	806	265	x	x	149,1
Daň z pevných paliv	x	x	182	265	83	x	x	146,0

* bez výnosu SD určeného do SFDI

Celkové inkaso váhově nejsilnější položky **daně z minerálních olejů ve výši 33,8 mld. Kč** (tj. plnění na 42,9 % rozpočtu) se proti 1. pololetí 2008 **snížilo o 2,2 mld. Kč, tj. o 6,1 %**. Příčinou této skutečnosti je snižující se počet autodoprav související s ekonomickou krizí. Lze očekávat, že rozpočtovaná hodnota nebude naplněna.

Druhou váhově významnou položkou je spotřební **daň z tabákových výrobků**. Meziroční srovnání je v tomto případě velmi zkreslené, neboť v posledních letech docházelo ke zvyšování sazeb této daně s cílem dosáhnout k 1.1.2008 minimální úrovně sazeb požadovaných Evropskou unií. V prvním pololetí roku 2009 se na spotřební dani z tabákových výrobků vybralo 14,4 mld. Kč, což je o 0,8 mld. méně než ve stejném období roku minulého. Tento pokles je způsoben zejména rekordní výší inkasa v lednu

loňského roku, jako následku předzásobení se subjektů tabákovými nálepkami v souvislosti se změnou sazby k 1.1.2008, které vyvrcholilo v listopadu roku 2007. Jeho nominální dopad se pak v důsledku splatnosti daně (60 dnů) projevil právě v lednu loňského roku.

Příjem státního rozpočtu ze **spotřební daně z lihu** představoval za **leden až červen 2009** celkem **3,4 mld. Kč**. V porovnání se stejným obdobím roku 2008 došlo k poklesu o 0,2 mld. Kč, vyjádřeno procentuelně o 5,6 %. Vzhledem k objemu inkasa se jedná o pokles fiskálně zanedbatelný.

Příjem SR ze **spotřební daně z piva** činil za 1. pololetí 2009 **objem 1,6 mld. Kč**, v porovnání se stejným obdobím roku 2008 došlo k poklesu o 0,02 mld. Kč, tj. o 1,6 %. Plnění k odhadu státního rozpočtu na rok 2009 dosáhlo u této komodity za sledované období roku 2009 43,4 % celkového předpokládaného ročního výnosu.

Příjem SR ze **spotřební daně z vína a meziproduktů** činil za **leden až červen 2009** celkem **cca 0,2 mld. Kč**, v porovnání se stejným obdobím roku 2008 došlo k poklesu o cca 0,01 mld. Kč. Plnění k odhadu státního rozpočtu na rok 2009 dosáhlo u této komodity za sledované období roku 2009 61,0 % celkového předpokládaného ročního výnosu.

Energetické daně vykazují za první pololetí roku 2009 vyšší výnos v porovnání s předchozím rokem, což je však z významnější části způsobeno skutečností, že v lednu 2008 bylo inkaso těchto daní vzhledem ke splatnosti daně nulové. Přesto však pravděpodobně nebude rozpočtované částky dosaženo.

Závěrem lze odhadovat, že na základě vývoje skutečného inkasa a s přihlédnutím k průběhu příjmů v minulých letech bude předpoklad příjmů pro rok 2009 u spotřebních daní naplněn pouze u komodit pivo a víno a meziprodukty.

e) Daně a poplatky z vybraných činností a služeb

Poplatky a odvody v oblasti životního prostředí

Z pohledu státního rozpočtu je rozhodující odvod za ukládání radioaktivního odpadu, který se řídí zákonem č. 18/1997 Sb., atomový zákon.

Vykázaná skutečnost v odvodech za ukládání radioaktivních odpadů od původců těchto odpadů (především od ČEZ, a.s.) na tzv. jaderný účet. za **1. pololetí 2009 ve výši 0,706 mld. Kč se vyvíjela v souladu s rozpočtem**, který naplnila na 52,3 %. Příjem státního rozpočtu z těchto poplatků se za 1. pololetí dlouhodobě pohybuje v rozmezí 0,6 až 0,7 mld. Kč.

Správní poplatky

Správní poplatky zahrnují poplatky stanovené zákonem o správních poplatcích za správní úkony a správní řízení, jehož výsledkem jsou vydaná povolení, rozhodnutí apod. upravená zvláštními zákony. Za 1. pololetí roku 2009 bylo na správních poplatcích inkasováno 1,19 mld. Kč, což je o 0,8 mld. Kč méně oproti stejnému období loňského roku, kdy se však do této částky zahrnovaly tržby z prodeje kolků (tj. poplatky za ústředně vydané kolkové známky, které v období leden až červen 2009 činily 0,68 mld. Kč). V údajích není zahrnut výnos ze správních poplatků vybraných územně samosprávnými celky. Jimi vybrané správní poplatky jsou příjmem územních rozpočtů.

f) Clo

Za první pololetí 2009 byly odvody celních příjmů, ve prospěch účtu státního rozpočtu, ve výši 0,73 mld. Kč, tj. cca 45,7 % plnění rozpočtu. Lze očekávat, že původní rozpočtový předpoklad bude naplněn. V meziročním porovnání se promítá především nerozpočtované dorovnání vybraných celních příjmů do státního rozpočtu ve výši 0,5 mld. Kč, které bylo způsobeno převodem nárokového podílu ČR z vybraného cla za období 2004-2007 z mimorozpočtového účtu Generálního ředitelství cel. Vyrovnání rozdílů ve výši mezi nárokovým podílem na cle a zálohovými odvody do státního rozpočtu bylo provedeno mj. na základě závěru kontrolní zprávy NKÚ z kontrolní akce č.7/2007. Toto nepředvídatelné dodatečné navýšení příslušné kapitoly státního rozpočtu bylo provedeno v měsíci březnu a dubnu roku 2008 a nemělo by se již opakovat v příštích rozpočtových obdobích.

g) Daně z majetkových a kapitálových převodů

Ve schváleném státním rozpočtu na rok 2009 byly zapracovány příjmy z majetkových daní, tj. **daně dědické, daně darovací a daně z převodu nemovitostí**, ve výši 11,8 mld. Kč. Skutečně dosažené příjmy z těchto daní k 30.6.2009 činily 4,2 mld. Kč, což je 35,3 % rozpočtované částky. Proti prvnímu pololetí roku 2008 je to o cca 1 mld. Kč méně. Údaje o plnění jsou uvedeny v následující tabulce.

Vývoj inkasa majetkových daní a jejich struktura:

Tabulka č. 11

Vývoj inkasa majetkových daní a jejich struktura

UKAZATEL	Skutečnost 1. pololetí 2008	Rozpočet 2009		Skutečnost 1. pololetí 2009	% plnění	Rozdíl 2009-2008	Index 2009/2008
		schválený	po změnách				
		Daň dědická	65				
Daň darovací	221	800	800	88	11,0	-133	39,7
Daň z převodu nemovitostí	4 862	10 900	10 900	4 032	37,0	-830	82,9
CELKEM	5 148	11 800	11 800	4 164	35,3	-984	80,9

Příjmy z daně dědické byly rozpočtovány ve výši 100 mil. Kč, skutečně dosažené inkaso činilo 45 mil. Kč, tj. plnění na 45 %. S účinností od 1.1.2008 došlo k rozšíření osvobození o osvobození bezúplatného nabytí majetku děděním mezi osobami zařazenými v II. skupině poplatníků, tj. od daně dědické je osvobozeno nabytí majetku děděním, pokud k němu dochází jak mezi příbuznými v řadě přímé a manžely, tak nově také mezi osobami zařazenými ve II. skupině poplatníků (příbuzní v řadě pobočné a další).

Příjmy z daně darovací byly rozpočtovány ve výši 800 mil. Kč. Skutečně dosažené inkaso činilo 88 mil. Kč, tj. plnění na 11,0 % rozpočtované částky. Ve sledovaném období došlo oproti I. pololetí roku 2008 ke snížení příjmů o 133 mil. Kč. Důvodem poklesu inkasa je obdobně jako v roce 2008 rozšíření osvobození nově o bezúplatné nabytí majetku od daně darovací, pokud k němu dochází mezi osobami zařazenými v I. a II. skupině. Tato úprava byla přijata v souladu s programovým prohlášením vlády novelou zákona o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitostí č. 261/2007 Sb. a nabyla účinnosti 1.1.2008.

Dosažené příjmy závisí na počtech a hodnotách bezúplatných převodů majetku. Výnos této daně je ovlivněn nízkými sazbami daně a rozsáhlým osvobozením.

Daň z převodu nemovitostí je z majetkových daní nejvýznamnější. Výnos daně z převodu nemovitostí se oproti 1. pololetí roku 2008 snížil o 830 mil. Kč. Příjem státního rozpočtu z této daně za 1. pololetí 2009 činil prozatím 4 032 mil. Kč, což je 37 % ročního rozpočtu.

Inkaso u této daně je ovlivněno počtem převodů a přechodů vlastnického práva k nemovitostem a výší cen dohodnutých při prodeji nemovitostí, ale i odrazem počínající krize na trhu s nemovitostmi a možným částečným odlivem poplatníků.

Dle právní úpravy účinné od 1.1.2009 (zákon č. 476/2008 Sb., kterým se změnil zákon č. 357/1992 Sb., o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitostí, ve znění pozdějších předpisů) došlo ke změně při stanovení základu daně při převodu nemovitostí do vlastnictví územních samosprávných celků zejména v souvislosti s majetkoprávním vypořádáním s vlastníky pozemků pod silnicemi II. a III. třídy.

h) Ostatní daňové příjmy

Na **ostatních daňových příjmech** získal státní rozpočet za šest měsíců roku 2009 **1,6 mld. Kč**, tj. plnění rozpočtu na 56,4 %.

Hlavními položkami tohoto inkasa byly odvody nahrazující plnění povinnosti zaměstnávat tělesně postižené občany v částce 0,71 mld. Kč (jedná se o odvody podle zákona o zaměstnanosti) a dále tržby z prodeje kolků ve výši 0,68 mld. Kč.

i) Pojistné na sociální zabezpečení vč. příspěvku na politiku zaměstnanosti

V 1. pololetí 2009 dosáhlo inkaso příjmů z pojistného na sociální zabezpečení a z příspěvku na státní politiku zaměstnanosti celkem 180 mld. Kč (z toho příslušenství pojistného činilo 0,93 mld. Kč a nevyjasněné, neidentifikované a nezařazené příjmy 0,88 mld. Kč). Schválený rozpočet byl splněn na 45,37 %. Ve srovnání s 1. pololetím roku 2008 se vybrané pojistné snížilo o 11,43 mld. Kč, tj. o 5,97 %.

Kromě povinného pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti inkasovaného povinně ze zákona o pojistném, byla vybrána **na dobrovolném pojistném částka 320 mil. Kč. Dobrovolné pojistné je součástí nedaňových příjmů státního rozpočtu** a je obsaženo v závazném ukazateli rozpočtu kapitoly Ministerstvo práce a sociálních věcí „Nedaňové příjmy, kapitálové příjmy a přijaté transfery celkem“. Ve schváleném rozpočtu na rok 2009 bylo dobrovolné pojistné zahrnuto v částce 819 mil. Kč. Schválený rozpočet byl splněn na 39,07 %. Ve srovnání s 1. pololetím předchozího roku bylo na dobrovolném pojistném vybráno méně o 29 %. Z celkové inkasované částky činilo nemocenské pojištění osob samostatně výdělečně činných 273 mil. Kč a bylo na něm vybráno téměř o 34 % méně než ve stejném období loňského roku. Dobrovolné důchodové pojištění činilo za 1. pololetí 2009 47 mil. Kč (o 12 mil. Kč více než v loňském roce).

Výsledky výběru povinného pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti v jednotlivých kapitolách státního rozpočtu jsou uvedeny v následující tabulce. Nejvýznamnější objem pojistného, 97,1 %, byl vybrán Českou správou sociálního zabezpečení na pojistném civilních zaměstnanců.

Tabulka č. 12

Pojistné na sociální zabezpečení vč. příspěvku na politiku zaměstnanosti

KAPITOLA	v mld. Kč					
	Skutečnost 1. pololetí 2008	Schválený rozpočet 2009	Skutečnost 1. pololetí 2009	% plnění	Rozdíl 2009-2008	Index 2009/2008
MPSV	186,10	385,73	174,75	45,30	-11,35	93,90
Ministerstvo obrany	1,24	2,59	1,20	46,17	-0,05	96,29
Ministerstvo vnitra	3,36	7,00	3,32	47,38	-0,05	98,63
Ministerstvo spravedlnosti	0,37	0,74	0,38	51,76	0,01	103,51
Ministerstvo financí	0,33	0,62	0,32	51,04	-0,01	97,85
CELKEM	191,40	396,68	179,97	45,37	-11,43	94,03

Sledování stavu výběru pojistného na důchodové pojištění v průběhu roku je z důvodu časového nesouladu spíše orientační (vzhledem k termínům účetní uzávěrky není možné do účetních výkazů zahrnout celé důchodové pojištění za 6 měsíců). Metodika účetnictví umožňuje vybrané pojistné za měsíc červen převést na bankovní účet důchodového pojištění až v měsíci červenci. Tyto vlivy jsou v závěru roku při ukončení rozpočtového hospodaření eliminovány.

Za 1. pololetí 2009 dosáhlo inkaso příjmů z pojistného **na důchodové pojištění 159,7 mld. Kč**. Z toho částka 39,1 mld. Kč byla inkasovaná v měsíci červnu v kapitole Ministerstvo práce a sociálních věcí a byla převedena na bankovní účet důchodového pojištění po účetní uzávěrci, až v měsíci červenci.

B. Nedaňové a kapitálové příjmy a přijaté transfery

Kromě daňových příjmů, pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na politiku zaměstnanosti tvoří příjmy státního rozpočtu též **nedaňové příjmy, kapitálové příjmy a přijaté transfery**. Do této kategorie patří především veškeré příjmy z vlastní činnosti organizačních složek státu, příjmy z úroků, přijaté sankční platby a vratky transferů, příjmy z prodeje investičního a neinvestičního majetku, pronájmu majetku, převody z vlastních fondů a též investiční a neinvestiční přijaté transfery z Evropské unie (či převody z Národního fondu) a jiných veřejných rozpočtů a institucí.

Nedaňové a kapitálové příjmy a přijaté transfery byly v roce 2009 rozpočtovány ve výši 121,8 mld. Kč. Jejich souhrnná výše tak byla **o 23,6 mld. Kč, tj. o 24,1 % vyšší**, než předpokládal schválený státní rozpočet na rok 2008 (a o 12,2 mld. Kč pod úrovní skutečnosti roku 2008). **Meziroční růst byl způsoben především přijatými transfery**, jejichž rozpočet **vzrostl o 20,2 mld. Kč** (především kvůli zvýšení rozpočtu neinvestičních převodů z Národního fondu o 21,1 mld. Kč). Schválený rozpočet nedaňových příjmů vzrostl o 4,1 mld. Kč a kapitálových příjmů klesl o 0,6 mld. Kč.

Zákonem schválená výše nedaňových a kapitálových příjmů a přijatých transferů byla v průběhu 1. pololetí 2009 navýšena o 14 505 mil. Kč (vysvětleno v části II. 1.2. této zprávy). Mimo to došlo k přesunům prostředků mezi jednotlivými položkami či mezi kapitolami.

Vykázaná skutečnost ke konci června 2009 dosáhla 88,1 mld. Kč, což představovalo **64,6 % rozpočtu**. **Meziročně se tyto příjmy zvýšily o 8,1 mld. Kč, tj. o 10,2 %**. Podrobnější přehled o plnění a meziročních změnách nedaňových a ostatních příjmů ukazuje následující tabulka.

Tabulka č. 13

U K A Z A T E L	v mil. Kč						
	Skutečnost	Rozpočet 2009		Skutečnost	Plnění	Rozdíl	Index v %
	1.pol.2008	schválený	po změnách	1.pol.2009	v % (4:3)	(4-1)	2009/2008 (4:1)
1	2	3	4	5	6	7	
Nedaňové a ostatní příjmy celkem	79 931	121 803	136 308	88 061	64,6	8 130	110,2
v tom:							
Nedaňové příjmy celkem	16 812	20 689	20 651	15 984	77,4	-827	95,1
v tom:							
Příjmy z vlast.činnosti a odvody přebyt.organiz.s přímým vztahem	9 461	13 540	13 493	11 059	82,0	1 598	116,9
v tom::							
Příjmy z vlastní činnosti	1 635	2 909	2 882	1 936	67,2	301	118,4
Odvody přebytků organizací s přímým vztahem	1 978	1 184	1 187	2 365	199,3	386	119,5
Příjmy z pronájmu majetku	348	404	397	360	90,5	11	103,3
Příjmy z úroků a realizace finančního majetku	5 045	8 444	8 443	5 810	68,8	765	115,2
Soudní poplatky	455	600	584	589	101,0	135	129,6
Přijaté sankční platby a vratky transferů	2 576	1 718	1 721	2 427	141,0	-150	94,2
v tom:							
Přijaté sankční platby	853	1 241	1 237	971	78,6	118	113,8
Přijaté vratky transferů a ost.příjmy z finanč.vypořádání předchoz.let	1 723	477	485	1 455	300,2	-268	84,5
Příjmy z prodeje nekapitálového majetku a ostatní nedaňové příjmy	3 714	2 427	2 433	1 673	68,8	-2 041	45,1
z toho:							
Dobrovolné pojistné	448	819	819	320	39,1	-128	71,4
Přijaté splátky půjčených prostředků	1 060	3 004	3 004	825	27,5	-235	77,8
z toho:							
Splátky půjčených prostředků od podnikatelských subjektů	930	2 677	2 677	473	17,7	-457	50,9
Splátky půjčených prostředků od veřejných rozpočtů územní úrovně	12	152	152	10	6,6	-2	84,4
Splátky půjčených prostředků ze zahraničí	118	160	160	342	213,8	224	288,7
Kapitálové příjmy celkem	557	1 662	1 700	534	31,4	-22	96,0
Přijaté transfery	62 563	99 452	113 957	71 542	62,8	8 979	114,4
v tom:							
Neinvestiční přijaté transfery od veřejných rozpočtů ústřední úrovně	6 498	28 804	33 314	36 929	110,9	30 431	568,3
Převody z vlastních fondů	38 550	0	0	6 181	x	-32 369	16,0
Neinvestiční přijaté transfery ze zahraničí	12 049	20 748	20 757	20 453	98,5	8 405	169,8
Investiční přijaté transfery od veřejných rozpočtů ústřední úrovně	5 177	49 745	59 654	7 875	13,2	2 697	152,1
Investiční přijaté transfery ze zahraničí	289	155	233	104	44,6	-185	35,9

Nedaňové příjmy

Nedaňové příjmy tvoří především příjmy jednotlivých kapitol z vlastní činnosti, přijaté vratky transferů, pokuty a jiné sankční platby, příjmy z prodeje nekapitálového i dlouhodobého majetku, přijaté splátky půjčených prostředků a ostatní příjmy.

Schválený rozpočet stanovil výši nedaňových příjmů na 20,7 mld. Kč, což bylo o 4,1 mld. Kč více než v roce 2008. V průběhu 1. pololetí 2009 se rozpočet snížil o 38 mil. Kč.

Za 1. pololetí 2009 dosáhly nedaňové příjmy 16,0 mld. Kč (plnění na 77,4 % rozpočtu po změnách), což znamenalo meziroční pokles o 0,8 mld. Kč, tj. o 4,9 %.

Na celkové výši nedaňových příjmů se nejvíce podílely **příjmy z vlastní činnosti a odvody přebytků organizací s přímým vztahem** (seskupení 21) ve výši 11,1 mld. Kč, což představovalo plnění rozpočtu na 82,0 %.

Příjmy z úroků a realizace finančního majetku (podseskupení 214) dosáhly za 1. pololetí 2009 výše **5,8 mld. Kč** při plnění rozpočtu na 68,8 %.

Z toho 3,8 mld. Kč se týkaly kapitoly Státní dluh (plnění na 57,4 %). Pro rok 2009 byly tyto příjmy rozpočtovány v kapitole Státní dluh ve výši 6,7 mld. Kč, přičemž tato hodnota odpovídala především očekávaným příjmům z aktivních operací (poskytnutých půjček) spojených s řízením likvidity státní pokladny¹, dále pak příjmům z alikvotních úrokových výnosů a premií SDD a příjmům ze swapových operací.

Více ukazuje následující tabulka:

Tabulka č. 14

Ukazatel	Skutečnost 1. pololetí 2008	Rozpočet 2009		Skutečnost 1. pololetí 2009	% Plnění	Index 2009/2008 (%)
		Schválený	vč. všech změn			
1	2	3	4	5	5 : 4	5 : 2
Příjmy kapitoly celkem	3 370	6 676	6 676	3 830	57,4	113,7
1. Úrokové příjmy celkem	3 338	6 666	6 666	3 718	55,8	111,4
vnitřního dluhu	3 030	5 916	5 916	3 143	53,1	103,7
<i>Z toho:</i>						
středně- a dlouhodobé dluhopisy	1 632	2 916	2 916	2 235	76,7	137,0
krátkodobé půjčky	1 398	3 000	3 000	907	30,2	64,9
vnějšího dluhu	308	750	750	575	76,5	186,6
<i>Z toho:</i>						
zahraniční emise dluhopisů	308	750	750	574	76,5	186,1
krátkodobé půjčky	-	-	-	2	-	-
2. Realizovaný kurzový zisk	32	10	10	113	1 125,3	357,2

Dalších 1,7 mld. Kč se týkalo kapitoly OSFA, z nichž téměř **1,2 mld. Kč tvořily příjmy z dividend** především od společností ČEPS a E.ON (z toho 649 mil. Kč k budoucímu využití na řešení problémů spojených s důchodovou reformou a 506 mil. Kč na úhradu páté (poslední) splátky za odkup akcií ČEPS, a.s. od společnosti ČEZ). Více než **0,5 mld. Kč představovaly výnosy z finančního investování** (jednak **na jaderném účtu** ve výši 388 mil. Kč a dále **na účtu rezervy pro důchodovou reformu** ve výši 159 mil. Kč).

¹ Do roku 2007 byly příjmy spojené s aktivními operacemi na účtu řízení likvidity státní pokladny, a to repo operacemi se zástavou poukázek ČNB a depozitními operacemi, převáděny do kapitoly Všeobecná pokladní správa.

Odvody přebytků organizací s přímým vztahem (podseskupení 212) dosáhly **2,4 mld. Kč** při plnění rozpočtu na 199,3 %. Jednalo se především o příjem ve výši **2,2 mld. Kč z přebytku vzniklého z provozu zákonného pojištění** odpovědnosti zaměstnavatele za škodu při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání **za rok 2008**, jež do státního rozpočtu roku 2009 odvedly obě pověřené pojišťovny Kooperativa a Česká pojišťovna dle § 205d) zákona č. 65/1965 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů. Vykázaný přebytek byl **o 330 mil. Kč vyšší v porovnání s přebytkem odvedeným v roce 2008**.

Příjmy z vlastní činnosti (podseskupení 211) ve výši **1,9 mld. Kč** byly plněny na 67,2 %. Z toho 1,8 mld. Kč se týkalo příjmů z poskytování služeb a výrobků. V rámci této položky dosáhly **příjmy Českého telekomunikačního úřadu 1,3 mld. Kč**. Jednalo se z větší části o příjmy vyplývající ze správy rádiového spektra, dále o příjmy za přidělování čísel a také o mimořádné příjmy vyplývající z výběrového řízení, které ČTÚ vyhlásil pro přiděly rádiových kmitočtů současným operátorům GSM k zajištění veřejné mobilní sítě elektronických komunikací ve standardu GSM. Do konce roku se předpokládá, že kapitola ještě obdrží splátku za udělenou licenci UMTS ve výši 250 mil. Kč od společnosti Vodafone Czech Republic, a.s.

Soudní poplatky (podseskupení 215) ve výši **589 mil. Kč** naplnily rozpočet po změnách na 101,0 % a byly tak 135 mil. Kč nad úroveň pololetí roku 2008. **Příjmy z pronájmu majetku** (podseskupení 213) dosáhly **360 mil. Kč**.

Přijaté sankční platby a vratky transferů (seskupení 22) dosáhly výše **2,4 mld. Kč**, což představovalo plnění rozpočtu na 141,0 %.

Přijaté vratky transferů a ostatní příjmy z finančního vypořádání předchozích let (podseskupení 222) ve výši necelých **1,5 mld. Kč** představovaly plnění rozpočtu na 300,2 %. Vysoké plnění bylo ovlivněno tím, že velká část těchto příjmů se nerozpočtuje. Rozpočtová pravidla nedovolují použití nerozpočtovaných příjmů získaných z odvodů v rámci finančního vypořádání na krytí nerozpočtovaných výdajů. Jde především o odvody nevyčerpaných dotací příjemců dotací a odvody vyplývající z finančního vypořádání vztahů příspěvkových organizací (finanční vypořádání vztahů se státním rozpočtem je upraveno zákonem č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, a podrobněji vyhláškou č. 52/2008 Sb., kterou se stanoví zásady a termíny finančního vypořádání vztahů se státním rozpočtem a vyhláškou č. 560/2006 Sb., o účasti státního rozpočtu na financování programů reprodukce majetku). **Většina prostředků byla**

odvedena přes vypořádací účet kapitoly VPS celkem ve výši přes 1,1 mld. Kč. Z toho 1 047 mil. Kč se týkalo vratek od neveřejných subjektů (především fyzických a právnických osob) a 83 mil. Kč vratek veřejných rozpočtů (krajů). Dalšíh **269 mil. Kč** tvořily vratky od neveřejných subjektů kapitole **Ministerstvo práce a sociálních věcí**.

Přijaté sankční platby (podseskupení 221) zahrnují sankce inkasované za porušení obecně nebo místně závazného předpisu či za porušení rozpočtové kázně a dosáhly téměř **1,0 mld. Kč** (plnění na 78,6 % rozpočtu). Z této částky inkasovala kapitola Ministerstvo financí 731 mil. Kč (v minulých letech byla hlavním příjemcem kapitola VPS).

Příjmy z prodeje nekapitálového majetku a ostatní nedaňové příjmy (seskupení 23) dosáhly výše **1,7 mld. Kč** a představovaly tak 68,8 % rozpočtu.

Do této skupiny příjmů patří i **dobrovolné pojistné** na důchodové a nemocenské pojištění vybírané orgány správy sociálního zabezpečení ve výši **320 mil. Kč** (plnění na 39,1 %). Největší část tohoto seskupení tvoří „**ostatní nedaňové příjmy**“ ve výši **1,2 mld. Kč**.

Přijaté splátky půjčených prostředků (seskupení 24) dosáhly za 1. pololetí 2009 částky **0,8 mld. Kč**, což představovalo plnění na 27,5 % rozpočtu.

Splátky půjčených prostředků ze zahraničí (podseskupení 247), které dosáhly výše **342 mil. Kč**, naplnily svůj rozpočet na 213,8 %. Proti 1. pololetí 2008 je to o 224 mil. Kč více. Překročení rozpočtu o 182 mil. Kč bylo ovlivněno nerozpočtovanými příjmy z titulu uzavřených smluvních vztahů ke konci roku 2008 a na začátku 2009. **V rámci splátek vládních úvěrů bylo dosaženo celkem 242 mil. Kč**, z toho z Alžírka 174,2 mil. Kč, z Barmy 64 mil. Kč a z Iráku 3,8 mil. Kč. U splátek pohledávek převzatých od ČSOB bylo dosaženo inkasa v objemu **5,6 mil. Kč**, které se týkalo **Alžírka**. Ze splátek pohledávek postoupených na deblokátory bylo dosaženo **94,4 mil. Kč** a jednalo se o inkaso od společnosti FID, na kterou je postupně převáděna pohledávka z **Indie**.

Splátky půjčených prostředků od podnikatelských subjektů dosáhly **473 mil. Kč**. Z toho 448 mil. Kč představovalo příjmy Ministerstva financí z titulu agendy převzaté po ČKA; konkrétně šlo o splátky pohledávky z úvěrů na družstevní bytovou výstavbu. Tyto úvěry byly poskytovány dle zvláštních předpisů o družstevní bytové výstavbě v rámci pomoci státu (např. vyhl. č. 136/1985 Sb.). V roce 2009 se opět očekává nulové plnění příjmů (tudíž i výdajů) souvisejících s vypořádáním tzv. plynárenských VIA (rozpočet 1,8 mld. Kč).

Kapitálové příjmy

Schválený rozpočet kapitálových příjmů ve výši **1,7 mld. Kč** byl o 0,6 mld. Kč nižší než v roce 2008. V průběhu 1. pololetí 2009 byl rozpočet navýšen o 38 mil. Kč. Téměř celý rozpočet se týkal příjmů z prodeje dlouhodobého majetku.

Za 1. pololetí 2009 dosáhly **kapitálové příjmy** výše **534 mil. Kč** (plnění na 31,4 % rozpočtu po změnách), což bylo o 22 mil. Kč méně než v 1. pololetí 2008. Šlo především o **447 mil. Kč z příjmů z prodeje dlouhodobého majetku. Z nich 203 mil. Kč** se týkalo příjmů z prodeje pozemků (z toho 199 mil. Kč v kapitole Ministerstvo financí) a **170 mil. Kč** příjmů z prodeje ostatních nemovitostí a jejich částí (z toho 100 mil. Kč v kapitole Ministerstvo financí).

Přijaté transfery

Schválený rozpočet přijatých transferů ve výši **99,5 mld. Kč** byl o **20,2 mld. Kč vyšší než v roce 2008**. V průběhu 1. pololetí 2009 byl zvýšen o 14,5 mld. Kč (vysvětleno v části II. 1.2. této zprávy).

Za 1. pololetí 2009 dosáhly přijaté transfery 71,5 mld. Kč (plnění na **62,8 %** rozpočtu po změnách), což bylo proti 1. pololetí 2008 o **9,0 mld. Kč**, tj. o 14,4 %, **více**.

Neinvestiční přijaté transfery

Neinvestiční přijaté transfery od veřejných rozpočtů ústřední úrovně činily za 1. pololetí **36,9 mld. Kč**, při plnění rozpočtu na 110,9 % a **meziročním růstu o 30,4 mld. Kč**. Zde se výrazně projevilo únorové usnesení vlády č. 122/2009, kterým vláda schválila **převodění prostředků z rezervních fondů organizačních složek státu do příjmů kapitoly VPS** (nad rámec rozpočtu). Tyto prostředky jsou **určeny na snížení schodku státního rozpočtu** a jejich skutečný převod činil **31,7 mld. Kč**. Na základě stejného usnesení a usnesení vlády č. 1626/2008 a č. 457/2009 došlo dále k **navýšení příjmů (i výdajů) o dalších 3,6 mld. Kč** a došlo tím ke změně účelovosti prostředků rezervních fondů kapitol Ministerstvo zemědělství, Ministerstvo dopravy, Ministerstvo spravedlnosti a Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy.

Rozpočet po změnách je z velké části tvořen **neinvestičními převody z Národního fondu** (28,9 mld. Kč), které zatím dosáhly **1,0 mld. Kč**, což je o 1,3 mld. Kč méně než v 1. pololetí 2008. Z této částky většina prostředků směřovala do kapitol Ministerstvo práce a sociálních věcí (342 mil. Kč), Ministerstvo životního prostředí (161 mil. Kč), Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (159 mil. Kč), Ministerstvo pro místní rozvoj (152 mil. Kč) a Ministerstvo průmyslu a obchodu (113 mil. Kč).

Převody z rezervních fondů do příjmů kapitol (tvoří přes 98 % převodů z vlastních fondů) dosáhly díky uvedeným usnesením vlády výrazně nižších objemů než v průběhu 1. pololetí 2008. Jejich výše **6,1 mld. Kč** byla meziročně **o 27,5 mld. Kč nižší**. Nejvíce prostředků z rezervních fondů do příjmů převedly kapitoly Ministerstvo obrany (3,4 mld. Kč), Ministerstvo zemědělství (2,2 mld. Kč) a Ministerstvo zdravotnictví (0,2 mld. Kč).

Neinvestiční přijaté transfery ze zahraničí dosáhly k 30. červnu 2009 částky **20,5 mld. Kč** (plnění na 98,5 %) a byly tak o 8,4 mld. Kč vyšší než ve stejném období roku 2008. Jednalo se téměř výhradně o **neinvestiční přijaté transfery od EU** ve výši **20,4 mld. Kč** (plnění na 98,9 % rozpočtu po změnách při meziročním růstu o 8,4 mld. Kč). Z této částky připadlo **20,3 mld. Kč kapitole Ministerstvo zemědělství** (na společnou zemědělskou politiku - plnění rozpočtu na 99,2 %).

Investiční přijaté transfery

Investiční přijaté transfery od veřejných rozpočtů ústřední úrovně zatím dosáhly **7,9 mld. Kč**, tj. 13,2 % rozpočtu po změnách, při meziročním růstu o 2,7 mld. Kč. Z této částky představovaly **investiční převody z Národního fondu** částku ve výši **6,3 mld. Kč** (plnění na 10,9 %). Tyto prostředky směřovaly do kapitol Ministerstvo životního prostředí (3,2 mld. Kč), Ministerstvo pro místní rozvoj (1,5 mld. Kč), Ministerstvo dopravy (1,2 mld. Kč) a Ministerstvo průmyslu a obchodu (0,4 mld. Kč).

Investiční přijaté transfery ze zvláštních fondů ústřední úrovně dosáhly **1,6 mld. Kč** (plnění na 76,5 %). Z toho 1,4 mld. Kč tvořily transfery z výnosů privatizace majetku v rámci kapitoly OSFA.

Investiční přijaté transfery ze zahraničí dosáhly **104 mil. Kč** při plnění rozpočtu po změnách na 44,6 %. Na plnění se nejvíce podílel transfer od mezinárodních institucí kapitole Ministerstvo obrany ve výši 82 mil. Kč. **Investiční transfery od EU jsou téměř nulové** (rozpočet po změnách ve výši 146 mil. Kč). Souvisí to s tím, že většina transferů od EU prochází přes Národní fond a tyto prostředky se projeví na položkách „Neinvestiční a investiční převody z Národního fondu“.

Příjmy státního rozpočtu z EU (převody z Národního fondu a přijaté transfery od EU) tak zatím dosáhly **27,7 mld. Kč (plnění na 25,8 %)**, zatímco v pololetí 2008 to bylo 19,5 mld. Kč (plnění na 24,6 %).

3. Výdaje státního rozpočtu

Zákonem č. 475 ze dne 10. prosince 2008 o státním rozpočtu České republiky na rok 2009 jsou **výdaje stanoveny** v celkové výši **1 152,1 mld. Kč**, z toho 96,3 mld. Kč připadá na výdaje kryté předpokládanými příjmy z rozpočtu Evropské unie. Proti schválenému rozpočtu roku 2008 jsou celkové výdaje vyšší o 4,0 % (tj. o 44,8 mld. Kč). **Běžné výdaje** jsou ve schváleném rozpočtu 2009 zahrnuty v objemu **1 038,0 mld. Kč** při předpokládaném meziročním růstu o 6,0 % (o 59,1 mld. Kč), **kapitálové výdaje** v objemu téměř **114,1 mld. Kč** při meziročním plánovaném poklesu o 11,1 %, tj. o 14,3 mld. Kč. V porovnání s rokem 2008 se změnilo rozložení výdajů mezi běžnými a kapitálovými zejména jinou strukturou výdajů na programy spolufinancované z rozpočtu EU¹.

Ve srovnání s výdaji čerpanými v roce 2008 jsou celkové výdaje schváleného rozpočtu na rok 2009 vyšší o 6,3 % (o 68,2 mld. Kč). Běžné výdaje se mají zvýšit, stejně jako proti schválenému rozpočtu roku 2008, o 6,0 % (o 59,1 mld. Kč) a kapitálové výdaje o 8,6 % (o 9,1 mld. Kč).

Mandatorní výdaje, které stát musí uhradit na základě platných zákonných předpisů nebo mezinárodních dohod a smluv, jsou ve státním rozpočtu zahrnuty ve výši **616,9 mld. Kč**, tj. 53,5 % z celkových rozpočtovaných výdajů. Meziročně by se měly zvýšit o 6,1 % (o 35,5 mld. Kč) proti schválenému rozpočtu roku 2008, resp. o 6,0 % (o 35,1 mld. Kč) proti skutečnosti roku 2008. **Mandatorní sociální výdaje** jsou ve státním rozpočtu obsaženy ve výši **503,9 mld. Kč** s předpokladem meziročního růstu o 5,9 % (o 28,1 mld. Kč) proti srovnatelným výdajům státního rozpočtu roku 2008, resp. o 5,5 % (o 26,3 mld. Kč) proti skutečnosti roku 2008. Z celku na dávky důchodového pojištění připadá 336,6 mld. Kč, na dávky nemocenského pojištění 29,1 mld. Kč, na dávky státní sociální podpory 44,4 mld. Kč, na dávky pomoci v hmotné nouzi a dávky zdravotně postiženým 7,3 mld. Kč, na

¹ Např. celkový objem dotace kapitoly Ministerstvo dopravy Státnímu fondu dopravní infrastruktury byl ve schváleném rozpočtu 2008 zahrnut pouze do kapitálových výdajů ve výši 45,9 mld. Kč, v roce 2009 státní rozpočet počítá již s neinvestičními výdaji 3,7 mld. Kč z celkové částky 37,3 mld. Kč; v kapitole Ministerstvo pro místní rozvoj byly transfery regionálním radám regionů soudržnosti 9,3 mld. Kč zahrnuty pouze v investičních výdajích, v roce 2009 jsou tyto transfery rozpočtovány v investičních výdajích pouze ve výši 1,2 mld. Kč z celkového objemu 8,5 mld. Kč, atd.

příspěvek na péči podle zákona o sociálních službách 15,6 mld. Kč, na podpory v nezaměstnanosti 5,0 mld. Kč, na platbu státu do systému veřejného zdravotního pojištění za vybranou skupinu obyvatel 47,4 mld. Kč, na mandatorní dotace zaměstnavatelům 4,1 mld. Kč, na příspěvek na penzijní připojištění 6,4 mld. Kč, atd. Plánované mandatorní sociální výdaje odčerpají 49,5 % celkových příjmů státního rozpočtu a na celkových rozpočtovaných výdajích roku 2009 se podílejí 47,7 % (bez příjmů z EU/EHP). Z ostatních mandatorních výdajů jsou objemově největší výdaje na dluhovou službu (48,2 mld. Kč), příspěvek státu na podporu stavebního spoření 14,6 mld. Kč, odvody a příspěvky do rozpočtu EU (35,2 mld. Kč), výdaje na státní záruky a negarantované úvěry s.o. SŽDC podle zákona č. 77/2002 Sb. (5,0 mld. Kč), atd.

Ostatní quasi mandatorní výdaje, které představují zejména finanční prostředky nutné k zabezpečení chodu a obrany státu, jsou rozpočtovány ve výši **228,1 mld. Kč**, vč. mezd organizačních složek státu a příspěvkových organizací. Další prostředky nutné na zajištění provozu a plnění úkolů jednotlivých kapitol státního rozpočtu - **neinvestiční nákupy a související výdaje** - jsou ve schváleném rozpočtu zahrnuty ve výši **77,0 mld. Kč**.

Transfery veřejným rozpočtům územní úrovně (bez dávek v hmotné nouzi, dávek zdravotně postiženým a bez příspěvku na péči podle zákona o sociálních službách) jsou rozpočtem stanoveny ve výši **120,7 mld. Kč**, **dotace státním fondům** ve výši **64,0 mld. Kč** (bez dotací na činnost SZIF), atd.

V průběhu 1. pololetí 2009 byl schválený **státní rozpočet výdajů navýšen celkem na 1 166,8 mld. Kč, tj. o 14,7 mld. Kč**. Z toho výdaje v objemu **14,5 mld. Kč nezvyšují schodek státního rozpočtu**, neboť se jedná o současné navýšení jeho příjmů, zejména příjmů z rozpočtu Evropské unie, resp. navýšení na základě zmocnění ministra financí daného § 24 odst. 4 zákona č. 218/2000 Sb. (rozpočtová pravidla), v platném znění, o 10,9 mld. Kč výdajů na společné programy EU a ČR, které jsou kryty příjmy z rozpočtu Evropské unie a které jsou o tuto částku vyšší než stanoví rozpočet. Dále byly příjmy státního rozpočtu navýšeny převody finančních prostředků z rezervních fondů kapitol státního rozpočtu (celkem 3,6 mld. Kč): usnesením vlády č. 122/2009 byly mj. schváleny převody do příjmů kapitoly Všeobecná pokladní správa 2,0 mld. Kč z rezervních fondů v rámci kapitoly Ministerstvo zemědělství a současně použití těchto prostředků stejnou kapitolou na poskytnutí dotace Podpůrnému a garančnímu rolnickému a lesnickému fondu, a.s., 521,9 mil. Kč z rezervních fondů v rámci kapitoly Ministerstvo dopravy na posílení

výdajů Ministerstva zemědělství určených na přímé platby – dofinancování ze státního rozpočtu ČR a 302,6 mil. Kč z rezervních fondů v rámci kapitoly Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy a současně použití těchto prostředků stejnou kapitolou na posílení výdajů určených na krytí kurzových ztrát z tranší EIB na výstavbu Masarykovy univerzity v Brně; podle usnesení vlády č. 1626/2008 byly převedeny finanční prostředky do příjmů kapitoly Všeobecná pokladní správa z rezervního fondu Ministerstva zemědělství ve výši 749,2 mil. Kč k jejich použití stejnou kapitolou na přímé platby – dofinancování ze státního rozpočtu ČR a Program rozvoje venkova (ze státního rozpočtu ČR); podle usnesení vlády č. 457/2009 byly převedeny finanční prostředky do příjmů kapitoly Všeobecná pokladní správa z rezervního fondu Vězeňské služby ČR ve výši 33,8 mil. Kč k použití ve stejné výši v kapitole Ministerstvo spravedlnosti na zajištění nezbytných opatření bezpečnostního charakteru zamezující průnik nedovolených osob, předmětů a věcí do vězeňských zařízení. Výdaje, které **zvyšují** v prosinci roku 2008 **plánovaný schodek státního rozpočtu na rok 2009 o 220,5 mil. Kč na 38,3 mld. Kč**, jsou určeny podle § 2, odst. 2 zákona č. 475/2008 Sb. na odstranění povodňových škod.

V 1. pololetí 2009 bylo provedeno celkem **454 rozpočtových opatření**; důvodem meziročního zvýšení jejich počtu (o 147) bylo zejména zabezpečení úkolů vyplývajících z usnesení vlády č. 363/2009 a č. 409/2009. Nejvýznamnější skupinu rozpočtových opatření představovaly přesuny **mezi jednotlivými kapitolami státního rozpočtu** (49,6 %, tj. 225 rozpočtových opatření), které byly vyvolány především skutečností, že gestorem určitého programu byl jeden správce kapitoly, v rámci jehož rozpočtu výdajů jsou prostředky v celkovém objemu rozpočtovány a který na základě soutěží a schválených projektů rozhodl o jejich rozdělení. Značnou část představovaly převody účelových prostředků na výzkum a vývoj mezi kapitolami Ministerstvo obrany, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Akademie věd, Grantová agentura, atd. Na krytí zvýšených sociálních mandatorních výdajů kapitoly Ministerstvo práce a sociálních věcí se podle již zmíněného usnesení vlády č. 363/2009 podílelo 26 kapitol; podle usnesení vlády č. 409/2009 přesunulo kapitole Úřad vlády 13 dotčených kapitol finanční prostředky na zajištění vrcholných a pracovních zasedání v rámci výkonu předsednictví ČR v Radě Evropské unie centrálním koordinátorem; atd. Druhou skupinu přijatých rozpočtových opatření tvořily **přesuny v rámci příslušné kapitoly** (122, tj. 26,9 %), např. z běžných výdajů do kapitálových výdajů a naopak, přesuny mezi jednotlivými průřezovými či specifickým ukazateli, apod. Nejvíce rozpočtových opatření bylo realizováno v kapitolách Ministerstvo vnitra (30), Ministerstvo práce a sociálních věcí (17) a Ministerstvo životního prostředí (9), atd. V případě uvolňování prostředků **z kapitoly Všeobecná pokladní správa do rozpočtů příslušných kapitol** (73 rozpočtových

opatření, tj. 16,0 %) šlo o přesuny jednak z položek účelově rozpočtovaných v této kapitole, jednak o přesuny z vládní rozpočtové rezervy. Na základě usnesení rozpočtového výboru PSP č. 574/2009 se prostředky na různé akce z této kapitoly převáděly do příslušných kapitol státního rozpočtu, např. Ministerstvo zdravotnictví a Ministerstvo životního prostředí. Podle usnesení vlády č. 122/2009 se uskutečnily převody finančních prostředků z rezervních fondů některých kapitol do příjmů státního rozpočtu, resp. kapitoly Všeobecná pokladní správa, která návazně posilovala výdaje většinou stejných kapitol v souvislosti se změnou účelovosti poskytovaných prostředků. Nejméně rozpočtových opatření se týkalo uvolňování prostředků jednotlivým kapitolám státního rozpočtu **z kapitol Státní dluh (3,7 %) a Operace státních finančních aktiv (1,8 %)**. **Souvztažné zvýšení příjmů a výdajů** se týkalo 2,0 % rozpočtových opatření zejména v oblasti zajištění financování společných programů EU a ČR, programů ISPROFIN, apod.

Hodnocení plnění jednotlivých výdajů státního rozpočtu je vždy vztaženo k tzv. rozpočtu po změnách, tj. rozpočtu zahrnujícímu rozpočtová opatření podle odst. 4 a 5 přílohy č. 5 k vyhlášce č. 16/2001 Sb. v platném znění², která byla provedena v období leden až červen 2009.

Schválený a o rozpočtová opatření upravený rozpočet výdajů, jeho čerpání za prvních šest měsíců roku 2009 vč. srovnání se stejným obdobím roku 2008 ukazuje následující tabulka:

² Vyhláška č. 16/2001 Sb., o způsobu, termínech a rozsahu údajů předkládaných pro hodnocení plnění státního rozpočtu, rozpočtů státních fondů a rozpočtů územních samosprávných celků.

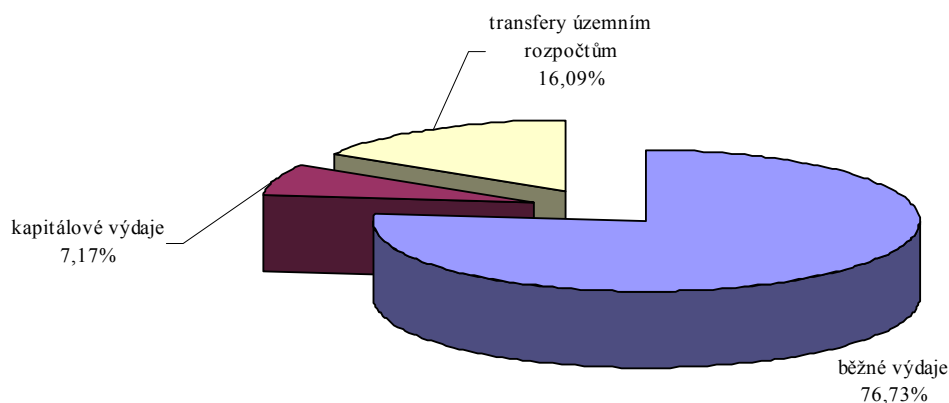
Tabulka č. 15

VÝDAJE STÁTNÍHO ROZPOČTU	mil. Kč						
	Skutečnost leden-červen 2008	Státní rozpočet 2009		Skutečnost leden-červen 2009	% plnění	Index 2009/2008	Rozdíl 2009-2008
	1	schválený	po změnách	4	5=4:3	6=4:1	7=4:1
BĚŽNÉ VÝDAJE	488 719	1 038 010	1 033 071	523 800	50,70	107,18	35 081
Výdaje na platy, ostatní platby za provedenou práci a pojistné	37 754	102 727	102 918	38 987	37,88	103,27	1 233
z toho: platy	26 041	71 086	71 180	27 020	37,96	103,76	979
ostatní platby za provedenou práci	2 038	5 952	6 023	2 241	37,21	109,96	203
povinné pojistné placené zaměstnavatelem	9 667	25 662	25 686	9 721	37,85	100,56	54
Neinvestiční nákupy a související výdaje	53 570	130 444	127 634	63 373	49,65	118,30	9 803
v tom: nákup materiálu	3 297	10 876	9 937	3 190	32,10	96,75	-107
úroky a ostatní finanční výdaje	19 836	48 265	48 343	29 671	61,38	149,58	9 835
nákup vody, paliv a energie	3 016	6 027	5 705	2 934	51,43	97,28	-82
nákup služeb	14 343	38 435	37 413	15 345	41,02	106,99	1 002
ostatní nákupy	3 359	10 775	11 221	3 897	34,73	116,02	538
poskytnuté zálohy, jistiny, záruky a vládní úvěry	5 921	5 178	5 184	4 385	84,59	74,06	-1 536
výdaje související s neinv. nákupy, příspěvky, náhrady a věcné dary	3 798	10 887	9 832	3 951	40,19	104,03	153
Neinvestiční transfery soukromoprávními subjekty	20 142	40 938	44 594	20 736	46,50	102,95	594
z toho: podnikatelským subjektům	13 860	30 853	30 648	13 800	45,03	99,57	-60
neziskovým apod. organizacím	5 143	7 735	10 088	5 199	51,54	101,09	56
z toho: občanským sdružením	2 364	3 302	4 180	2 264	54,16	95,77	-100
Neinvestiční transfery veřejným rozpočtům ústřední úrovně	38 859	79 597	78 533	38 091	48,50	98,02	-768
z toho: státním fondům	15 160	32 047	30 963	13 781	44,51	90,90	-1 379
fondům sociálního a veřejného zdrav. pojištění	23 655	47 424	47 420	24 240	51,12	102,47	585
Neinvestiční transfery veřejným rozpočtům územní úrovně	78 794	134 486	128 091	82 627	64,51	104,86	3 833
z toho: obcím	25 543	44 811	46 961	26 850	57,18	105,12	1 307
krajům	52 462	82 408	80 396	55 364	68,86	105,53	2 902
regionálním radám	759	7 267	701	401	57,20	52,83	-358
Neinvestiční transfery příspěvkovým apod. org. Převody vlastním fondům	29 873	53 803	55 279	30 703	55,54	102,78	830
Neinvestiční transfery obyvatele	634	1 482	1 484	676	45,55	106,62	42
Neinvestiční transfery do zahraničí	209 985	444 523	448 841	226 449	50,45	107,84	16 464
z toho: sociální dávky	193 506	422 007	426 117	210 667	49,44	108,87	17 161
z toho: dávky důchodového pojištění	147 843	336 573	336 512	165 148	49,08	111,70	17 305
dávky státní sociální podpory	21 517	44 400	44 271	20 595	46,52	95,72	-922
dávky nemocenského pojištění	16 734	29 067	27 567	14 088	51,10	84,19	-2 646
podpory v nezaměstnanosti	3 543	5 000	10 828	7 305	67,46	206,18	3 762
Neinvestiční transfery do zahraničí	17 666	37 546	37 023	21 565	58,25	122,07	3 899
z toho: odvody a příspěvky do rozpočtu EU	15 802	35 200	34 586	20 117	58,17	127,31	4 315
Neinvestiční půjčené prostředky	0	1 802	1 800	0	0,00		0
Ostatní neinvestiční výdaje*)	1 442	10 662	8 062	592	7,34	41,05	-850
KAPITÁLOVÉ VÝDAJE	53 505	114 092	133 756	51 149	38,24	95,60	-2 356
Investiční nákupy a související výdaje	5 235	19 569	20 689	11 185	54,06	213,66	5 950
Nákup akcií a majetkových podílů	0	2 397	2 397	2 019	84,23		2 019
Investiční transfery	47 745	68 451	87 452	36 545	41,79	76,54	-11 200
z toho: podnikatelským subjektům	15 128	5 243	9 166	3 924	42,81	25,94	-11 204
neziskovým apod. organizacím	448	1 421	1 591	274	17,22	61,16	-174
státním fondům	18 693	33 572	40 440	15 782	39,03	84,43	-2 911
veřejným rozpočtům územní úrovně	6 097	9 077	16 036	9 907	61,78	162,49	3 810
příspěvkovým organizacím	7 357	19 099	20 153	6 626	32,88	90,06	-731
Ostatní kapitálové výdaje	524	23 675	23 217	1 400	6,03	267,18	876
VÝDAJE CELKEM	542 223	1 152 102	1 166 827	574 948	49,27	106,04	32 725

*) včetně neinvestičních prostředků jiným veřejným rozpočtům a neinvestičních převodů Národnímu fondu

Celkové výdaje státního rozpočtu za 1. pololetí 2009 dosáhly 574,9 mld. Kč, tj. 49,3 % rozpočtu po změnách, z toho **běžné výdaje 523,8 mld. Kč,** tj. 50,7 % rozpočtu po změnách, a **kapitálové výdaje 51,1 mld. Kč,** tj. 38,2 % rozpočtu po změnách. Proti pololetní alikvotě rozpočtu, vč. přijatých rozpočtových opatření, byly celkové výdaje nižší o 8,5 mld. Kč. **Meziročně se výdaje státního rozpočtu zvýšily celkem o 6,0 %, tj. o 32,7 mld. Kč,** když běžné výdaje se zvýšily o 35,1 mld. Kč (o 7,2 % více ve srovnání s 1. pololetím 2008) a naopak kapitálové výdaje meziročně klesly o 2,4 mld. Kč, tj. o 4,3 % (podíl kapitálových výdajů na plnění celkových výdajů se proti stejnému období roku 2008 snížil o 1,0 procentní bod na 8,9 %).

Strukturu výdajů státního rozpočtu ke konci 1. pololetí 2009 ukazuje následující graf (kapitálové a běžné výdaje bez transferů územním samosprávným celkům):

Mandatorní výdaje, které je vláda povinna uhradit ze zákona, jiných právních norem či smluvních závazků státu, dosáhly ke konci června 2009 celkem **323,4 mld. Kč**, tj. 52,1 % rozpočtu po změnách. Meziročně se **zvýšily o 10,4 %**, tj. o 30,5 mld. Kč. **Podíl** mandatorních výdajů **na celkových výdajích** státního rozpočtu za 1. pololetí 2009 činil **56,3 %**, tj. o 2,2 procentního bodu více než ve stejném období roku 2008 (některé výdaje jsou však čerpány většinou již v první polovině roku, např. příspěvek na podporu stavebního spoření 12,4 mld. Kč, tj. 92,4 % rozpočtu 2009).

Podstatnou část **zákoných mandatorních výdajů**, které byly čerpány ve výši **299,8 mld. Kč** (52,0 % rozpočtu po změnách při meziročním růstu o 9,5 %, tj. o 26,1 mld. Kč), představují **sociální transfery**, vč. ochrany zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatelů, které dosáhly **228,1 mld. Kč**, tj. 70,5 % celkových mandatorních výdajů, resp. 39,7 % celkových výdajů za 1. pololetí 2009 (o 2,1 procentního bodu méně, resp. o 0,5 procentního bodu více než ve stejném období roku 2008). Čerpány byly na 50,3% rozpočtu po změnách při meziročním růstu o 7,3 % (o 15,5 mld. Kč). K objemově největšímu meziročnímu růstu došlo u výdajů na dávky důchodového pojištění (o 10,5 %, tj. téměř o 16,0 mld. Kč) a výdajů na podpory v nezaměstnanosti (o 105,9 %, tj. o 3,8 mld. Kč), naopak u výdajů na dávky nemocenského pojištění došlo na základě přijatých legislativních změn platných od 1.1.2009 ke značnému meziročnímu poklesu (o 15,8 %, tj. o 2,6 mld. Kč). U ostatních mandatorních výdajů ze zákona došlo k meziročnímu růstu u výdajů na dluhovou službu, vč. poplatků a úmoru (o 48,9 %, tj. o 9,7 mld. Kč), k meziročnímu snížení pak u příspěvku na podporu stavebního spoření (o 7,6 %, tj. o 1,0 mld. Kč), atd.

Ostatní mandatorní výdaje vyplývající z jiných právních norem a smluvních závazků byly čerpány v objemu celkem **23,6 mld. Kč**, tj. 53,8 % rozpočtu po změnách při meziročním růstu o 23,1 % (o 4,4 mld. Kč). Z toho odvody a příspěvky do rozpočtu Evropské unie představovaly 20,1 mld. Kč (58,2 % rozpočtu po změnách při meziročním růstu o 27,3 %, tj. o 4,3 mld. Kč), realizace státních záruk a platby za negarantované úvěry s.o. Správa železniční dopravní cesty podle zákona č. 77/2002 Sb. celkem 1,7 mld. Kč transfery mezinárodním organizacím, vč. darů, 14,8 mld. Kč.

Čerpání mandatorních výdajů podle jejich závaznosti ukazuje následující tabulka:

Tabulka č. 16

MANDATORNÍ VÝDAJE	mil. Kč						
	Skutečnost leden-červen 2008	Státní rozpočet 2009		Skutečnost leden-červen 2009	% plnění	Index 2009/2008	Rozdíl 2009-2008
		schválený	po změnách				
	1	2	3	4	5=4:3	6=4:1	7=4-1
Výdaje celkem	542 223	1 152 102	1 166 827	574 948	49,3	106,0	32 725
z toho: mandatorní výdaje	292 898	616 936	620 724	323 469	52,1	110,4	30 571
v tom:							0
- vyplývající ze zákona	273 705	572 367	576 803	299 768	52,0	109,5	26 063
- vyplývající z jiných právních norem	41	97	97	37	38,1	90,2	-4
- vyplývající ze smluvních závazků	19 152	44 472	43 824	23 590	53,8	123,2	4 438

Mandatorní výdaje společně s výdaji na platy, ostatní platby za provedenou práci a pojistné a za vybrané neinvestiční nákupy, tj. související výdaje nutné pro zabezpečení provozu a plnění úkolů jednotlivých kapitol státního rozpočtu, dosáhly ve sledovaném období téměř 387,8 mld. Kč, tj. 67,5 % celkových výdajů za 1. pololetí 2009.

Podrobné údaje o čerpání mandatorních výdajů a jejich srovnání s předchozím rokem je uvedeno v tabulce č. 3 tabulkové části Zprávy.

Hodnocení čerpání jednotlivých druhů výdajů státního rozpočtu za 1. pololetí 2009 je předmětem dalších částí této zprávy.

A. Běžné výdaje

Běžné (neinvestiční) výdaje státního rozpočtu jsou ve schváleném rozpočtu ČR na rok 2009 stanoveny ve výši 1 038,0 mld. Kč, v průběhu 1. pololetí byly rozpočtovými opatřeními sníženy o 4,9 mld. Kč a skutečně **čerpány** byly ve výši **523,8 mld. Kč**, tj. 50,7 % rozpočtu po změnách, při meziročním růstu o 7,2 % (o 35,1 mld. Kč). Schválený rozpočet roku 2009 počítá proti schválenému rozpočtu roku 2008 i proti skutečnosti 2008 s nárůstem běžných výdajů o 6,0 % (o 59,1 mld. Kč).

Významná část výdajů **257,2 mld. Kč** (44,7 % celkových výdajů, resp. 49,1 % běžných výdajů) směřovala **do sociální oblasti**³. Plněno bylo na 50,0 % upraveného rozpočtu při meziročním růstu o 6,4 % (o 15,5 mld. Kč). Od 1.1.2009 byla přijata řada legislativních změn, které mají vliv na výši i strukturu těchto výdajů.

Vývoj státního rozpočtu v sociální oblasti, jeho čerpání a srovnání s rokem 2008, ukazuje následující tabulka:

Tabulka č. 17

SOCIÁLNÍ VÝDAJE A SLUŽBY ZAMĚSTNANOSTI	mi.l. Kč						
	Skutečnost leden-červen 2008	Státní rozpočet 2009		Skutečnost leden-červen 2009	% plnění	Index 2009/2008	Rozdíl 2009-2008
		schválený	po změnách				
	1	2	3	4	5=4:3	6=4:1	7=4-1
Sociální dávky*)	197 197	422 007	426 262	212 971	50,0	108,0	15 774
v tom:							
- dávky důchodového pojištění**)	151 519	336 573	336 512	167 430	49,8	110,5	15 911
z toho: starobní důchody	107 101	246 074	246 013	121 065	49,2	113,0	13 964
- ostatní dávky	20 602	36 034	34 506	17 619	51,1	85,5	-2 983
z toho: dávky nemocenského pojištění	16 734	29 067	27 567	14 090	51,1	84,2	-2 644
z toho: nemocenské	13 130	21 499	19 965	10 343	51,8	78,8	-2 787
- dávky státní sociální podpory	21 517	44 400	44 271	20 595	46,5	95,7	-922
- podpory v nezaměstnanosti	3 559	5 000	10 973	7 327	66,8	205,9	3 768
Transfery územním rozpočtům na dávky	13 246	22 888	23 057	13 003	56,4	98,2	-243
v tom:							
- dávky pomoci v hmotné nouzi a dávky zdravotně postiženým	3 769	7 300	7 300	3 593	49,2	95,3	-176
- příspěvek na péči podle zákon o soc. službách	9 478	15 588	15 757	9 410	59,7	99,3	-68
Příspěvek na penzijní připojištění	2 441	6 400	6 400	2 621	41,0	107,4	180
Platba do veřejného zdravotního pojištění (VPS)	23 655	47 404	47 404	24 233	51,1	102,4	578
Ochrana zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele	73	220	338	227	67,2	311,0	154
Zaměstnávání zdravotně postižených občanů	1 133	2 350	2 350	1 026	43,7	90,6	-107
Příspěvky na sociální důsledky restrukturalizace	1 020	1 795	1 795	905	50,4	88,7	-115
Státní politika zaměstnanosti - aktivní***)	2 912	5 709	6 371	2 165	34,0	74,3	-747
Sociální výdaje a služby zaměstnanosti celkem	241 677	508 773	513 977	257 151	50,0	106,4	15 474

*) vč. dávek vyplacených do ciziny; dále ve sloupci skutečnost vč. zálohy České pošty

**) ve sloupcích skutečnost vč. zálohy České pošty na důchody vyplacené na počátku července 3 672 mil. Kč v r. 2008 a 2 277 mil. Kč v roce 2009

***) včetně prostředků EU na financování společných programů EU a ČR

Pozn. Údaje za sociální dávky se liší od údajů v bilanci příjmů a výdajů o další související výdaje obsažené ve tř. 5 rozpočtové skladby.

Hodnocení podle jednotlivých skupin běžných výdajů v druhovém členění rozpočtové skladby je následující:

³ Sociální dávky, sociální transfery územním rozpočtům, výdaje na ochranu zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele, státní příspěvek na penzijní připojištění, platba státu do systému veřejného zdravotního pojištění za vybrané skupiny obyvatel, podpora novomanželských půjček, zaměstnávání zdravotně postižených občanů, příspěvky na sociální důsledky restrukturalizace, aktivní politika zaměstnanosti.

Sociální transfery a výdaje na služby zaměstnanosti

Neinvestiční transfery obyvatelstvu⁴ představují objemově významný výdaj státního rozpočtu (444,5 mld. Kč), jejich podíl na celkových běžných výdajích činí 42,8 %. Schválený rozpočet počítá s meziročním růstem těchto výdajů o 6,9 % (o 28,6 mld. Kč) proti schválenému rozpočtu roku 2008 a o 5,5 % (o 23,0 mld. Kč) proti skutečnosti roku 2008. K 30.6.2009 bylo čerpáno celkem **226,4 mld. Kč**, tj. 50,5 % rozpočtu zvýšeného o 4,3 mld. Kč. Meziročním růst dosáhl 7,8 %, tj. navýšení téměř o 16,5 mld. Kč. Meziroční srovnání, ale i plnění některých výdajů, je však ovlivněno řadou legislativních změn.

Nejvýznamnější část neinvestičních transferů obyvatelstvu (94,9 %) představují **sociální dávky**, které zahrnují výdaje státního rozpočtu na výplatu dávek důchodového pojištění, ostatních dávek vč. dávek nemocenského pojištění, dávek státní sociální podpory a výdaje na podpory v nezaměstnanosti. Ve schváleném státním rozpočtu na rok 2009 jsou sociální dávky zahrnuty ve výši 422,0 mld. Kč s předpokládaným meziročním růstem o 7,1 % (o 28,0 mld. Kč) proti schválenému rozpočtu roku 2008 a o 5,2 % (o 21,0 mld. Kč) proti skutečnosti 2008. K 30.6.2009 byly **čerpány** v celkové výši **213,0 mld. Kč** (49,1 % běžných výdajů, tj. o 5,7 procentního bodu více než v 1. pololetí 2008), plněny byly na 50,0 % rozpočtu po změnách při meziročním růstu o 8,0 % (o 15,8 mld. Kč).

Dávky důchodového pojištění

Největší objem sociálních dávek (79,8 %) představují ve schváleném rozpočtu roku 2009 **dávky důchodového pojištění**: ten počítá s jejich meziročním růstem o 10,1 % (o 31,0 mld. Kč) proti schválenému rozpočtu roku 2008 a o 7,7 % (o 24,0 mld. Kč) proti skutečnosti roku 2008. K 30.6.2009 byl státní rozpočet na dávky důchodového pojištění snížen o 60,2 mil. Kč. Výdaje na důchody **dosáhly** v 1. pololetí 2009 celkem **167,4 mld. Kč**, tj. 49,8 % rozpočtu po změnách. Proti stejnému období roku 2008 vzrostly o 10,5 % (o 15,9 mld. Kč). Na výši vyplacených důchodů a jejich srovnání se stejným obdobím roku 2008 měla vliv nejen jejich

⁴ Nezahrnují dávky pomoci v hmotné nouzi, dávky zdravotně postiženým a příspěvek na péči podle zákona o sociálních službách, které jsou rozpočtovány v podseskupení položek „neinvestiční transfery veřejným rozpočtům územní úrovně“.

valorizace k 1.1.2009 stanovená nařízením vlády č. 363/2008 Sb.⁵, ale i mimořádná valorizace důchodů k 1.8.2008 daná nařízením vlády č. 211/2008 Sb.⁶.

Výdaje na důchody obsahují veškeré prostředky na výplatu důchodů včetně výplat důchodů do ciziny a zálohy České poště na výplatu důchodů počátkem následujícího období. Nejvyšší částka **121,1 mld. Kč** byla poskytnuta na **důchody starobní**, tj. 49,2 % rozpočtu po změnách při meziročním růstu o 13,0 % (téměř o 14,0 mld. Kč). Dále byly vyplaceny **důchody invalidní** (plné a částečné) ve výši **30,4 mld. Kč**, tj. 49,0 % rozpočtu při meziročním růstu o 9,4 % (o 2,6 mld. Kč), a **důchody pozůstalostní** (vdovské, vdovecké a sirotčí) ve výši **13,6 mld. Kč**, tj. 48,0 % rozpočtu při meziročním růstu o 5,6 % (o 719,3 mil. Kč). **Záloha** na výplatu důchodů poskytnutá začátkem července **České poště** činila téměř **2,3 mld. Kč** a ovlivnila meziroční srovnání celkem čerpaných dávek důchodového pojištění (v 1. pololetí 2008 tato záloha byla 3,7 mld. Kč); po odečtení těchto záloh v obou letech bylo v 1. pololetí 2009 vyplaceno na důchody 165,1 mld. Kč při meziročním růstu o 11,7 % (o 17,3 mld. Kč).

Ostatní dávky

Na **ostatní dávky**⁷ v sociální oblasti bylo ve státním rozpočtu 2009 vyčleněno celkem 36,0 mld. Kč, v 1. pololetí bylo vynaloženo **17,6 mld. Kč**, tj. 51,1 % rozpočtu sníženého o 1,5 mld. Kč. Vzhledem k právním úpravám platným od 1.1.2009 došlo k meziročnímu poklesu čerpání těchto dávek celkem o 14,5 % (téměř o 3,0 mld. Kč).

Z celkových rozpočtovaných ostatních dávek představují **dávky nemocenského pojištění** 74,0 %. Jejich rozpočet na rok 2009 ve výši 29,1 mld. Kč je stanoven na stejné úrovni schváleného rozpočtu roku 2008 (pouze o 0,2 % vyšší, tj. o 44,3 mil. Kč). Proti celoroční skutečnosti 2008 však v rozpočtu dochází ke snížení předpokládaných výdajů na nemocenské dávky o 9,4 % (o 3,0 mld. Kč), což lze dát do souvislosti s rozhodnutím Ústavního soudu o zrušení 3-denní karenční doby

⁵ U důchodů starobních invalidních plných i částečných, vdovských, vdoveckých a sirotčích přiznaných před 1.1.2009 se zvyšuje od splátky důchody splatné po 31.12.2008 procentní výměra o 4,4 % procentní výměry, která náleží ke dni, od něhož se procentní výměra zvyšuje.

⁶ U důchodů starobních invalidních plných i částečných, vdovských, vdoveckých a sirotčích přiznaných před 1.8.2008 se od splátky důchody splatné po 31.7.2008 zvyšuje základní výměra o 470,- Kč na 2 170,- Kč měsíčně.

⁷ Dávky nemocenského pojištění (nemocenské, podpora při ošetřování člena rodiny, peněžitá pomoc v mateřství, vyrovnávací příspěvek v mateřství a těhotenství), výdaje na zvláštní sociální dávky příslušníků ozbrojených sil při skončení služebního poměru, dávky pomoci v hmotné nouzi poskytované Ministerstvem obrany, příspěvek na péči poskytovaný do zahraničí a další drobné dávky.

s účinností od 30.6.2008⁸. Podle zákona č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, ve znění pozdějších předpisů, který nabývá odložené účinnosti dnem 1.1.2009, přísluší nemocenské vždy až od 15. kalendářního dne trvání dočasné pracovní neschopnosti nebo karantény, a to za kalendářní dny; po dobu prvních 14 dnů je zaměstnanec zabezpečen náhradou mzdy, kterou mu poskytuje jeho zaměstnavatel (viz dále). Peněžité pomoc v mateřství, ošetřovné a vyrovnávací příspěvek v těhotenství a v mateřství se i nadále vyplácejí od vzniku sociální události, a to za kalendářní dny⁹. K 30.6.2009 byl státní rozpočet výdajů na dávky nemocenského pojištění snížen více než o 1,5 mld. Kč ve prospěch refundace poloviny náhrady mezd za dočasnou pracovní neschopnost. Na **dávky nemocenského pojištění** bylo v 1. pololetí 2009 **čerpáno celkem 14,1 mld. Kč**, tj. 51,1 % rozpočtu po změnách při meziročním poklesu o 15,8 % (o 2,6 mld. Kč). Z celku představovala 73,4 % dávka **nemocenské (10,3 mld. Kč)**, která byla čerpána na 51,8 % rozpočtu pop změnách a meziročně se snížila o 21,2 % (o 2,8 mld. Kč). **Peněžité pomoc v mateřství** byla vyplacena ve výši **3,3 mld. Kč** (48,9 % rozpočtu po změnách při meziročním zvýšení o 5,8 %, tj. o 180,0 mil. Kč), **podpora při ošetřování člena rodiny** ve výši **441,7 mil. Kč** (52,6 % rozpočtu s meziročním snížením o 8,1 %, tj. o 38,8 mil. Kč) a **vyrovnávací příspěvek v mateřství a těhotenství** ve výši **2,7 mil. Kč** (54,7 % rozpočtu při meziročním zvýšení o 21,5 %, tj. o 486 tis. Kč). Všechny dávky nemocenského pojištění vyplácejí okresní správy sociálního zabezpečení a hradí se ze státního rozpočtu (z příjmů z pojistného).

Zvláštní dávky příslušníkům ozbrojených sil při skončení služebního poměru, vyplácené ministerstvy vnitra, obrany a spravedlnosti, byly čerpány ve výši **3,5 mld. Kč**, tj. 51,0 % rozpočtu sníženého o 28,0 mil. Kč, při meziročním poklesu o 8,5 % (o 330,2 mil. Kč). Schválený rozpočet předpokládá meziroční snížení těchto

⁸ Na základě rozhodnutí Ministerstva práce a sociálních věcí činila sazba nemocenského v červenci a srpnu za 1. až 3. den dočasné pracovní neschopnosti 60 % denního vyměřovacího základu tak jako od čtvrtého dne nemoci, od 1. září 2008 podle zákona č. 54/1956 Sb., o nemocenském pojištění zaměstnanců, ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 32/1957 Sb., o nemocenské péči v ozbrojených silách, ve znění pozdějších předpisů, 25 % denního vyměřovacího základu.

⁹ Zákon č. 187/2006 Sb. zachovává systém redukčních hranic pro výpočet dávek nemocenského pojištění, nově zavádí třetí redukční hranici (redukční hranice jsou vyhlášovány ve Sbírce zákonů sdělením Ministerstva práce a sociálních věcí; v roce 2009 jsou stanoveny: první redukční hranice 786,- Kč, druhá redukční hranice 1 178,- Kč a třetí redukční hranice 2 356,- Kč); redukce se provede tak, že se u nemocenského a ošetřovného do první redukční hranice započte 90 % denního vyměřovacího základu, u peněžité pomoci v mateřství a vyrovnávacího příspěvku v těhotenství a v mateřství 100 %; dále u všech dávek: z části denního vyměřovacího základu mezi první a druhou redukční hranicí se započte 60 %, z části mezi druhou a třetí 30 % a k části nad třetí redukční hranicí se nepřihlíží; výše dávek nemocenského pojištění činí: u nemocenského 60 % denního vyměřovacího základu od 15. do 30. kalendářního dne trvání dočasné pracovní neschopnosti, 66 % od 31. do 60. kalendářního dne trvání dočasné pracovní neschopnosti a 72 % od 61. kalendářního dne trvání dočasné pracovní neschopnosti; výše ošetřovného činí 60 % denního vyměřovacího základu, výše peněžité pomoci v mateřství 70 % denního vyměřovacího základu.

dávek o 4,8 % (o 317,2 mil. Kč) proti rozpočtu roku 2008 a o 4,2 % (o 303,3 mil. Kč) proti skutečnosti 2008. Z celku představoval výsluhový příspěvek téměř 3,2 mld. Kč, odchodné 317 mil. Kč, odbytné 46 mil. Kč, atd.

Dávky státní sociální podpory

Dávky státní sociální podpory jsou ve schváleném státním rozpočtu na rok 2009 zahrnuty ve výši 44,4 mld. Kč, tj. 97,2 % schváleného rozpočtu roku 2008 (o 1,3 mld. Kč méně). Proti skutečnosti 2008 jsou plánované výdaje vyšší o 5,8 % (o 2,4 mld. Kč). K 30.6.2009 byl rozpočet těchto dávek snížen celkem o 128,9 mil. Kč. Čerpány byly v celkové výši **20,6 mld. Kč**, tj. 46,5 % rozpočtu po změnách, při meziročním poklesu o 4,3 % (o 922,1 mil. Kč).

Čerpání jednotlivých dávek státní sociální podpory v 1. pololetí 2009 a jejich srovnání se stejným obdobím roku 2008 ukazuje tabulka:

Tabulka č. 18

DÁVKY STÁTNÍ SOCIÁLNÍ PODPORY	Skutečnost leden-červen 2008	Státní rozpočet 2009		Skutečnost leden-červen 2009	% plnění	index 2009/2008	Rozdíl 2009-2008
		schválený	po změnách				
		1	2				
Dávky státní sociál podpory celkem	21 517	44 400	44 271	20 595	46,5	95,7	-922
z toho:							
Přídavek na dítě	3 451	12 625	7 222	2 387	33,1	69,2	-1 064
Sociální příspěvek	1 707	3 334	3 715	1 482	39,9	86,8	-225
Porodné	847	1 510	1 790	779	43,5	92,0	-68
Rodičovský příspěvek	14 215	23 297	27 741	14 432	52,0	101,5	217
Dávky pěstounské péče	407	790	915	444	48,5	109,1	37
Pohřebné	62	97	108	8	7,4	12,9	-54
Příspěvek na bydlení	826	2 740	2 773	1 064	38,4	128,8	238
Dávky státní sociál podpory j.n.	0	0	1	-1	-100,0		-1

Řada dávek státní sociální podpory je stanovena v absolutních částkách bez přímé vazby na životní minimum s tím, že neprobíhají automatické valorizace těchto dávek (vláda má možnost valorizovat životní a existenční minimum a související dávky, nikoliv povinnost), např.:

- přídavek na dítě je vyplácen v pevné výši odstupňované podle věku dítěte;
- porodné je vypláceno v pevné výši 13 000,- na každé narozené dítě;
- existují tři varianty čerpání rodičovského příspěvku: 2letý (11 400,- Kč/měsíc), 3letý (7 600,- Kč/měsíc) a 4letý (7 600,- Kč/ měsíc do 21. měsíce věku dítěte, pak 3 800,- Kč); u zdravotně postiženého dítěte se za daných podmínek vyplácí základní výměra 7 600,-/měsíc do 7 let dítěte; v roce 2008 rodičovský příspěvek činil 7 582,-/měsíc do 4 let věku dítěte, příp. do 7 let zdravotně postiženého dítěte;

- pohřebné 5 000,- Kč je vypláceno pouze osobám, které vypravily pohřeb nezaopatřenému dítěti, a rodiči nezaopatřeného dítěte s tím, že zemřelá osoba měla vždy v době úmrtí trvalý pobyt na území ČR; atd.

Podpory v nezaměstnanosti

V prosinci 2008 schválený státní rozpočet na rok 2009 u výdajů na podpory v nezaměstnanosti (5,0 mld. Kč) předpokládá jejich meziroční snížení o 28,6 % (o 2,0 mld. Kč) proti schválenému rozpočtu 2008, proti skutečným výdajům v roce 2008, kdy podpory v nezaměstnanosti dosáhly téměř 7,1 mld. Kč, je rozpočtováno o 29,1 % méně (o 2,1 mld. Kč). Vzhledem k hospodářské krizi a s tím souvisejícím růstem nezaměstnanosti v roce 2009 souhlasila vláda svým usnesením č. 363/2009 s přesunem vázaných prostředků z dotčených kapitol státního rozpočtu podle usnesení vlády č. 122/2009 do kapitoly Ministerstvo práce a sociálních věcí ve výši 5,5 mld. Kč a 0,5 mld. Kč v rámci této kapitoly na posílení rozpočtu tohoto mandatorního výdaje. K 30.6.2009 byly **podpory v nezaměstnanosti** vyplaceny v částce **7,3 mld. Kč**, tj. 66,8 % rozpočtu po změnách; meziročně se tyto výdaje více než zdvojnásobily. Výše výdajů na podpory v nezaměstnanosti závisí na celkové míře nezaměstnanosti a na jejím vývoji. Všechny podpory v nezaměstnanosti jsou vypláceny prostřednictvím úřadů práce (v Praze do 31.12.2008 vyplácely podpory v nezaměstnanosti úřady jejich městských částí, od 1.1.2009 je vyplácejí pobočky Úřadu práce hl. m. Prahy).

Srovnání nezaměstnanosti v 1. pololetí v předchozích čtyřech letech, koncem roku 2008 a její vývoj v průběhu 1. pololetí 2009 ukazuje následující tabulka:

Tabulka. č. 19

měsíc	06/2005	06/2006	06/2007	06/2008	12/2008	01/2009	02/2009	03/2009	04/2009	05/2009	06/2009
míra nezaměstnanosti v %	8,6	7,7	6,3	5,0	6,0	6,8	7,4	7,7	7,9	7,9	8,0
uchazeči o zaměstnání v tis.	489,7	451,1	370,8	297,9	352,3	398,1	428,8	448,9	456,7	457,6	463,6
volná místa v tis.	57,0	85,9	123,3	151,9	91,2	68,5	64,9	55,4	50,5	48,3	43,4

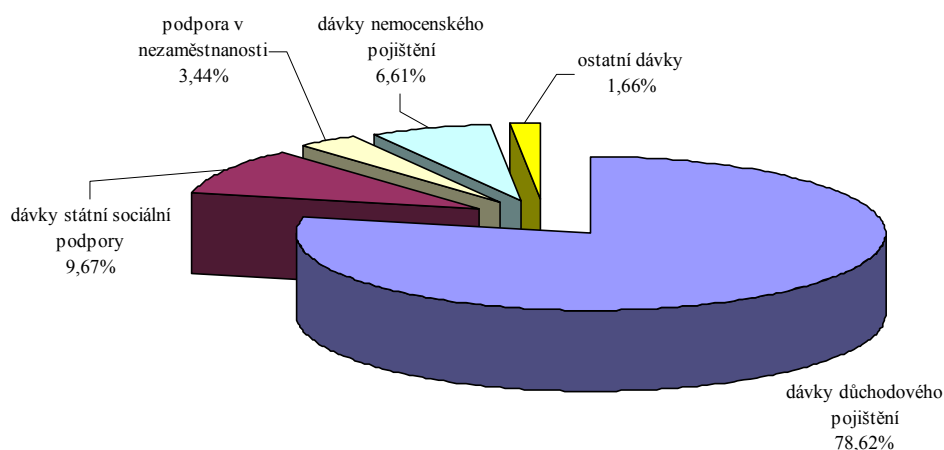
K 30.6.2009 evidovaly úřady práce celkem **463 555 uchazečů o zaměstnání** (o 52,0 % více než ke stejnému datu roku 2008, tj. o 165 675 osob), z toho 452 799 představovali dosažitelní uchazeči o zaměstnání¹⁰ (o 62,0 % více než v červnu 2008, tj. o 173 226 osob). Podporu v nezaměstnanosti úřady práce v červnu 2009 poskytly

¹⁰ Uchazeči o zaměstnání, kteří mohou bezprostředně nastoupit při nabídce vhodného pracovního místa, tj. evidovaní nezaměstnaní, kteří nemají žádnou objektivní překážku pro přijetí zaměstnání (za dosažitelné se nepovažují ženy na mateřské dovolené, absolventi na vojně, uchazeči v pracovní neschopnosti, lidé ve vazbě nebo výkonu trestu, uchazeči, kteří jsou zařazeni na rekvalifikaci nebo vykonávají krátkodobé zaměstnání).

191 716 uchazečům o zaměstnání, tj. 41,4 % osob vedených v evidenci (v červnu 2008 to bylo 96 667 osobám, tj. 32,5 %). Úřady práce nabízely ke konci června 2009 celkem 43 402 volných pracovních míst (o 108 479 méně než v červnu 2008); když na jedno volné místo připadlo v průměru 10,7 uchazeče (1,96 uchazeče v červnu 2008). **Míra registrované nezaměstnanosti k 30.6.2009** vypočtená z dosažitelných uchazečů o zaměstnání činila **8,0 %**, tj. o 3,0 procentního bodu více než k 30.6.2008. Míra registrované nezaměstnanosti žen byla 9,3 % a mužů 7,0 %. Vyšší míru nezaměstnanosti než republikový průměr vykázalo 42 úřadů práce, nejvyšší pak okresy Most 15,5 %, Karviná 14,3 %, Bruntál 13,6 %, Šumperk, Česká Lípa a Děčín po 13,2 %, Hodonín 13,1 %, Chomutov 13,0 %, atd. Nejnižší míru nezaměstnanosti zaznamenaly okresy Praha-východ 2,6 %, Praha 3,0 %, Praha-západ 3,1 %, Benešov a Mladá Boleslav po 3,8 %, Hradec Králové 5,1 %, atd.

Trh práce byl negativně ovlivněn hospodářskými potížemi českých firem zejména v průmyslovém sektoru; rostoucí počet nově hlášených uchazečů o zaměstnání a klesající počet volných pracovních míst ukázaly na pokračující propouštění v průběhu celého pololetí, výrazné nárůsty počtu lidí bez práce v prvních třech měsících roku byly zastaveny až v souvislosti se zahájením sezónních prací (stavebnictví, lesnictví, atd.). Nárůst nezaměstnanosti lze očekávat i ve druhé polovině roku – do evidence úřadů práce budou přicházet podobně jako v předchozích letech čerství absolventi škol, dále v souvislosti s dopady pokračující recese další občané s ukončeným pracovním poměrem a koncem roku pak i sezónní pracovníci.

Podíl jednotlivých druhů výdajů sociálních dávek v 1. pololetí 2009 byl následující:

Transfery územním rozpočtům na dávky

Transfery Ministerstva práce a sociálních věcí na **dávky**, poskytované ze státního rozpočtu obyvatelstvu prostřednictvím **územních rozpočtů**, mají v sociální oblasti také značný význam. Jedná se o **dávky pomoci v hmotné nouzi**¹¹ podle zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů (příspěvek na živobytí, doplatek na bydlení, mimořádná okamžitá pomoc), **dávky zdravotně postiženým**¹² podle vyhlášky MPSV č. 182/1991 Sb., kterou se provádí zákon o sociálním zabezpečení a zákon ČNR o působnosti orgánů ČR v sociálním zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů, a **příspěvek na péči**¹³ podle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů. Tyto transfery jsou prováděny od roku 2007 a jejich rozpočet je stanoven zejména na základě zpřesnění právních nároků na tyto dávky, např. se zpřísnily podmínky pro osoby pobírající dávky pomoci v hmotné nouzi, došlo k objektivizaci posuzování nároku u příspěvku na péči podle zákona o sociálních službách, způsobu jeho vyplácení a zavedení kontrolních mechanismů při jeho poskytování i při jeho použití příjemcem, atd. Pro rok 2009 je na uvedené dávky rozpočtováno celkem 22,9 mld. Kč, tj. proti schválenému rozpočtu 2008 o 5,2 % (o 1,3 mld. Kč) méně, resp. proti skutečnosti 2008 o 4,6 % (o 1,1 mld. Kč) méně. V průběhu 1. pololetí došlo podle usnesení vlády č. 363/2009 ke zvýšení rozpočtu o 168,6 mil. Kč, a to u příspěvku na péči.

Obcím bylo prostřednictvím krajů v 1. pololetí 2009 kapitolou Ministerstvo práce a sociálních věcí **poukázáno celkem 13,0 mld. Kč**, tj. 56,4 % rozpočtu po změnách; meziročně došlo ke snížení výdajů o 1,8 % (o 242,7 mil. Kč). Z toho na **dávky v hmotné nouzi a dávky zdravotně postiženým 3,6 mld. Kč**, tj. 49,2 % rozpočtu při meziročním poklesu o 4,6 % (o 175,0 mil. Kč), a na **příspěvek na péči podle zákona o sociálních službách 9,4 mld. Kč**, tj. 59,7 % rozpočtu po změnách při meziročním poklesu o 0,7 % (o 67,7 mil. Kč). Skutečně bylo obcemi vyplaceno na dávky v hmotné nouzi 1,4 mld. Kč, na dávky zdravotně postiženým 1,8 mld. Kč a na příspěvek na péči podle zákona o sociálních službách 9,1 mld. Kč (vždy bez dávek poskytnutých městem Brno za 2. čtvrtletí 2009, jejichž výše nebyla v době zpracování Zprávy na Ministerstvu financí k dispozici).

¹¹ Pomoc osobám s nedostatečnými příjmy, kdy osoba/společně posuzované osoby si ho nemohou zvýšit vlastním přičiněním (vlastní prací, uplatněním nároků a pohledávek, prodejem nebo jiným využitím majetku). O dávkách pomoci v hmotné nouzi rozhodují a vyplácejí je pověřené obecní úřady (na území vojenských újezdů újezdní úřady vojenských újezdů).

¹² Slouží k odstranění, zmírnění nebo překonání následků jejich postižení.

¹³ Poskytuje se osobám závislým na pomoci jiné fyzické osoby za účelem zajištění potřebné pomoci .

Aktivní politika zaměstnanosti

Schválený rozpočet neinvestičních a investičních výdajů na aktivní politiku zaměstnanosti¹⁴ 5,7 mld. Kč (vč. prostředků z rozpočtu EU) předpokládá pokles výdajů o 17,4 % (o 1,2 mld. Kč) proti schválenému rozpočtu roku 2008 a navýšení o 1,0 % (o 59,2 mil. Kč) proti skutečnosti 2008. V průběhu 1. pololetí 2009 byl rozpočet navýšen o 662,2 mil. Kč, když byly v kapitole Ministerstvo práce a sociálních věcí zapojeny prostředky OP Rozvoj lidských zdrojů a OP Lidské zdroje a zaměstnanost na projekty reagující na současnou situaci na trhu práce. Výdaje státu dosáhly téměř **2,2 mld. Kč**, tj. 33,9 % rozpočtu po změnách, a proti stejnému období roku 2008 byly nižší o 25,6 % (o 746,3 mil. Kč).

Na **vlastní nástroje aktivní politiky zaměstnanosti** úřady práce poskytly **1 051,3 mil. Kč**, tj. 31,7 % rozpočtu po změnách při meziročním růstu o 38,3 % (o 291,1 mil. Kč). Z toho výdaje na rekvalifikace činily 91,9 mil. Kč, výdaje na veřejně prospěšné práce 441,6 mil. Kč, na společensky účelná pracovní místa 353,1 mil. Kč a výdaje na podporu zaměstnanosti zdravotně postižených občanů 164,8 mil. Kč. Výdaje na **investiční pobídky** poskytované podle zákona č. 72/2000 Sb., o investičních pobídkách, kapitolou Ministerstvo práce a sociálních věcí mají formu rekvalifikací a školení zaměstnanců a podpory na zřizování nových pracovních míst. V 1. pololetí 2009 byly čerpány ve výši **594,6 mil. Kč**. Zbývající částka **518,9 mil. Kč** byla v rámci aktivní politiky zaměstnanosti čerpána např. na tvorbu nových pracovních míst (63,9 mil. Kč), na financování programů Evropského sociálního fondu (442,4 mil. Kč, z toho na cílené programy k řešení zaměstnanosti znevýhodněné cílové skupiny osob těžko umístitelných na trhu práce téměř 6,0 mil. Kč), atd.

Ochrana zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatelů

Výdaje na ochranu zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatelů poskytované podle zákona č. 118/2000 Sb. vyplácené úřady práce na úhradu mezd zaměstnance, odvod daně z příjmů, odvod pojistného na sociální a zdravotní pojištění za zaměstnance a poštovné v případě, kdy se zaměstnavatel dostane do platební neschopnosti a je na něj podán návrh k vyhlášení konkursu. Schválený rozpočet na rok 2009 počítá s výdaji ve výši 220,0 mil. Kč, tj. o 10 % (o 20,0 mil. Kč) více proti

¹⁴ Výdaje na rekvalifikaci, veřejně prospěšné práce, účelná pracovní místa, zaměstnanost občanů se změněnou pracovní schopností a ostatní výdaje APZ (např. investiční pobídky, cílené regionální programy, společné programy EU a ČR).

schválenému rozpočtu roku 2008, proti skutečnosti 2008 o 46,3 % (o 69,7 mil. Kč) více. V 1. pololetí 2009 se v souvislosti s hospodářskou krizí tyto výdaje proti 1. pololetí 2008 více než ztrojnásobily a dosáhly **227,4 mil. Kč**, tj. 67,2 % rozpočtu po změnách.

Mandatorní sociální dotace zaměstnavatelům

Příspěvky zaměstnavatelům zaměstnávajícím více než 50 % občanů se zdravotním postižením na částečnou kompenzaci nákladů souvisejících s jejich zaměstnáváním, poskytované podle § 78 zákona č. 435/2004 Sb., jsou ve schváleném rozpočtu na rok 2009 zahrnuty ve výši 2 350,0 mil. Kč, tj. o 29,1 % (o 529,7 mil. Kč) více proti schválenému rozpočtu 2008 a o 2,9 % (o 66,3 mil. Kč) více proti skutečnosti 2008. Úřady práce vyplatily v 1. pololetí 2009 tyto příspěvky v částce **1 025,5 mil. Kč**, tj. 43,7 % rozpočtu při meziročním poklesu o 9,4 % (o 107,6 mil. Kč).

Příspěvky na sociální důsledky restrukturalizace (tj. příspěvky vyplácené zaměstnancům prostřednictvím zaměstnavatelů v souvislosti s restrukturalizací ocelářského a hnědouhelného průmyslu a dopravy) jsou ve státním rozpočtu roku 2009 zahrnuty v téměř stejné výši (celkem 1,8 mld. Kč) jako v rozpočtu roku 2008 a v 1. pololetí 2009 byly uvolněny v částce **905,3 mil. Kč**, tj. 50,4 % rozpočtu, při meziročním poklesu o 11,2 % (o 114,3 mil. Kč). Z celku **Ministerstvo průmyslu a obchodu** poskytlo **730,8 mil. Kč** (48,7 % rozpočtu) horníkům na obligatorní sociálně zdravotní dávky podle zákona č. 154/2002 Sb. a **Ministerstvo dopravy** uvolnilo finanční prostředky v rámci doprovodného sociálního programu ve výši **174,6 mil. Kč** (59,2 % rozpočtu) zaměstnancům a.s. České dráhy, kterým skončil pracovní poměr do 31.12.2008, podle nařízení vlády č. 322/2002 Sb. a zaměstnancům a.s. České dráhy, a.s., ČD Cargo a s.o. Správa železniční dopravní cesty, kterým skončil/skončí pracovní poměr do 31.12.2010 podle nařízení vlády č. 370/2007 Sb. (platí vždy po nabytí účinnosti uvedených nařízení vlády).

Náhrady mezd v době nemoci

1. ledna 2009, tj. dnem odložené účinnosti zákona č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, ve znění pozdějších předpisů, přešla na zaměstnavatele povinnost zabezpečit své zaměstnance v období prvních 14 kalendářních dnů jejich dočasné pracovní neschopnosti nebo karantény náhradou mzdy nebo platu, příp. náhradou odměny z dohody o pracovní činnosti, a to za podmínek a ve výši stanovených v § 192 až 194 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů.

Zákonem stanovená výše náhrady mzdy:

- při dočasné pracovní neschopnosti za první 3 dny náhrada mzdy nepřísluší,
- při karanténě za první 3 pracovní dny přísluší náhrada mzdy ve výši 25 % průměrného redukovaného výdělku,
- od 4. pracovního dne náhrada mzdy přísluší vždy ve výši 60 % průměrného redukovaného výdělku¹⁵.

Zaměstnavatel může náhradu mzdy zvýšit nebo poskytnout za první 3 pracovní dny, kdy ze zákona nenáleží, ale tyto nesmí přesáhnout průměrný výdělek zaměstnance.

Schválený rozpočet náhrad mezd v době nemoci zaměstnancům organizačních složek státu činil 127,3 mil. Kč, v průběhu 1. pololetí byl navýšen o 82,3 mil. Kč, **čerpáno** k 30.6.2009 bylo **38,9 mil. Kč**, tj. 18,6 % rozpočtu po změnách.

Ostatní neinvestiční náhrady a transfery obyvatelstvu

V souboru **ostatních náhrad placených obyvatelstvu**, které svým charakterem patří do sociálních peněžních transferů, neboť mají povahu zákonem daných náhrad, odškodnění a zvláštních sociálních dávek, byly sledovány **výdaje na jednorázová odškodnění**:

- **podle zákona č. 39/2000 Sb.**, o poskytnutí jednorázové peněžní částky příslušníkům čs. zahraničních armád a spojeneckých armád v letech 1939 až 1945, bylo v 1. pololetí 2009 kapitolou Ministerstvo práce a sociálních věcí vyplaceno jedné osobě **82 tis. Kč**;
- **podle zákona č. 261/2001 Sb.**, o poskytnutí jednorázové peněžní částky účastníkům národního boje za osvobození, politickým vězňům a osobám z rasových nebo náboženských důvodů soustředěným do vojenských pracovních táborů, bylo vyplaceno **1,0 mil. Kč** kapitolou Ministerstvo práce a sociálních věcí 34 odškodněným osobám;
- **podle zákona č. 357/2005 Sb.**, o ocenění účastníků národního boje za vznik a osvobození Československa a některých pozůstalých po nich, o zvláštním příspěvku k důchodu některým osobám, o jednorázové peněžní částce některým účastníkům národního boje za osvobození v letech 1939 až 1945 a o změně

¹⁵ Průměrný výdělek se zjišťuje jako průměrný hrubý hodinový výdělek, dosažený zaměstnancem v rozhodném období, kterým je předchozí kalendářní čtvrtletí. Ten se pak pro účely náhrady mzdy dále upraví redukcí, a to pomocí hodinových redukčních hranic odvozených z denních redukčních hranic pro nemocenské (denní redukční hranice pro nemocenské se vynásobí koeficientem 0,175).

některých zákonů, bylo vyplaceno celkem **370,7 mil. Kč** na 38 181 žádostí (z toho kapitolami Ministerstvo práce a sociálních věcí 357,7 mil. Kč, Ministerstvo obrany 9,0 mil. Kč, Ministerstvo vnitra 3,7 mil. Kč a Ministerstvo spravedlnosti 298 tis. Kč).

Dále probíhala výplata **příplatků k důchodu podle nařízení vlády č. 622/2004 Sb.**, o poskytování příplatku k důchodu ke zmírnění některých křivd způsobených komunistickým režimem v oblasti sociální, ve znění pozdějších předpisů. Tyto příplatky nejsou jednorázové, ale jsou poukazovány dotčeným osobám pravidelně každý měsíc. V 1. pololetí 2009 bylo vyplaceno **92,2 mil. Kč** celkem 7 153 osobám, z toho 90,2 mil. Kč z kapitoly Ministerstva práce a sociálních věcí, 1,2 mil. Kč z kapitoly Ministerstvo obrany a 681 tis. Kč z kapitoly Ministerstvo vnitra.

Ostatní neinvestiční transfery obyvatelstvu dosáhly v 1. pololetí 2009 **15,0 mld. Kč**, tj. 70,7 % rozpočtu po změnách, při meziročním snížení o 5,2 % (o 833,8 mil. Kč). Jedná se zejména o příspěvky státu na podporu stavebního spoření (12,4 mld. Kč), kdy jsou téměř celé roční výdaje čerpány v 1. pololetí roku, a příspěvky na penzijní připojištění (2,6 mld. Kč), které jsou vypláceny čtvrtletně; oba tyto příspěvky jsou poskytovány prostřednictvím kapitoly Všeobecná pokladní správa a jsou komentovány samostatně.

Výdaje na platy a ostatní platby za provedenou práci rozpočtované v organizačních složkách státu (OSS) tvoří významnou součást veřejné spotřeby. Spolu se mzdovými náklady příspěvkových organizací jsou pro rok 2009 rozpočtovány v objemu 139,2 mld. Kč, z toho na organizační složky státu připadá 77,1 mld. Kč. V rozpočtované částce jsou zahrnuty výdaje na platy a ostatní platby za provedenou práci těch organizačních složek státu a státních příspěvkových organizací, ve kterých jsou výdělková úroveň a počty zaměstnanců regulovány vládou. Nejsou v ní tedy zahrnuty výdaje zdravotnických zařízení, jejichž financování je napojeno na síť zdravotních pojišťoven, ani výdaje organizací, které své zaměstnance odměňují podle platových předpisů platných pro zaměstnavatele v podnikatelské sféře. V uvedených částkách proto nejsou zahrnuty ani prostředky na platy zaměstnanců vysokých, církevních a soukromých škol.

Ke konci června 2009 dosáhly výdaje na platy, ostatní platby za provedenou práci a související pojistné (OSS) **39,0 mld. Kč**, tj. 37,9 % upraveného rozpočtu, z toho na platy bylo vynaloženo **27,0 mld. Kč**, tj. 38,0 % rozpočtu. Proti stejnému

období roku 2008 se zvýšily o 1,2 mld. Kč, tj. o 3,3 %, když státní rozpočet počítá s růstem těchto výdajů o 4,3 % (proti schválenému rozpočtu roku 2008), resp. o 5,5 % (proti skutečnosti roku 2008). Rozpočtovaný objem prostředků na platy a ostatní platby za provedenou práci pro rok 2009 vychází z parametrů schváleného střednědobého rozpočtového výhledu pro rok 2009 až 2010. Do rozpočtu se výrazně promítly mj. změny vyplývající z právních předpisů, realizované ve formě rozpočtových opatření v průběhu roku 2008 s dopady do roku 2009, resp. s charakterem trvalých vlivů, které přešly do základny pro stanovení platů a ostatních plateb za provedenou práci a resorty požadované převody v rámci ostatních běžných výdajů. Mimo podílu ze státního rozpočtu jsou do rozpočtu rovněž zahrnuty prostředky na odměňování pro projekty a programy včetně technické asistence spolufinancované ze zvýšených příjmů z rozpočtu Evropské unie a prostředky pro realizaci předsednictví České republiky v Radě Evropské unie (ve výhledu byly zahrnuty v rozpočtu kapitoly Všeobecná pokladní správa).

Povinné pojistné placené zaměstnavatelem tvoří pojistné na sociální zabezpečení, příspěvek na státní politiku zaměstnanosti a pojistné na zdravotní pojištění. Objem pojistného ve sledovaném období přesáhl **9,7 mld. Kč** a meziročně se zvýšil o 54 mil. Kč, tj. o 0,6 %.

V meziročním zvýšení **ostatních plateb za provedenou práci** o 10,0 % proti stejnému období roku 2008 se výrazněji promítlo především zvýšení prostředků na úpravu příplatku vojákům z povolání za službu v zahraničí a výdaje související s předsednictvím v Radě Evropské unie.

Nižší plnění výdajů na platy, ostatní platby za provedenou práci a pojistné – na 37,9 % - je ovlivněno především posunem účtování (lednové platy jsou zaúčtovány až v únoru atd.).

Tabulka č. 20

VÝDAJE NA PLATY, OSTATNÍ PLATBY ZA PROVEDENOU PRÁCI A POJISTNÉ	Skutečnost leden-červen 2008	Rozpočet 2009		Skutečnost leden-červen 2009	% plnění	Index 2009/2008
		schválený	po změnách			
		v mil. Kč				
Výdaje na platy, ostatní platby za provedenou práci a pojistné celkem	37 754	102 727	102 918	38 987	37,9	103,3
v tom:						
- platy (vč. PSP 504, 505)	26 049	71 112	71 208	27 025	38,0	103,7
- ostatní platby za provedenou práci	2 038	5 952	6 023	2 241	37,2	110,0
- povinné pojistné placené zaměstnavatelem	9 667	25 663	25 687	9 721	37,8	100,6

Neinvestiční nákupy a související výdaje zahrnují výdaje organizačních složek státu na nákup materiálu, vody, paliv a energie, na nákup služeb a ostatní související výdaje. Podle platné rozpočtové skladby jsou zde zahrnuty také úroky a ostatní

finanční výdaje, poskytnuté zálohy, jistiny, záruky, vládní úvěry, výdaje související s neinvestičními nákupy, příspěvky, náhrady a věcné dary. Neinvestiční nákupy a související výdaje jsou rozpočtovány jak jednotlivými ministerstvy a ústředními orgány a úřady státní správy, tak i celkem 333 podřízenými organizačními složkami státu.

Za prvních šest měsíců roku 2009 dosáhly neinvestiční nákupy a související výdaje 63,4 mld. Kč, tj. 49,7 % rozpočtu po změnách, při meziročním nárůstu o 9,8 mld. Kč, tj. o 18,3 %.

Čerpání jednotlivých podseskupení položek je zřejmé z následující tabulky:

Tabulka č. 21

NEINVESTIČNÍ NÁKUPY A SOUVISEJÍCÍ VÝDAJE	Skutečnost leden-červen 2008	Rozpočet 2009		Skutečnost leden-červen 2009	% plnění	Index 2009/2008
		schválený	po změnách			
Neinvestiční nákupy a související výdaje	53 570	130 444	127 634	63 373	49,7	118,3
v tom:						
- nákup materiálu	3 297	10 876	9 937	3 190	32,1	96,8
- úroky a ostatní finanční výdaje	19 836	48 264	48 343	29 671	61,4	149,6
- nákup vody, paliv a energie	3 016	6 027	5 704	2 934	51,4	97,3
- nákup služeb	14 343	38 438	37 413	15 345	41,0	107,0
- ostatní nákupy	3 359	10 775	11 221	3 897	34,7	116,0
z toho:						
- opravy a udržování	2 171	7 441	7 694	2 390	31,1	110,1
- cestovné (tuzemské i zahraniční)	678	1 704	1 818	823	45,3	121,4
- poskytnuté zálohy, jistiny, záruky a vládní úvěry	5 921	5 178	5 184	4 385	84,6	74,1
- výdaje související s neinvestičními nákupy	3 798	10 886	9 832	3 951	40,2	104,0

Výdaje na **nákup materiálu** vynaložené v 1. pololetí roku 2009 meziročně poklesly o 3,2 %, což je v souladu s nižším objemem těchto prostředků plánovaným pro letošní rok ve srovnání k rozpočtu roku 2008 (index 2009/2008 upraveného rozpočtu činí 91,4 %). Do této kategorie patří např. výdaje na léky a zdravotnický materiál, drobný hmotný dlouhodobý majetek (v ceně do 40 tis. Kč a dobou použitelnosti delší než 1 rok), prádlo, oděv a obuv (především u Ministerstev obrany a vnitra), potraviny (Ministerstvo spravedlnosti), ochranné pomůcky, knihy a učební pomůcky, kancelářské potřeby, dezinfekční prostředky atd. Celkem bylo na nákup materiálu ke konci června 2009 vynaloženo 3,2 mld. Kč, tj. 32,1 % rozpočtované částky (v roce 2008 to bylo 3,3 mld. Kč a 30,3 % rozpočtu).

Výdaje na úroky a ostatní finanční výdaje dosáhly **29,7 mld. Kč** (61,4 % plnění rozpočtu a 49,6 % meziroční růst) a souvisí především s výdaji **na dluhovou službu**, které jsou realizované prostřednictvím kapitoly Státní dluh. Tyto výdaje jsou komentovány v části V. Správa o řízení státního dluhu.

Výdaje na **nákup vody, paliv a energie** organizačních složek státu dosáhly **2,9 mld. Kč**, což znamenalo 51,4 % rozpočtu a 2,7 % meziroční pokles. Největší

položku tvořila elektrická energie (1,1 mld. Kč), pohonné hmoty a maziva (668 mil. Kč), plyn (538 mil. Kč), teplo (388 mil. Kč) a studená voda (232 mil. Kč).

Výdaje na **nákup služeb** byly realizovány ve výši **15,3 mld. Kč**, tj. 41,0 % rozpočtu po změnách a meziročně se zvýšily o 7,0 %. Z hlediska funkčního směřování nejvíce z nich bylo čerpáno v oddílech obrana (4,5 mld. Kč, nárůst o 0,5 %), státní moc, státní správa, územní samospráva a politické strany (2,5 mld. Kč, nárůst o 42,7 %), sociální služby a společné činnosti v sociálním zabezpečení a politice zaměstnanosti (1,5 mld. Kč, nárůst o 10,8 %), bezpečnost a veřejný pořádek (1,3 mld. Kč, nárůst o 10,9 %), civilní nouzové plánování (0,8 mld. Kč, nárůst o 12,3 %), zemědělství, lesní hospodářství a rybářství (0,8 mld. Kč, nárůst o 31,5 %), právní ochrana (0,6 mld. Kč, nárůst o 1,2 %), zdravotnictví (0,5 mld. Kč, nárůst o 31,4 %) apod. Podle druhového třídění šlo o služby telekomunikací a radiokomunikací, výdaje na nájemné, služby pošt a peněžních ústavů, školení atd.

Výdaje na „**ostatní nákupy**“ byly vynaloženy ve výši **3,9 mld. Kč** při plnění rozpočtu na 34,7 % a meziročním růstu o 16,0 %. Převážnou část těchto výdajů tvoří opravy a udržování (2,4 mld. Kč), tuzemské a zahraniční cestovné (0,8 mld. Kč), programové vybavení (0,2 mld. Kč) a na pohoštění (0,1 mld. Kč).

Výdaje na poskytnuté zálohy, jistiny, záruky a vládní úvěry dosáhly celkové výše **4,4 mld. Kč** a meziročně se snížily o 1,5 mld. Kč, tj. o 25,9 %. V 1. polovině roku 2009 byly vykázány především výdaje na „**ostatní poskytované zálohy a jistiny**“ – ve výši **2,4 mld. Kč**, když šlo téměř výhradně (v částce 2,3 mld. Kč) o zálohu České poště na výplatu důchodů na počátku července, jež byla později přeúčtována do položky „důchody“, a **výdaje na realizaci záruk** ve výši **1,7 mld. Kč**, představující splatné částky státem garantovaných úvěrů poskytnutých v minulosti státní organizací České dráhy a na základě zákona č. 77/2002 Sb. převedených na Správu železniční dopravní cesty, s.o. Vnitřním organizačním jednotkám byly poskytnuty jednotlivými ústředními orgány a úřady zálohy ve výši 227 mil. Kč a do pokladen organizací bylo z bankovních účtů vybráno hotově 109 mil. Kč.

Výdaje související s neinvestičními nákupy, příspěvky, náhrady a věcné dary dosáhly téměř **4,0 mld. Kč**, což představovalo 40,2 % rozpočtované výše a meziroční nárůst o 4,0 %. Do této oblasti výdajů patří nejrůznější poskytnuté příspěvky a náhrady (z nich nejvíce připadlo na Ministerstvo obrany – 1,5 mld. Kč, Ministerstvo spravedlnosti 483 mil. Kč a Ministerstvo vnitra 201 mil. Kč), náhrady zvýšených nákladů spojených s výkonem funkce v zahraničí u pracovníků zastupitelských úřadů a stálých misí a jejich rodinných příslušníků podle nařízení

vlády č. 62/1994 Sb. a také náhrady a příspěvky související s výkonem ústavní funkce a funkce soudece.

Čerpání **neinvestičních transferů podnikatelským subjektům** za 1. pololetí 2009 a jejich srovnání se stejným obdobím roku 2008 ukazuje následující tabulka:

Tabulka č. 22

NEINVESTIČNÍ TRANSFERY PODNIKATELSKÝM SUBJEKTŮM	Skutečnost leden-červen 2008	Rozpočet 2009		Skutečnost leden-červen 2009	%	Index 2009/2008
		schválený	po změnách			
Neinvestiční transfery podnikatelským subjektům celkem	13 860	30 853	30 648	13 800	45,0	99,6
z toho:						
- Ministerstvo průmyslu a obchodu	6 589	14 544	11 611	5 575	48,0	84,6
- Ministerstvo dopravy	2 409	4 892	4 875	2 250	46,2	93,4
- Ministerstvo práce a sociálních věcí	1 743	4 812	4 579	1 558	34,0	89,4
- Ministerstvo zemědělství	378	1 370	3 597	1 515	42,1	400,8
- Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	561		819	628	76,7	111,9
- Všeobecná pokladní správa	1 748	4 264	4 264	1 771	41,5	101,3

Schválený státní rozpočet na rok 2009 byl stanoven v objemu 30,9 mld. Kč, což představovalo proti skutečnosti předchozího roku nárůst o 4,7 mld. Kč, tj. o 18,2 %. V průběhu pololetí 2009 došlo k mírnému snížení rozpočtu o 205 mil. Kč na celkovou výši 30,6 mld. Kč.

Ke konci června 2009 dosáhly transfery podnikatelským subjektům **13,8 mld. Kč**, což je 45,0 % rozpočtu po změnách a meziroční pokles o 0,4 %. Nejvyšší meziroční růst vykázalo Ministerstvo zemědělství a naopak největší pokles Ministerstvo průmyslu a obchodu.

Nejvíce prostředků podnikatelským subjektům poskytlo **Ministerstvo průmyslu a obchodu**, a to **5,6 mld. Kč**, což představovalo 48,0 % upraveného rozpočtu a meziroční snížení o 1,0 mld. Kč, tj. o 15,4 % (snížení ovlivnila mimořádně vyšší základna v roce 2008, kdy byl na základě usnesení vlády č. 550/2006 a č. 32/2008 poskytnut transfer - „hmotná podpora“ - společnosti Hyundai ve výši 1,3 mld. Kč). Nejvíce transferů směřovalo na podporu průmyslového výzkumu a vývoje - celkem 1,9 mld. Kč. Transfery na útlumové programy v uhelných, uranových a rudných dolech byly uvolněny v objemu 1,5 mld. Kč, z toho na technický útlum připadlo 0,8 mld. Kč a na mandatorní sociálně zdravotní výdaje 0,7 mld. Kč. Na operační program Podnikání a inovace bylo vyčerpáno přes 0,9 mld. Kč. Operační program Podnikání a inovace je základním programovým dokumentem resortu průmyslu a obchodu pro čerpání finančních prostředků ze strukturálních fondů EU v letech 2007-2013. Program je spolufinancován z Evropského fondu regionálního rozvoje (ERDF), poměr mezi zdroji ČR a ERDF činí 15:85. Ve prospěch Rámcového programu pro podporu technologických center a center strategických služeb, schváleného usnesením vlády

č. 217/2007, bylo čerpáno 0,7 mld. Kč. Českomoravské záruční a rozvojové bance bylo poskytnuto 0,5 mld. Kč na posílení jejího Záručního fondu. Z ostatních neinvestičních transferů podnikatelským subjektům bylo nejvíce prostředků vynaloženo na Projekt InMP-Hospodářská komora (23 mil. Kč) a na ekologickou dotaci podle horního zákona (21 mil. Kč).

Ministerstvo dopravy poskytlo v průběhu 1. pololetí 2009 podnikatelským subjektům neinvestiční prostředky v celkové výši **2,3 mld. Kč**, což představovalo 46,2 % upraveného rozpočtu a meziroční snížení o 159 mil. Kč, tj. o 6,6 %. Prostředky byly transferovány především na následující tituly: úhrada ztráty ze závazku veřejné služby ve veřejné drážní osobní dopravě 1,8 mld. Kč (v této částce je obsažena též úhrada ztráty dopravce z poskytování žakovského jízdného, kterou Ministerstvo dopravy za první pololetí 2009 uvolnilo jedinému dopravci – Českým drahám, a. s., ve výši dopravcem vykázaným počtem přepravených žáků a studentů), příspěvky pro uvolněné zaměstnance bývalých Českých drah poskytované v rámci Doprovodného sociálního programu pro ČD 175 mil. Kč, příspěvek na dopravní cestu nehrazený ze Státního fondu dopravní infrastruktury 125 mil. Kč, výzkum a vývoj 65 mil. Kč, úhrada poplatků vybíraných za LPS poskytované ve vzdušném prostoru ČR 42 mil. Kč a úspory energie a využití alternativních paliv 12 mil. Kč.

Ministerstvo práce a sociálních věcí vynaložilo na neinvestiční transfery podnikatelským subjektům **1,6 mld. Kč** při plnění rozpočtu na 34,0 % a meziročním poklesu o 185 mil. Kč, tj. o 10,4 %. Transfery poskytované v této kapitole mají specifický charakter, neboť jsou převážně poskytovány na podporu zaměstnávání uchazečů o zaměstnání včetně zdravotně postižených občanů a snižování nezaměstnanosti v rámci výdajů na aktivní politiku zaměstnanosti. Nástroje aktivní politiky zaměstnanosti (transfery, úhrada úroků z úvěrů, návratné finanční výpomoci) pozitivně ovlivňují rozvoj, případně zachování podnikatelských aktivit v daném území.

V kapitole **Všeobecná pokladní správa** byly čerpány prostředky ve výši **1,8 mld. Kč**, tj. 41,5 % rozpočtu. Z toho připadlo 1,5 mld. Kč na splátky jistin a úroků z realizace státních záruk za úvěry přijaté ČMZRB na financování infrastruktury (bez výdajů na zabezpečení funkce finančního manažera úvěrů přijatých ČR, které jsou evidované na RP 5163); prostředky byly určeny na krytí dluhové služby úvěrů poskytnutých od EIB především na financování dopravní infrastruktury, čištění odpadních vod a úprav vodních toků. V souladu s podmínkami státní podpory exportu stanovenými zákonem č. 58/1995 Sb. byly vyplaceny České exportní bance, a.s. transfery na podporu exportu ve výši 190 mil. Kč. Transfery na daňovou povinnost v rámci investičních pobídek byly poskytnuty ve výši 162 mil. Kč a na ztrátu

společnosti MUFIS, a.s. v částce 11 mil. Kč. Transfery na úhradu daňové povinnosti byly poskytovány na základě příslušných usnesení vlády České republiky podnikatelským subjektům, kterým byly schváleny investiční pobídky a se kterými byla podepsána „Prohlášení o společném záměru“.

Ministerstvo zemědělství poskytlo ve sledovaném období podnikatelským subjektům transfery ve výši **1,5 mld. Kč**, což představuje 42,1 % rozpočtu a čtyřnásobný meziroční nárůst. Prostředky byly poskytnuty především na podporu podnikání a restrukturalizace v zemědělství a potravinářství (1,0 mld. Kč), na činnosti spojené s vodními díly v zemědělské krajině (rybníky, náhony apod., 274 mil. Kč), na udržování a zlepšování genetického potenciálu hospodářských zvířat, osiv a sadí (85 mil. Kč) a na zemědělský výzkum a vývoj (71 mil. Kč).

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy vynaložilo na neinvestiční transfery podnikatelským subjektům do konce pololetí letošního roku **628 mil. Kč**, tj. 76,7 % upraveného rozpočtu a o 67 mil. Kč, tj. o 11,9 % více než v předchozím roce. Převážná většina prostředků byla transferovaná podnikatelům - právnickým osobám v oblasti nespecifikovaného výzkumu a vývoje.

Ostatní ministerstva se na poskytnutých neinvestičních transferech podnikatelským subjektům podílela menšími částkami.

Neinvestiční transfery neziskovým a podobným organizacím

Schválený státní rozpočet neinvestičních transferů neziskovým a podobným organizacím na rok 2009 (7,7 mld. Kč) počítá s jejich meziročním růstem o 27,0 % (o 1,6 mld. Kč) proti schválenému rozpočtu roku 2008, proti skutečnosti 2008 ale s poklesem o 23,6 % (o 2,4 mld. Kč). V průběhu 1. pololetí 2009 byl rozpočet navýšen u většiny dotčených kapitol celkem téměř o 2,4 mld. Kč, z toho nejvíce u kapitoly Ministerstvo práce a sociálních věcí o 1,2 mld. Kč. **Čerpáno bylo 5,2 mld. Kč**, tj. 51,5 % rozpočtu po změnách, při meziročním růstu o 1,1 % (o 55,7 mil. Kč).

Čerpání neinvestičních transferů neziskovým a podobným organizacím v 1. pololetí 2009 ve srovnání s rokem 2008 uvádí následující tabulka:

Tabulka č. 23

NEINVESTIČNÍ TRANSFERY NEZISKOVÝM A PODOBNÝM ORGANIZACÍM	Skutečnost leden-červen 2008	Státní rozpočet 2009		Skutečnost leden-červen 2009	% plnění	Index 2009/2008	Rozdíl 2009-2008
		schválený	po změnách				
		1	2				
Neinvestiční transfery neziskovým a podobným organizacím celkem	5 143	7 735	10 088	5 199	51,5	101,1	56
z toho:							
- obecně prospěšným organizacím	460	553	945	460	48,7	100,0	0
- občanským sdružením	2 364	3 302	4 180	2 264	54,2	95,8	-100
- církvím a náboženským společnostem	1 682	3 180	3 543	1 894	53,5	112,6	212
- politickým stranám a hnutím	244	642	642	244	38,0	100,0	0
- ostatní neinv. transfery neziskovým apod. org.	393	58	768	334	43,5	85,0	-59

Neinvestiční transfery obecně prospěšným organizacím dosáhly 459,8 mil. Kč, tj. 48,7 % rozpočtovými opatřeními navýšeného rozpočtu o 396,6 mil. Kč. Čerpány byly ve stejné výši jako v 1. pololetí 2008 (pouze o 154 tis. Kč méně). Z celku poskytla 47,0 % kapitola Ministerstvo práce a sociálních věcí, kde bylo uvolněno 216,0 mil. Kč, z toho přes 109,0 mil. Kč na služby sociální péče, 49,1 mil. Kč na služby sociální prevence, 16,1 mil. Kč na aktivní politiku zaměstnanosti, 15,2 mil. Kč na sociální rehabilitace a ostatní sociální péči a pomoc, atd. Kapitola Ministerstvo pro místní rozvoj převedla celkem 71,5 mil. Kč, z toho 70,0 mil. Kč Horské službě. Kapitola Úřad vlády ČR poskytla celkem 20,2 mil. Kč, z toho 17,7 mil. Kč na protidrogovou politiku, Ministerstvo zahraničních věcí 36,5 mil. Kč, z toho na zahraniční rozvojovou pomoc 21,7 mil. Kč, na transformační spolupráci 12,8 mil. Kč, dále Ministerstvo kultury 45,0 mil. Kč, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy 28,6 mil. Kč, Ministerstvo životního prostředí 16,2 mil. Kč, atd.

Transfery občanským sdružením představovaly 2,3 mld. Kč, tj. 54,2 % rozpočtu po změnách (o 9,9 procentního bodu více než v 1. pololetí 2008), meziročně se výdaje těmto organizacím snížily o 4,2 %, tj. o 99,9 mil. Kč. Z celku nejvíce přijala občanská sdružení od kapitoly Ministerstvo práce a sociálních věcí 741,4 mil., Kč, z toho na služby sociální péče připadlo 217,2 mil. Kč, služby sociální prevence 243,4 mil. Kč, výdaje na aktivní politiku zaměstnanosti činily 77,1 mil. Kč, výdaje na společné programy EU a ČR 34,5 mil. Kč, atd. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy poskytlo 716,2 mil. Kč především na podporu sportovních a tělovýchovných aktivit dětí, mládeže a tělesně postižených, Úřad vlády ČR 106,8 mil. Kč, z toho na protidrogovou politiku 67,8 mil. Kč, na podporu veřejných aktivit zdravotně postižených 20,0 mil. Kč, na prevenci sociálního vyloučení a komunitní práce 16,1 mil. Kč, atd., Ministerstvo zdravotnictví poskytlo téměř 60,5 mil. Kč na zdravotnické programy, Ministerstvo vnitra 43,2 mil. Kč, z toho 12,4 mil. Kč na výcvikovou a sportovní činnost příslušníků Policie ČR, 11,3 mil. Kč na úsek požární ochrany, 9,6 mil. Kč na dobrovolnickou službu, 5,6 mil. Kč na Evropský uprchlický fond, atd., Ministerstvo zahraničních věcí poskytlo občanským sdružením 46,6 mil.

Kč, z toho např. na zahraniční rozvojovou pomoc 23,4 mil. Kč, na transformační spolupráci 11,9 mil. Kč, atd., Ministerstvo pro místní rozvoj 17,0 mil. Kč, z toho Klub českých turistů získal 4,2 mil. Kč, Sdružení nájemníků ČR 1,7 mil. Kč, Národní institut pro integraci osob s omezenou schopností pohybu 2,0 mil. Kč, atd., Ministerstvo zemědělství 25,5 mil. Kč na zemědělskou a potravinářskou činnost, (17,5 mil. Kč) lesní hospodářství a na programy pomoci zdravotně postiženým (po 4,0 mil. Kč). Také další kapitoly státního rozpočtu poskytly občanským sdružením finanční prostředky např. Ministerstvo kultury uvolnilo 79,1 mil. Kč Všeobecná pokladní správa 363,9 mil. Kč, Ministerstvo životního prostředí 34,9 mil. Kč, atd.

Neinvestiční transfery církvím a náboženským společnostem dosáhly ke konci 1. pololetí 2009 celkem **1,9 mld. Kč**, tj. 53,5 % rozpočtu po změnách, při meziročním růstu o 12,6 % (212,9 mil. Kč). Z celku Ministerstvo kultury uvolnilo 597,2 mil. Kč na výdaje na činnost registrovaných církví a náboženských společností, z toho na platy duchovních vč. pojistného 527,4 mil. Kč, na provozní náklady 35,3 mil. Kč, na program Podpora rozvoje a obnovy materiálně technické základny CNS 28,6 mil. Kč a zbývající částku na opravy církevního majetku. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy vyplatilo 753,4 mil. Kč zejména církevním školám, předškolním a školským zařízením, když vzhledem ke změně financování z měsíčního na čtvrtletní obdržely dotčené instituce 71,6 % rozpočtu po změnách (v červnu obdržely zálohu na 3. čtvrtletí). Ministerstvo práce a sociálních věcí na dotace církvím a náboženským společnostem čerpalo 515,3 mil. Kč, z toho na služby sociální péče připadlo 341,1 mil. Kč, na služby sociální prevence 121,0 mil. Kč, na aktivní politiku zaměstnanosti 17,8 mil. Kč, na sociální poradenství 16,4 mil. Kč, na sociální rehabilitace a ostatní sociální péči 9,8 mil. Kč, atd. Další kapitoly, které v 1. pololetí uvolnily finanční prostředky církvím a náboženským společnostem, byly např. Úřad vlády ČR 10,6 mil. Kč, Ministerstvo zahraničních věcí 8,6 mil. Kč, Ministerstvo vnitra 5,9 mil. Kč, atd.

Příspěvek politickým stranám a hnutím je vyplácen prostřednictvím kapitoly Všeobecná pokladní správa podle zákona č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a politických hnutích, ve znění pozdějších předpisů. V 1. pololetí 2009 byl čerpán v celkové částce **243,7 mil. Kč**, tj. 49,6 % rozpočtu a téměř ve stejné výši jako v 1. pololetí 2008 (pokles o 0,2 %, tj. o 425 tis. Kč); z celku na stálý příspěvek připadlo 25,0 mil. Kč, na příspěvek na mandát 90,0 mil. Kč poslancům, téměř 36,5 mil. Kč senátorům, 83,4 mil. Kč krajským zastupitelům a téměř 8,8 mil. Kč zastupitelům hl. m. Prahy. Dále byl poskytnut příspěvek na činnost politickému hnutí

Nestráníci na dva mandáty v zastupitelstvu Pardubického kraje za 2. pololetí 2008 ve výši 125 tis. Kč.

Neinvestiční transfery společenstvím vlastníků jednotek byly za 1. pololetí 2009 vykázány v částce 3,0 mil. Kč v kapitole Ministerstvo pro místní rozvoj (28,6 % rozpočtu po změnách) na program Podpora oprav domovních olověných rozvodů.

Ostatní neinvestiční transfery neziskovým a podobným organizacím byly vykázány v celkové částce **333,7mil. Kč**, tj. 43,5 % rozpočtu po změnách; meziročně se tyto výdaje snížily o 15,0 % (o 59,7 mil. Kč). Z celku uvolnily kapitoly Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy 252,3 mil. Kč, Ministerstvo pro místní rozvoj 54 mil. Kč, Ministerstvo práce a sociálních věcí 35,0 mil. Kč na společné programy EU a ČR 31,6 mil. Kč na aktivní politiku nezaměstnanosti, Grantová agentura ČR 22,1 mil. Kč na výzkum a vývoj, Ministerstvo zahraničních věcí 11,1 mil. Kč, Ministerstvo kultury 6,3 mil. Kč, atd.

Refundace poloviny náhrady mzdy v souvislosti s nemocenským pojištěním

Polovina náhrady mzdy za dobu dočasné pracovní neschopnosti, kterou zaměstnavatel poskytl zaměstnanci podle § 192 až 194 zákoníku práce, je hrazena ze státního rozpočtu, resp. kapitoly Ministerstvo práce a sociálních věcí, zaměstnavateli podle § 9 odst. 2 a 3 zákona č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociálním zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, ve znění zákona č. 189/2006 Sb., a je zúčtována mezi zaměstnavatelem a příslušnou okresní správou sociálního zabezpečení v rámci odvodu pojistného.

Ve schváleném rozpočtu tento výdaj zahrnut nebyl, finanční prostředky ve výši 1,5 mld. Kč byly převedeny snížením rozpočtovaných výdajů na dávky nemocenského pojištění. V 1. pololetí 2009 bylo **zaměstnavatelům refundováno 704,7 mil. Kč**, tj. 47,0 % rozpočtu po změnách.

Neinvestiční transfery veřejným rozpočtům ústřední úrovně

Neinvestiční transfery veřejným rozpočtům ústřední úrovně představují zejména transfery státním fondům a fondům sociálního a zdravotního pojištění.

Tabulka č. 24

mil. Kč

NEINVESTIČNÍ TRANSFERY VEŘEJNÝM ROZPOČTŮM ÚTŘEDNÍ ÚROVNĚ	Skutečnost leden-červen 2008	Státní rozpočet 2009		Skutečnost leden-červen 2009	% plnění	Index 2009/2008	Rozdíl 2009-2008
		schválený	po změnách				
	1	2	3	4	5=4:3	6=4:1	7=4:1
Neinvestiční transfery veřejným rozpočtům ústřední úrovně celkem	38 859	79 597	78 533	38 091	48,5	98,0	-768
z toho:							0
- státním fondům	15 160	32 047	30 963	13 781	44,5	90,9	-1 379
z toho: SZIF	10 122	28 310	27 039	11 830	43,8	116,9	1 708
SFDI	5 000	3 737	3 915	1 922	49,1	38,4	-3 078
- fondům sociálního a veřejného zdrav. pojištění	23 655	47 424	47 420	24 240	51,1	102,5	585
z toho kapitola VPS	23 655	47 404	47 404	24 233	51,1	102,4	578

Neinvestiční transfery státním fondům jsou v roce 2009 ve státním rozpočtu zahrnuty v částce 32,0 mld. Kč, z toho 28,3 mld. Kč pro Státní zemědělský intervenční fond a 3,7 mld. Kč pro Státní fond dopravní infrastruktury; proti schválenému rozpočtu 2008, kde byly zahrnuty neinvestiční prostředky pouze pro Státní zemědělský intervenční fond, jsou výdaje pro tento fond rozpočtovány o 23,5 % (o 8,7 mld. Kč) nižší; proti skutečnosti 2008 se neinvestiční transfery státním fondům celkem mají snížit o 7,4 % (o 2,6 mld. Kč). Čerpáno bylo celkem **13,8 mld. Kč**, tj. 44,5 % rozpočtu po změnách při meziročním poklesu o 9,1 % (téměř o 1,4 mld. Kč).

Ministerstvo zemědělství převedlo **Státnímu zemědělskému intervenčnímu fondu (SZIF) 11,8 mld. Kč** neinvestičních prostředků, tj. 43,8 % rozpočtu po změnách, při meziročním růstu o 16,9 % (o 1,7 mld. Kč), a to zejména na financování Společné zemědělské politiky¹⁶, dotace na činnost tohoto fondu činily 1,2 mld. Kč. Prostřednictvím kapitoly **Ministerstvo dopravy** byly poskytnuty neinvestiční prostředky **Státnímu fondu dopravní infrastruktury** ve výši **1,9 mld. Kč**, tj. 49,1 % rozpočtu po změnách; meziročně se převod tomuto fondu snížil o 63,6 % (o 3,1 mld. Kč). Z celku 1,6 mld. Kč připadlo na vyrovnání deficitu příjmů a výdajů rozpočtu v roce 2009, dále 206,7 mil. Kč představovaly prostředky v rámci OP Doprava a 115,1 mil. Kč úvěrové prostředky EIB. Kapitola **Ministerstvo životního prostředí** převedla **Státnímu fondu životního prostředí** celkem **29,9 mil. Kč**, z toho přes 27,4 mil. Kč na program 115 150 a 2,4 mil. Kč na program 215 216.

Transfery fondům sociálního a zdravotního pojištění představují především **platby státu na veřejné zdravotní pojištění za vybrané skupiny obyvatel** (nevýdělečně činné osoby uvedené v zákoně č. 48/1997 Sb. v platném znění). Státní rozpočet ve výši 47,4 mld. Kč předpokládá meziroční snížení výdajů o 0,7 %

¹⁶ Podrobné údaje o Společné zemědělské politice jsou uvedeny v části II./5. Zprávy.

(325,0 mil. Kč) proti schválenému rozpočtu roku 2008, proti skutečnosti 2008 pak navýšení 0,3 % (o 150,9 mil. Kč). V roce 2009 zůstává platba státu za dotčenou osobu a měsíc 677,- Kč jako v roce 2008 v důsledku fixace všeobecného vyměřovacího základu v rámci zákona č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů. Za leden až červen 2009 bylo na zvláštní účet všeobecného zdravotního pojištění za státní pojištěnce **zaplaceno 24,2 mld. Kč**, tj. 51,1 % rozpočtu při meziročním růstu o 2,4 % (o 577,6 mil. Kč). Platba se za jednotlivé měsíce sledovaného období postupně navyšovala v závislosti na růstu počtu dotčených pojištěnců (za období leden-červen 2009 se jejich počet zvýšil 158 668 osob, a to především z kategorie „uchazeč o zaměstnání v evidenci úřadu práce“). V průběhu 1. pololetí 2009, tak jako v předchozím roce, nebyla požadována realizace tzv. předsunuté platby.

Dále jsou do této skupiny výdajů zahrnuty i prostředky poskytované z rozpočtu **Ministerstva obrany** Vojenské zdravotní pojišťovně. Fondům zprostředkování úhrady zdravotní péče a pro úhradu preventivní péče, zřízeným podle vyhlášky č. 41/2000 Sb., bylo v 1. pololetí 2009 uvolněno 7,5 mil. Kč, tj. 46,9 % rozpočtu po změnách; ve stejném období roku 2008 nebyly čerpány žádné prostředky.

Neinvestiční transfery veřejným rozpočtům územní úrovně

Neinvestiční transfery veřejným rozpočtům územní úrovně se na schváleném rozpočtu běžných výdajů roku 2009 podílejí 13,0 %, na rozpočtu po změnách běžných výdajů 12,4 %. Schválený rozpočet 134,5 mld. Kč předpokládá meziroční nárůst o 8,6 % (o 10,6 mld. Kč) proti schválenému rozpočtu 2008 a o 12,8 % (o 15,2 mld. Kč) proti skutečnosti 2008. V průběhu 1. pololetí 2009 byl rozpočet snížen o 6,4 mld. Kč; **uvolněno** bylo celkem **82,6 mld. Kč**, tj. 15,8 % všech běžných výdajů tohoto období. Čerpáno bylo na 64,5 % rozpočtu po změnách při meziročním růstu o 4,9 % (o 3,8 mld. Kč). Vyšší čerpání rozpočtu ovlivnily převody prostředků z kapitoly Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy na přímé náklady škol zřizovaných obcemi a kraji v částce 56,7 mld. Kč, když byla v červnu vyplacena celá záloha na 3. čtvrtletí ve výši 18,6 mld. Kč.

Tabulka č. 25

mil. Kč

NEINVESTIČNÍ TRANSFERY VEŘEJNÝM ROZPOČTŮM ÚZEMNÍ ÚROVNĚ	Skutečnost leden-červen 2008	Rozpočet 2009		Skutečnost leden-červen 2009	% plnění	Index 2009/2008	Rozdíl 2009- 2008
		schválený	po změnách				
	1	2	3	4	5=4:3	6=4:1	7=4-1
Neinvestiční transfery veřejným rozpočtům územní úrovně celkem	78 794	134 486	128 091	82 627	64,5	104,9	3 833
z toho:							
Obce celkem	25 543	44 811	46 961	26 850	57,2	105,1	1 307
- neinvestiční transfery obcím	20 830	35 125	37 326	22 027	59,0	105,7	1 197
z toho transfery na dávky*)	13 246	22 888	23 057	13 003	56,4	98,2	-243
- neinvestiční transfery obcím v rámci souhrnného dotačního vztahu	4 713	9 686	9 635	4 823	50,1	102,3	110
Kraje celkem	52 642	82 408	80 396	55 364	68,9	105,2	2 722
- neinvestiční dotace krajům	51 903	81 229	79 217	54 775	69,1	105,5	2 872
- neinvestiční transfery krajům v rámci souhrnného dotačního vztahu	559	1 179	1 179	589	50,0	105,4	30

*) ve sloupcích skutečnost leden-červen 2008 a skutečnost leden-červen 2009 jsou uvedeny transfery kapitoly MPSV obcím na dávky pomoci v hmotné nouzi, na dávky zdravotně postiženým a příspěvek na péči podle zákona o sociálních službách; obcemi bylo skutečně vyplaceno na tyto dávky celkem 12 508 mil. Kč v 1.pol.2008 a 12 350 tis. Kč v 1.pol.2009 (bez dávek poskytnutých městem Brno za 2. čtvrtletí 2009)

V přílohách č. 5 až 8 k zákonu o státním rozpočtu na rok 2009 bylo vyčleněno téměř 10,9 mld. Kč na transfery poskytované územním celkům **v rámci souhrnného dotačního vztahu**, tj. o 3,0 % (o 321,0 mil. Kč) více než ve schváleném rozpočtu roku 2008 a než činila skutečnost roku 2008. Rozpočet na rok 2009 byl rozpočtovým opatřením snížen o 50,8 mil. Kč v souvislosti s vydáním zákona č. 414/2008 Sb. (viz dále). **Poukázáno** bylo celkem přes **5,4 mld. Kč** (50,0 % rozpočtu po změnách) při meziročním růstu o 2,7 % (o 140,0 mil. Kč). Z celku **obcím** bylo uvolněno **4,5 mld. Kč**, tj. 50,0 % rozpočtu, na příspěvek na výkon státní správy a na příspěvek na školství, na dotace na vybraná zdravotnická zařízení a dotace na výkon zřizovatelských funkcí převedených z okresních úřadů. Hlavní město **Praha** získalo **332,9 mil. Kč** na příspěvek na školství a příspěvek na výkon státní správy, když bylo čerpáno 50,8 % rozpočtu po změnách. V souvislosti se změnou místa vyplacení dávek státní sociální podpory v Praze z úřadů městských částí na pobočky úřadů práce došlo k úpravě rozpočtu příspěvku na výkon státní správy v rámci finančních vztahů k rozpočtu hl. m. Prahy, resp. ke snížení rozpočtu o 50,8 mil. Kč ve prospěch kapitoly Ministerstvo práce a sociálních věcí s určením pro Úřad práce hl.m. Prahy. Výdaje obcím a hl.m. Praze celkem se meziročně zvýšily o 2,3 % (o 130 mil. Kč). **Kraje** obdržely příspěvek na výkon státní správy v částce **589,5 mil. Kč**; tj. 50,0 % rozpočtu a meziroční růstu o 5,4 % (o 30,0 mil. Kč). Finanční prostředky krajům, obcím a hl. m. Praze v rámci souhrnného dotačního vztahu byly uvolněny z kapitoly **Všeobecná pokladní správa**.

Neinvestiční dotace **mimo rámec souhrnného dotačního vztahu** (tzv. účelové) byly čerpány ve výši **76,8 mld. Kč**, tj. 65,9 % rozpočtu po změnách při meziročním růstu o 5,6 % (o 5,1 mld. Kč). Z celku **obce** obdržely **22,0 mld. Kč**, tj. 59,0 % rozpočtu po změnách, a **kraje 54,8 mld. Kč** (69,1 % rozpočtu po změnách).

Kapitola **Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy** poskytla veřejným rozpočtům územní úrovně celkem **60,6 mld. Kč** na přímé náklady na vzdělávání podle zákona č. 561/2004 Sb., školský zákon, v platném znění.

Prostředky ve výši téměř **14,0 mld. Kč** byly poukázány z kapitoly **Ministerstvo práce a sociálních věcí**. Z celku bylo obcím převedeno 13,5 mld. Kč, z toho na sociální dávky přes 13,0 mld. Kč (9,4 mld. Kč na příspěvek na péči podle zákona o sociálních službách a 3,6 mld. Kč na dávky v hmotné nouzi a na dávky zdravotně postiženým), dále bylo uvolněno na aktivní politiku zaměstnanosti 330,2 mil. Kč, na příspěvek zřizovatelům zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc 70,0 mil. Kč, na služby sociální péče 37,0 mil. Kč, atd. Kraje získaly 492,8 mil. Kč, z toho na společné programy EU a ČR 467,8 mil. Kč, na příspěvek pro zřizovatele zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc 24,8 mil. Kč, atd.

Z kapitoly **Všeobecná pokladní správa** bylo uvolněno téměř **1,5 mld. Kč**, z toho obcím připadlo 1,4 mld. Kč. Z celku bylo poskytnuto 550,9 mil. Kč na dotace na činnosti vykonávané obcemi s rozšířenou působností v oblasti sociálně právní ochrany dětí, 301,5 mil. Kč připadly na navýšení a 212,2 mil. Kč na dofinancování příspěvku na výkon státní správy v oblasti sociálních služeb pro obce s rozšířenou působností a hl. m. Prahu, 55,7 mil. Kč představovaly výdaje stanovené zvláštními zákony nebo dalšími právními předpisy, 45 mil. Kč financování provozu ochranných systémů podzemních vod, 23,4 mil. Kč správní výdaje na systém dávek státní sociální podpory, 4,5 mil. Kč řešení aktuální problémů územních celků, atd.

Ministerstvo pro místní rozvoj uvolnilo celkem **414,9 mil. Kč**, z celku obcím 404,5 mil. Kč na programy Podpora obnovy venkova (45,0 mil. Kč), Podpora regionálního rozvoje – živelné pohromy 35,0 mil. Kč, většina zbývajících prostředků bylo určena na společné programy EU a ČR; kraje získaly 10,4 mil. Kč na společné programy EU a ČR.

Ministerstvo vnitra uvolnilo obcím a krajům **125,4 mil. Kč**, z toho 96,2 mil. Kč na úsek požární ochrany (jednotky SDH), 21,7 mil. Kč na prevenci kriminality, 5,6 mil. Kč na zabezpečení integrace azylantů, uprchlická zařízení a 1,9 mil. Kč na Czech Point.

Ministerstvo kultury vyplatilo obcím a krajům celkem **104,6 mil. Kč** při nízkém plnění rozpočtu po změnách (26,6 %) díky nulovému čerpání na dotačních programech Program podpory pro památky UNESCO, Péče o vesnické památkové rezervace a 9% čerpání u programu Podpora obnovy kulturních památek prostřednictvím obcí s rozšířenou působností. Čerpání na tyto programy se předpokládá ve 2. polovině roku.

Ministerstvo zemědělství poskytlo lesnímu hospodářství dotace ve výši **82,9 mil. Kč**.

Ministerstvo životního prostředí poskytlo krajům a obcím celkem **45,4 mil. Kč**, a to na různé programy (115 120, 115 220, 115 240, 115 110, 115 210).

Kapitola **Úřad vlády** převedla obcím a krajům celkem **14,4 mil. Kč**, z toho na program Podpor terénní práce obcím 8,7 mil. Kč a krajům na podporu koordinátorů romských poradců 4,5 mil. Kč, atd.

V kapitole **Ministerstvo obrany** bylo použito **12,6 mil. Kč**, z toho 2,3 mil. Kč na provoz škol, 10,2 mil. Kč na péči o válečné hroby a 140 tis. Kč na péči o válečné veterány.

Regionální rady regionů soudržnosti získaly ze státního rozpočtu **401,4 mil. Kč** (57,2 % rozpočtu po změnách) a o 47,1 % (o 357,8 mil. Kč) méně než ve stejném období roku 2008. Z toho 401,1 mil. Kč poskytla kapitola Ministerstvo pro místní rozvoj.

Neinvestiční transfery příspěvkovým a podobným organizacím

Neinvestiční transfery příspěvkovým a podobným organizacím byly ve schváleném rozpočtu zahrnuty ve výši 53,8 mld. Kč s předpokladem meziročního růstu o 15,6 % (o 7,3 mld. Kč) proti rozpočtu roku 2008 a se stejnou úrovní čerpaných výdajů v roce 2008 (pouze mírné snížení o 0,1 %, tj. o 62,5 mil. Kč). Rozpočet byl v průběhu 1. pololetí 2009 zvýšen téměř o 1,5 mld. Kč; **čerpáno** bylo **30,7 mld. Kč**, tj. 55,5 % rozpočtu po změnách při meziročním zvýšení o 2,8 % (o 830,4 mil. Kč).

Následující tabulka ukazuje změny státního rozpočtu transferů příspěvkovým a podobným organizacím na rok 2009 a jeho čerpání v 1. pololetí v souhrnu a podle vybraných rozpočtových kapitol.

Tabulka č. 26

mil. Kč

NEINVESTIČNÍ TRANSFERY PŘÍSPĚVKOVÝM A PODOBNÝM ORGANIZACÍM	Skutečnost leden-červen 2008	Rozpočet 2009		Skutečnost leden-červen 2009	% plnění	Index 2009/2008	Rozdíl 2009- 2008
		schválený	po změnách				
	1	2	3	4	5=4:3	6=4:1	7=4-1
Neinvestiční transfery příspěvkovým a podobným organizacím celkem	29 873	53 803	55 279	30 703	55,5	102,8	830
v tom:							
- příspěvky zřízeným příspěvkovým organizacím	6 844	21 744	16 115	7 462	46,3	109,0	618
- transfery vysokým školám	16 179	23 753	29 123	16 331	56,1	100,9	152
- transfery školským právníkům osobám zřízeným státem, kraji a obcemi	10	5	26	6	23,1	60,0	-4
- transfery veřejným výzkumným institucím	4 303	5 160	7 112	4 696	66,0	109,1	393
- transfery veřejným zdravotnickým zařízením zřízeným státem, kraji a obcemi	7	21	13	7	53,8	100,0	0
- příspěvky ostatním příspěvkovým organizacím	2 530	3 120	2 890	2 201	76,2	87,0	-329
z celku:							
Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	16 819	33 734	32 927	17 688	53,7	105,2	869
Ministerstvo zdravotnictví	917	2 057	1 532	588	38,4	64,1	-329
Ministerstvo kultury	1 608	3 614	3 767	1 695	45,0	105,4	87
Ministerstvo životního prostředí	753	1 046	1 543	895	58,0	118,9	142
Ministerstvo zemědělství	862	671	1 117	802	71,8	93,0	-60
Ministerstvo obrany	930	1 819	1 937	1 052	54,3	113,1	122
Ministerstvo průmyslu a obchodu	452	694	876	429	49,0	94,9	-23
Ministerstvo vnitra	514	862	868	446	51,4	86,8	-68
Ministerstvo práce a sociálních věcí	2 493	3 268	2 884	2 159	74,9	86,6	-334
Ministerstvo pro místní rozvoj	264	582	700	287	41,0	108,7	23
Akademie věd	2 501	4 692	4 673	2 642	56,5	105,6	141
Grantová agentura ČR	1 404	0	1 626	1 626	100,0	115,8	222

Příspěvkovým organizacím zřízeným v rámci příslušných kapitol státního rozpočtu byly převedeny finanční prostředky v částce 7,5 mld. Kč, tj. 46,3 % rozpočtu po změnách při meziročním růstu o 9,0 % (o 617,3 mil. Kč). Z toho největší objem poskytly kapitoly Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy 1,9 mld. Kč, když byly poskytnuty příspěvky nejen na červenec, ale i na srpen 2009, Ministerstvo kultury uvolnilo 1,7 mld. Kč na provoz divadel, muzeí, galerií, knihoven, atd., zřízeným organizacím Ministerstva obrany na úseku vojenského zdravotnictví, zdravotní rehabilitace, bytového a tepelného hospodářství a péče o nemovitý majetek a také přípravy ke státní reprezentaci bylo poskytnuto celkem přes 1,0 mld. Kč. Ministerstvo životního prostředí uvolnilo celkem 647,9 mil. Kč, z toho pro Český hydrometeorologický ústav 228,7 mil. Kč, Správu NP Šumava 126,5 mil. Kč, Správu KRNAP 109,3 mil. Kč, Českou geologickou službu 107,4 mil. Kč, atd., Ministerstvo vnitra svým 5 příspěvkovým organizacím převedlo celkem 445,8 mil. Kč, z toho 360,1 mil. Kč Zařízení služeb pro MV na rekonstrukce objektů a služeb spojených s provozem a údržbou radiokomunikačního zařízení IZS PEGAS-MATRA, atd., Ministerstvo zahraničních věcí 133,7 mil. Kč uvolnilo pro PO Česká centra, Kancelář generálního sekretáře EXPO, Diplomatický servis a Zámek Štiřín. Dále např. Ministerstvo zdravotnictví uvolnilo svým přímo řízeným příspěvkovým organizacím 586,9 mil. Kč, Ministerstvo průmyslu a obchodu 292,4 mil. Kč, Ministerstvo pro místní rozvoj 269,0 mil. Kč, Ministerstvo zemědělství 249,2 mil. Kč, atd.

Největší část 53,2 % z celkového objemu finančních prostředků poskytnutého příspěvkovým organizacím představovaly **neinvestiční transfery vysokým školám**, a to **16,3 mld. Kč**. Čerpáno bylo 56,1 % rozpočtu po změnách, resp., schváleného rozpočtu navýšeného téměř o 5,4 mld. Kč; meziroční růst činil 0,9 %, tj. zvýšení o 152,2 mil. Kč. V rozhodující míře (90,8 %) se na nich podílela kapitola Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, která podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách, uvolnila částku 14,8 mld. Kč. Dále na podporu výzkumu a vývoje na vysokých školách uvolnily kapitoly Grantová agentura ČR 955,5 mil. Kč, Akademie věd 214,5 mil. Kč, Ministerstvo zemědělství 124,6 mil. Kč, Ministerstvo průmyslu a obchodu 88,3 mil. Kč, Ministerstvo dopravy 20,6 mil. Kč, Ministerstvo životního prostředí 43,8 mil. Kč, Ministerstvo pro místní rozvoj 16,3 mil. Kč, atd.

Školským právníkům osobám zřízeným státem, kraji a obcemi připadlo z celku 6,5 mil. Kč neinvestičních prostředků, tj. 25,0 % rozpočtu po změnách při meziročním poklesu o 31,8 % (o 3,0 mil. Kč). Uvedené prostředky byly poskytnuty kapitolou Ministerstvo práce a sociálních věcí na aktivní politiku zaměstnanosti.

Neinvestiční transfery **veřejným výzkumným institucím** dosáhly **4,7 mld. Kč**, tj. 66,0 % rozpočtu po změnách při meziročním růstu o 9,1 % (o 392,7 mil. Kč). Z toho výzkumné instituce v rámci Akademie věd ČR získaly 2,4 mld. Kč (tj. 51,4 % z celku), dále prostřednictvím Grantové agentury ČR na vědu a výzkum bylo rozděleno 627,1 mil. Kč, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy poskytlo těmto institucím 844,1 mil. Kč, Ministerstvo zemědělství 426,3 mil. Kč, Ministerstvo životního prostředí 200,6 mil. Kč, Ministerstvo práce a sociálních věcí 62,5 mil. Kč, Ministerstvo průmyslu a obchodu 35,5 mil. Kč, Ministerstvo dopravy 31,2 mil. Kč, atd.

Neinvestiční prostředky **veřejným zdravotnickým zařízením** zřízeným státem, kraji a obcemi bylo uvolněno celkem **7,1 mil. Kč**, tj. 55,5 % rozpočtu po změnách, při meziročním zvýšení o 0,4 %, tj. o 28 tis. Kč), a to kapitolou Ministerstvo práce a sociálních věcí na služby sociální péče (6,6 mil. Kč), sociální poradenství (147 tis. Kč) a aktivní politiku zaměstnanosti (230 tis. Kč).

Ostatním příspěvkovým organizacím bylo poskytnuto celkem **2,2 mld. Kč**, tj. 76,1 % rozpočtu po změnách při meziročním snížení o 13,0 % (o 328,7 mil. Kč). Z celku 95,5 % uvolnila kapitola Ministerstvo práce a sociálních věcí, a to 2,0 mld. Kč, když rozhodující část 1,9 mld. Kč byla využita na služby sociální péče, dále na aktivní politiku zaměstnanosti 43,1 mil. Kč, na sociální poradenství 48,1 mil. Kč, na sociální prevenci 32,4 mil. Kč, atd. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy poskytlo celkem 82,8 mil. Kč, Grantová agentura ČR převedla na výzkum a vývoj celkem 43,2 mil. Kč, Ministerstvo průmyslu a obchodu 13,0 mil. Kč, atd.

Výdaje na podporu výzkumu a vývoje jsou ve schváleném rozpočtu na rok 2009 zahrnuty v celkovém objemu 24,8 mld. Kč, což oproti skutečnosti roku 2008 představuje nárůst o 4,3 mld. Kč, tj. o 21,1 % (bez výdajů krytých příjmy z Evropské unie).

Přehled o čerpání prostředků na podporu výzkumu a vývoje je patrný z následující tabulky:

Tabulka č. 27

Ukazatel	Skutečnost 1.pol.2008	Rozpočet 2009		Skutečnost 1.pol.2009	v tis. Kč	
		schválený	po změnách		Plnění v %	Index v %
1	2	3	4	5	6=5:4	7=5:2
výdaje na výzkum a vývoj ze státního rozpočtu	16 398 941	24 830 804	24 670 300	16 728 238	67,8	102,01
v tom: institucionální výdaje	8 078 759	13 858 664	13 721 175	8 283 254	60,4	102,5
úcelové výdaje	8 320 182	10 972 140	10 949 125	8 444 984	77,1	101,5
<i>výdaje na výzkum a vývoj kryté příjmem z EU</i>	0	7 562 603	7 562 603	100 012	1,3	
výdaje na výzkum a vývoj celkem	16 398 941	32 393 407	32 232 903	16 828 250	52,2	102,6

V 1. polovině roku 2009 bylo na výzkum a vývoj včetně programů spolufinancovaných z prostředků Evropské unie **vyčerpáno 16,8 mld. Kč**, což představovalo 52,2 % rozpočtu a meziroční růst o 2,6 %. Z celkové vynaložené částky tvořily úcelové výdaje 8,4 mld. Kč a institucionální výdaje 8,3 mld. Kč.

Stejně jako v předchozích letech i v roce 2009 celkové výdaje na podpory výzkumu a vývoje zahrnují i kapitálové výdaje, neboť výdaje na podporu výzkumu a vývoje se obecně sledují jako celek, nerozděleny na běžné a kapitálové výdaje.

V letošním roce je v rozpočtu opět obsaženo předfinancování Operačních programů Evropské unie, a to v Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy (částkou 4,7 mld. Kč) a Ministerstvu průmyslu a obchodu (2,8 mld. Kč). Předfinancování projektů Finančního mechanismu Norsko pokračuje v kapitole Akademie věd ČR (5 mil. Kč). Minimální čerpání těchto prostředků ke konci června 2009 (100 mil. Kč) je pravděpodobně ovlivněno pozdějším schválením programů.

Vyšší čerpání výdajů na podpory výzkumu a vývoje celkem a z toho úcelových výdajů je způsobeno vyplácením úcelové podpory výzkumu a vývoje, která je uvolňována ze státního rozpočtu na základě smluv podle zákona č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu a vývoje.

Čerpání institucionálních výdajů je ovlivněno zejména uvolněním podpory specifického výzkumu pro vysoké školy v kapitole Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy.

Z celkových výdajů na podporu výzkumu a vývoje vynaložilo nejvíce prostředků Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (7,3 mld. Kč), Akademie věd

ČR (3,5 mld. Kč), Ministerstvo průmyslu a obchodu (2,1 mld. Kč) a Grantová agentura ČR (1,7 mld. Kč).

Na podporu výzkumu a vývoje tak bylo v 1. pololetí 2009 vynaloženo **2,9 % celkových výdajů státního rozpočtu**, což je o 0,1 procentního bodu méně než ve srovnatelném období roku 2008.

Dále je hodnoceno čerpání některých **neinvestičních výdajů zahrnutých v kapitole Všeobecná pokladní správa** (VPS), které nejsou komentovány v jiných částech Zprávy.

Státní podpora stavebního spoření je poskytována podle zákona č. 96/1993 Sb., o stavebním spoření a státní podpoře stavebního spoření, ve znění pozdějších předpisů. Ve státním rozpočtu na rok 2009 je zahrnuta ve výši 14,6 mld. Kč, tj. o 2,7 % (o 400 mil. Kč) méně proti rozpočtu roku 2008 a o 2,7 % (o 380 mil. Kč) více proti skutečnosti 2008. V 1. pololetí 2009 poukázalo Ministerstvo financí stavebním spořitelnám zálohy státní podpory stavebního spoření za rok 2008 (tzv. 2. kolo 2008 - zálohy za předchozí rok jsou uvolňovány převážně v průběhu 2. čtvrtletí běžného roku) ve výši **12 364 mil. Kč**, tj. 84,7 % rozpočtu. Meziroční pokles o 7,6 % (o 1 015 mil. Kč) souvisel zejména s poklesem celkového počtu smluv o stavebním spoření ve fázi spoření, a to zejména smluv uzavřených podle právní úpravy platné do 31.12.2003 s maximální státní podporou 4 500,- Kč. Celkový počet smluv ve fázi spoření činil k 31.12.2008 celkem 5 070 tis., tj. cca o 62 tis. smluv méně než bylo vykázáno k 31.12.2007; k 31.3.2009 bylo evidováno 4 968 tis. smluv. Cílová částka byla v roce 2008 navýšena u celkem 336 tis. smluv o 93,6 mld. Kč.

Státní příspěvek na penzijní připojištění vyplácí Ministerstvo financí penzijním fondům na základě jejich žádosti v souladu s § 30 zákona č. 42/1994 Sb., o penzijním připojištění se státním příspěvkem, ve znění pozdějších předpisů, pro účastníky, kterým tento příspěvek náleží podle § 29 tohoto zákona. Státní rozpočet 6,4 mld. Kč počítal s růstem těchto výdajů o 25,5 % (o 1,3 mld. Kč) proti rozpočtu roku 2008, proti skutečnosti roku 2008 pak o 28,2 % (o 1,4 mld. Kč). V 1. pololetí 2009 bylo na státní příspěvek na penzijní připojištění uvolněno **2 621 mil. Kč**, tj. 41,0 % rozpočtu při meziročním růstu o 7,4 % (o 180,2 mil. Kč). Čerpaná částka odpovídala současnému vývoji penzijního připojištění, kdy se mírně snižuje dynamika nárůstu nově uzavíraných smluv a nárůstu celkového objemu účastnických příspěvků proti předchozím letům. V průběhu 1. pololetí 2009 došlo k nárůstu počtu smluv, na které byl vyplacen státní příspěvek, o 39 678 na 4 225 213 smluv.

Výdaje spojené s financováním vládních a obdobných úvěrů poskytnutých do zahraničí byly v 1. pololetí 2009 realizovány ve výši 7,1 mil. Kč, tj. na 25,0 % rozpočtu. Týkaly se pouze správních poplatků za vedení účtů vládních pohledávek rozpočtovaných v objemu 28,6 mil. Kč a byly v souladu s uzavřenými smlouvami s ČNB a ČSOB. Výdaje na financování vybraných vývozních obchodních případů formou dlouhodobých vývozních úvěrů, rozpočtované v kapitole VPS ve výši 200 mil. Kč, nebyly prozatím čerpány.

Vlastní **realizace státních záruk** se v 1. pololetí 2009 týkala zejména státní organizace Správa železniční a dopravní cesty (SŽDC), v jejímž případě se jednalo téměř o všechny platby státem garantovaných úvěrů a realizace z prostředků ze státního rozpočtu, dosáhla úhrnné hodnoty **1,7 mld. Kč**, vč. 322,0 mil. Kč na úhradu splatných částí jistin a příslušenství z původně komerčních úvěrů, které na s.o. SŽDC přešly na základě zákona č. 77/2002 Sb. z původního dlužníka s.o. České dráhy a jsou ze zákona garantovány státem. V rámci nestandardních státních záruk bylo z titulu realizace záruky uhrazeno téměř **2,4 mil. Kč** ve prospěch ČNB na základě záloh vyplacených k pokrytí ztrát vzniklých v souvislosti se Smlouvou a slibem odškodnění strategického investora IPB. Kromě toho byly ze státního rozpočtu přímo uhrazeny **1,4 mld. Kč** jako závazky ze splatných částí jistin a příslušenství úvěrů poskytnutých EIB na infrastrukturální projekty, kde jako finanční manažer vystupuje ČMZRB, a to na základě zvláštního režimu jako jistá forma realizace státních záruk.

Tabulka č. 28

	rozpočet 2009	skutečnost leden-červen 2009			% plnění	nevyčeráno
		jistina	úrok	celkem		
Správa železniční dopravní cesty s.o.	3 046	984	700	1 684	55,29	1 362
z toho: úhrady podle zákona č. 77/2002 Sb.	332	0	322	322	96,99	10
ČNB za IPB-ČSOB	2 000	2	0	2	0,10	1 998
Úvěry přijaté ČMZRB od EIB	2 853	889	517	1 406	49,28	1 447
C e l k e m	7 899	1 875	1 217	3 092	39,14	4 807

Na **půjčky a návratné finanční výpomoci** je pro rok 2009v kapitole VPS celkem vyčleněno 1,8 mld. Kč souvisejících s vypořádáním tzv. plynárenských VIA, které vychází z předpokládané výše údajně neuhrazených daňových povinností českého subjektu, který na území Ruské federace realizoval výstavbu objektů plynárenského průmyslu vč. infrastruktury. Úhrada předmětných daňových povinností je vázána na vyčíslení celkových daňových nedoplatků ruskou stranou a vzájemné odsouhlasení mechanismu jejich zpětného vypořádání např. dodávkami zemního plynu; k tomuto dosud nedošlo, proto nebyl tento rozpočtový výdaj realizován.

Úhrada majetkové újmy peněžních ústavů, která jim vzniká v souvislosti s dříve poskytnutými sociálními úvěry za státem stanovené zvýhodněné úrokové sazby, je hrazena ze státního rozpočtu v souladu s § 45 zákona č. 21/1992 Sb.,

o bankách. V 1.pololetí 2009 bylo k tomuto účelu uvolněno celkem **135,5 mil. Kč**, tj. 46,2 % rozpočtu, při meziročním poklesu o 27,9 % (o 52,5 mil. Kč). Z celku bylo uvolněno ČSOB přes 76,3 mil. Kč v souvislosti s úvěry na družstevní bytovou výstavbu a České spořitelně 57,9 mil. Kč v souvislosti s úvěry na individuální bytovou výstavbu a 1,2 mil. Kč v souvislosti s půjčkami mladým manželům. Výše úhrady majetkové újmy souvisela zejména s tím, že při přípravě státního rozpočtu na rok 2009 byla použita pohyblivá sazba PRIBOR 6M ve výši 2,38 %, ale při čerpání byl použit kvalifikovaný odhad průměru denních fixingů PRIBOR 6M za 1. pololetí 2009 ve výši 2,67 %.

Ve schváleném rozpočtu na rok 2009 byly v kapitole Všeobecná pokladní správa zahrnuty **výdaje na volby** ve výši 552,9 mil. Kč. V průběhu 1. pololetí 2008 byly celkem 3x vyhlášeny nové volby do dotčených zastupitelstev obcí a ve dnech 5. a 6. června se konaly volby do Evropského Parlamentu. Z kapitoly VPS bylo k dalšímu čerpání uvolněno celkem 470,1 mil. Kč, z toho pro Český statistický úřad 82,3 mil. Kč, pro Ministerstvo vnitra 100,8 mil. Kč a 287,0 mil. Kč pro územní samosprávné celky. Celkové skutečné výdaje na volby v 1. pololetí 2009 činily **389,9 mil. Kč**, z toho na nové volby do zastupitelstev obcí 23,3 mil. Kč (Český statistický úřad 3,3 mil. Kč, Ministerstvo vnitra 107 tis. Kč, VPS 20,0 mil. Kč – z toho 960 tis. obcím) a na volby do Evropského parlamentu bylo čerpáno 358,6 mil. Kč (Český statistický úřad 30,7 mil. Kč, Ministerstvo vnitra 41,9 mil. Kč, VPS pro obce 286,0 mil. Kč a Ministerstvo obrany 11 tis. Kč z prostředků vlastního rozpočtu po změnách).

Na **odvody a příspěvky do rozpočtu Evropské unie** je ve schváleném státním rozpočtu vyčleněno 35,2 mld. Kč, tj. o 16,6 % (o 5,0 mld. Kč) více než ve schváleném rozpočtu roku 2008, proti celoroční skutečnosti 2008 jsou rozpočtované výdaje na rok 2009 vyšší o 15,1 % (o 4,6 mld. Kč). K 30.6.2009 bylo **odvedeno 20,1 mld. Kč**, tj. 58,2 % rozpočtu po změnách při meziročním růstu o 27,3 % (více než o 4,3 mld. Kč). Z celku na **odvody vlastních zdrojů Evropských společenství do rozpočtu Evropské unie** bylo rozpočtováno 34,8 mld. Kč, rozpočet byl však během 1. pololetí snížen o 636,8 mil. Kč, odvedeny byly prostředky ve výši 19,7 mld. Kč (57,7 rozpočtu po změnách), které se meziročně zvýšily celkem o 27,5 % (téměř o 4,3 mld. Kč). Z toho odvod podle daně z přidané hodnoty, vč. korekcí Spojenému království atd., činil téměř 5,4 mld. Kč a odvod podle hrubého národního produktu 14,3 mld. Kč. Kromě toho byl na počátku roku 2009 uhrazen poslední **roční příspěvek do Výzkumného fondu pro uhlí a ocel** v částce **377,8 mil. Kč**. Podrobněji je uvedeno v části Zprávy týkající se finančních vztahů ČR a EU.

Ve schváleném rozpočtu na rok 2009 (v kapitole Státní dluh) jsou zahrnuty **výdaje související s projekty financovanými z úvěrů** přijatých na základě příslušných zákonů **od Evropské investiční banky, a to ve výši 15,8 mld. Kč**. Prostředky z přijatých úvěrů spravují tito finanční manažéři:

- Českomoravská záruční a rozvojová banka, a.s. (ČMZRB) spravuje prostředky určené na výstavbu silničního okruhu Prahy (celkem 3,5 mld. Kč) a na rozvoj MTZ Masarykovy univerzity v Brně (téměř 427 mil. Kč),

- ČSOB, a.s. spravuje prostředky z přijatého úvěru určeného na výstavbu a obnovu infrastruktury vodovodů a kanalizací (700 mil. Kč),

- Ministerstvo financí – referát finančního manažera v odboru 19 spravuje prostředky z úvěru na financování protipovodňových opatření (1,0 mld. Kč),

- Státní fond dopravní infrastruktury (SFDI) spravuje prostředky z přijatého úvěru určeného na spolufinancování projektů v rámci Operačního programu Doprava (10,03 mld. Kč).

V průběhu 1. pololetí 2009 byla část těchto rozpočtovaných výdajů ve výši **4,7 mld. Kč** uvolněna kapitolou Státní dluh pro čerpání v kapitolách, které jednotlivé projekty realizují (Ministerstvo dopravy, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy a Ministerstvo zemědělství) a použita následovně:

- silniční okruh Prahy, část jihozápadní 321 mil. Kč
- spolufinancování OP Doprava 2 800 mil. Kč
- výstavba a obnova infrastruktury
vodovodů a kanalizací 893 mil. Kč
- rozvoj MTZ Masarykovy
univerzity v Brně 717 mil. Kč

Rozpočtem předpokládané celkové výdaje hrazené z úvěrů EIB tak byly v 1. pololetí 2009 ve skutečnosti čerpány na 29,9 %.

B. Kapitálové výdaje

Ve schváleném státním rozpočtu na rok 2009 jsou **kapitálové výdaje** obsaženy v celkovém objemu **114,1 mld. Kč**, což představuje 9,9 % celkových výdajů rozpočtu (v roce 2008 to bylo 11,6 %) a meziroční snížení proti schválenému rozpočtu roku 2008 o 11,9 %, resp. proti skutečnosti roku 2008 o 8,7 %. **Meziroční pokles** rozpočtovaných kapitálových výdajů je ovlivněn řadou různorodých vlivů.

Jedná se o jinou strukturu výdajů na programy spolufinancované z rozpočtu Evropské unie a státního rozpočtu. Například v kapitole **Ministerstvo pro místní rozvoj** jsou pro rok 2009 rozpočtovány investiční transfery regionálním radám pouze ve výši 1,2 mld. Kč (z celkové částky transferů regionálním radám 8,5 mld. Kč), v roce 2008 byly tyto transfery ve výši 9,3 mld. Kč rozpočtovány jen v rámci investičních výdajů. Snížení je dále ovlivněno strukturou transferů poskytovaných Státnímu fondu dopravní infrastruktury z rozpočtu **Ministerstva dopravy**. Na rozdíl od roku 2008, kdy byly rozpočtovány pouze investiční transfery, v roce 2009 rozpočet počítá i s neinvestičními transfery v rozsahu 3,7 mld. Kč (např. na opravy dálnic, silnic a železnic).

Uvedené příklady dokládají, že dochází k přesnějšímu rozpočtování programů Evropské unie (rozčlenění na investiční a neinvestiční), neboť již byly schváleny projekty Evropské unie na programovací období 2007-2013. V roce 2008 docházelo k přesunu do neinvestičních výdajů formou rozpočtových opatření v průběhu roku v návaznosti na schvalování programů a projektů Evropské unie.

Rozpočtovanou výši kapitálových výdajů ovlivňuje dále rozsah programů spolufinancovaných z rozpočtu Evropské unie a stanovení priorit jednotlivých kapitol v rámci stanovených výdajů.

Kromě Ministerstva dopravy a Ministerstva pro místní rozvoj, u nichž došlo k nejvyššímu meziročnímu snížení kapitálových výdajů, byl menší pokles investičních výdajů zaznamenán u většiny ostatních kapitol státního rozpočtu, a to zejména u Ministerstva průmyslu a obchodu, u Ministerstva zdravotnictví a u Ministerstva obrany. Na druhé straně **k nárůstu rozpočtovaných kapitálových výdajů** došlo především u Ministerstva životního prostředí, u Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy a u Ministerstva vnitra. Nově jsou od roku 2009 zařazeny **transfery na projekty financované z úvěrů** od mezinárodních finančních institucí, konkrétně od Evropské investiční banky, **v kapitole Státní dluh** - místo v kapitole Operace státních finančních aktiv, kde byly rozpočtovány do roku 2008.

Z druhového hlediska jsou kapitálové výdaje rozpočtovány nejvíce jako investiční transfery veřejným rozpočtům ústřední úrovně (Státnímu fondu dopravní infrastruktury – 33,6 mld. Kč), transfery příspěvkovým organizacím (19,1 mld. Kč), pořízení dlouhodobého hmotného majetku (17,1 mld. Kč), transfery územním rozpočtům (9,1 mld. Kč), podnikatelským subjektům (5,2 mld. Kč) apod.

Z celkové částky 114,1 mld. Kč rozpočtovaných kapitálových výdajů **nejvíce prostředků připadá na Ministerstvo dopravy** (38,0 mld. Kč, tj. 33 % všech

kapitálových výdajů státního rozpočtu), na kapitolu Státní dluh (15,5 mld. Kč), na Ministerstvo životního prostředí (9,9 mld. Kč), Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (9,8 mld. Kč), Ministerstvo obrany (8,1 mld. Kč), na kapitolu Všeobecná pokladní správa (5,1 mld. Kč), na Ministerstvo vnitra (5,0 mld. Kč), Ministerstvo pro místní rozvoj (4,1 mld. Kč), Ministerstvo zdravotnictví (2,8 mld. Kč), Ministerstvo práce a sociálních věcí (2,8 mld. Kč), na kapitolu Operace státních finančních aktiv (2,8 mld. Kč), Ministerstvo zemědělství (2,3 mld. Kč), Ministerstvo kultury (1,9 mld. Kč), Ministerstvo spravedlnosti (1,5 mld. Kč) apod.

Schválený rozpočet kapitálových výdajů byl v průběhu 1. pololetí 2009 rozpočtovými opatřeními **zvýšen celkem o 19,7 mld. Kč na 133,8 mld. Kč. Nejvíce** byl rozpočet kapitálových výdajů **zvýšen** u Ministerstva životního prostředí – o 9,1 mld. Kč, u Ministerstva dopravy – o 5,7 mld. Kč, u Ministerstva pro místní rozvoj – o 4,6 mld. Kč, u Ministerstva zemědělství – o 4,4 mld. Kč, u Ministerstva průmyslu a obchodu – o 3,0 mld. Kč a u Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy – o 1,2 mld. Kč. Kapitálové výdaje byly v průběhu pololetí navyšovány např. na základě splněných předpokladů daných § 24 odst. 4 rozpočtových pravidel, kdy výdaje byly zvyšovány při souvztažném zvýšení příjmů kapitol v návaznosti na zajištění financování programů spolufinancovaných z rozpočtu Evropské unie v rámci Operačního programu Životní prostředí a programu Podpora ochrany životního prostředí a nakládání s odpady u kapitoly Ministerstvo životního prostředí. U Ministerstva dopravy byl rozpočet kapitálových výdajů navýšen převodem prostředků z kapitoly Státní dluh na krytí národního podílu u projektů schválených v rámci Operačního programu Doprava a na financování výstavby silničního okruhu kolem hl. m. Prahy, část Jihozápadní z úvěrových prostředků Evropské investiční banky (zákon č. 314/2004 Sb.). Navýšeny (o prostředky Evropské unie) byly výdaje kapitoly určené na programy Rekonstrukce a modernizace železniční infrastruktury, Výstavba dálnice D8 Praha-Ústí nad Labem-státní hranice ČR/SRN a Úspora energie a využití alternativních paliv v resortu dopravy. Obdobně byly převedeny prostředky též Ministerstvu zemědělství k navýšení programu Výstavba a obnova infrastruktury vodovodů a kanalizací vedeného v ISPROFIN a Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy na zvýšení rozpočtu programu Podpora rozvoje a obnovy Masarykovy univerzity v Brně. U Ministerstva zemědělství byly posíleny investiční prostředky také převodem z kapitoly Operace státních finančních aktiv na financování vodohospodářských akcí a na nová protipovodňová opatření. U kapitol Ministerstvo pro místní rozvoj a Ministerstvo průmyslu a obchodu byly kapitálové výdaje zvýšeny především přesuny prostředků v rámci celkových výdajů příslušné kapitoly, tj. na úkor běžných výdajů. U Ministerstva pro místní rozvoj (které je zprostředkovatelem

finančních toků z rozpočtu Evropské unie) šlo především o přesun z neinvestičních do investičních transferů veřejným rozpočtům územní úrovně, přičemž převážná částka se týkala regionálních rad regionů soudržnosti v oblasti financování projektů technické pomoci a projektů žadatelů v rámci prioritních os regionálních operačních programů. U Ministerstva průmyslu šlo o přesuny ve prospěch investičních transferů podnikatelským subjektům na podporu podnikání a inovací a na výzkum a vývoj v oblasti průmyslu.

Největší snížení schváleného rozpočtu kapitálových výdajů - o 7,3 mld. Kč - bylo realizováno **u kapitoly Státní dluh** a souviselo především s již zmíněnými transfery prostředků jiným kapitolám s účelovým určením na projekty financované z úvěrů od zahraničních finančních institucí, a u kapitoly Operace státních finančních aktiv – ve výši necelé 1,0 mld. Kč, což se týkalo, jak bylo již také zmíněno, především transferů Ministerstvu zemědělství na programy protipovodňových opatření a odstraňování povodňových škod, na pozemkové úpravy, na podporu konkurenceschopnosti agrárně-průmyslového komplexu apod. U ostatních kapitol bylo snížení kapitálových výdajů realizováno v podstatně menším rozsahu.

Vývoj a plnění kapitálových výdajů státního rozpočtu ukazuje následující přehled:

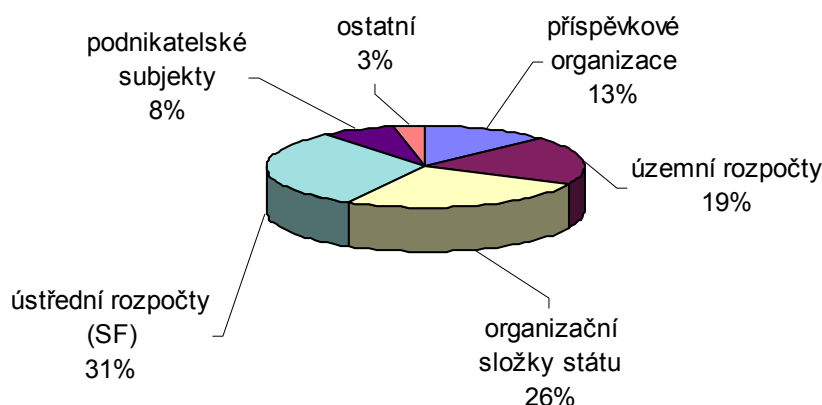
Tabulka č. 29

	v mil. Kč					
	Skutečnost leden-červen 2008	Rozpočet 2009		Skutečnost leden-červen 2009	%	Index 2009/2008
		schválený	po změnách			
Kapitálové výdaje celkem	53 505	114 092	133 756	51 149	38,2	95,6
v tom:						
Investiční nákupy a související výdaje	5 236	19 569	20 689	11 184	54,1	213,6
Nákup akcií a majetkových podílů		2 397	2 397	2 019	84,2	
Investiční transfery podnikatelským subjektům	15 128	5 243	9 167	3 924	42,8	25,9
Investiční transfery nezisk. a pod. organizacím	447	1 421	1 591	274	17,2	61,3
Investiční transfery veřejným rozpočtům ústřední úrovně	18 716	33 611	40 483	15 782	39,0	84,3
Investiční transfery veřejným rozpočtům územní úrovně	6 097	9 077	16 036	9 907	61,8	162,5
v tom: obcím	2 845	4 444	6 755	3 913	57,9	137,5
krajům	939	3 373	2 667	761	28,5	81,0
regionálními radám	2 313	1 260	6 614	5 233	79,1	226,2
Investiční transfery příspěvkovým organizacím	7 357	19 099	20 153	6 626	32,9	90,1
Investiční transfery obyvatelstvu			23	33	143,5	
Ostatní kapitálové výdaje	524	23 675	23 217	1 400	6,0	267,2

Skutečné čerpání kapitálových výdajů za 1. pololetí 2009 představovalo celkem **51,1 mld. Kč, tj. 38,2 % celoročního rozpočtu** upraveného o provedená rozpočtová opatření. Proti polovině rozpočtu tak byly výdaje nižší o 15,7 mld. Kč. Ve stejném období roku 2008 představovalo plnění 44,3 %, celoročně pak byl rozpočet splněn na 88,0 %. Nižší plnění rozpočtu v letošním pololetí souvisí se

skutečností, že v předchozím roce 2008 bylo vyšší plnění výrazně ovlivněno mimořádným jednorázovým uvolněním částky 12,0 mld. Kč pro státní organizaci Správa železniční dopravní cesty provedeným na základě příslušných usnesení vlády a Rozpočtového výboru PČR. Úroveň čerpání kapitálových výdajů v průběhu i v závěru roku souvisí s možností využívat prostředky rezervních fondů k financování investičních výdajů v běžném roce, resp. s čerpáním nároků z nespotřebovaných výdajů (§ 47 zákona č. 218/2000 Sb.).

Struktura kapitálových výdajů

Pokud jde o hospodářsko-právní formu subjektů, jímž jsou rozpočtové prostředky poskytovány, **největší podíl na čerpání kapitálových výdajů připadlo na ústřední rozpočty** (jde vesměs o transfery Státnímu fondu dopravní infrastruktury). K zabezpečení jejich potřeb bylo ze státního rozpočtu vynaloženo **15,8 mld. Kč** (31 % podíl z celku). Organizační složky státu vyčerpaly 13,2 mld. Kč (26 %), územním rozpočtům bylo uvolněno 9,9 mld. Kč (19 %), příspěvkovým organizacím 6,6 mld. Kč (13 %), podnikatelským subjektům 3,9 mld. Kč (8 %) a na ostatní subjekty připadlo 1,7 mld. Kč (3 %).

V následujícím přehledu je uvedeno čerpání kapitálových výdajů podle jednotlivých kapitol státního rozpočtu:

Tabulka č. 30

v mil. Kč

	Skutečnost leden-červen 2008	Rozpočet 2009		Skutečnost leden-červen 2009	% plnění	Index 2009/2008
		schválený	po změnách			
Kapitálové výdaje celkem	53 505	114 092	133 756	51 149	38,2	95,6
z toho:						
- Ministerstvo obrany	2 362	8 051	7 532	8 251	109,5	349,3
- Ministerstvo financí	263	1 396	2 174	675	31,0	256,7
- Ministerstvo práce a sociálních věcí	344	2 791	2 646	492	18,6	143,0
- Ministerstvo vnitra	489	5 016	4 984	357	7,2	73,0
- Ministerstvo životního prostředí	1 528	9 876	19 009	4 079	21,5	267,0
- Ministerstvo pro místní rozvoj	4 097	4 131	8 735	6 162	70,5	150,4
- Ministerstvo průmyslu a obchodu	1 219	335	3 349	1 874	56,0	153,7
- Ministerstvo dopravy	34 142	38 031	43 682	15 688	35,9	45,9
- Ministerstvo zemědělství	2 502	2 320	6 759	5 109	75,6	204,2
- Ministerstvo školství, mládeže a tělov.	3 326	9 822	11 015	3 464	31,4	104,1
- Ministerstvo kultury	247	1 949	1 804	178	9,9	72,1
- Ministerstvo zdravotnictví	162	2 789	2 767	729	26,3	450,0
- Ministerstvo spravedlnosti	1 172	1 473	1 498	604	40,3	51,5
- Akademie věd ČR	787	1 067	1 068	788	73,8	100,1
- Operace státních finančních aktiv	97	2 787	2 102	1 328	63,2	1369,1
- Všeobecná pokladní správa	107	5 066	4 817	996	20,7	930,8

Nejvíce prostředků ze všech kapitol státního rozpočtu - celkem **15,7 mld. Kč** (30,7 % všech kapitálových výdajů), což představovalo 35,9 % upraveného rozpočtu, bylo čerpáno u **Ministerstva dopravy**. Z toho prostředky ve výši 13,2 mld. Kč byly poskytnuty Státnímu fondu dopravní infrastruktury na vyrovnání deficitu příjmů a výdajů rozpočtu Fondu, na Operační program Doprava a jako úvěry od Evropské investiční banky; z toho 8,0 mld. Kč tvořily prostředky EU. Zřízeným příspěvkovým organizacím, konkrétně Ředitelství silnic a dálnic ČR, bylo poskytnuto 1,7 mld. Kč, z toho 1,3 mld. Kč ve prospěch výstavby silničního okruhu kolem hl. města Prahy, část jihozápadní. Podnikatelským subjektům bylo transferováno 630 mil. Kč (z toho 568 mil. Kč tvořily prostředky Evropské unie), převážně na rekonstrukci a modernizaci železniční infrastruktury a na modernizaci tranzitního železničního koridoru.

Ministerstvo obrany vynaložilo na kapitálové výdaje **8,3 mld. Kč**, čím byl upravený rozpočet splněn již na 109,5 %. Prostředky byly vynakládány např. na přezbrojení Armády ČR obrněnými transportéry, na pořízení (pronájem) a zabezpečení provozu nadzvukových letadel, na pořízení a obnovu dopravních, speciálních a manipulačních prostředků logistiky, na výstavbu a rekonstrukce zařízení správních částí MO, na zabezpečení sil a prostředků Armády ČR v mezinárodních operacích, na zvyšování schopností vzdušných sil, na pořízení a modernizaci mobilní komunikační infrastruktury a další potřeby.

V kapitole **Ministerstvo pro místní rozvoj** byly čerpány prostředky v celkové výši téměř **6,2 mld. Kč**, tj. na 70,5 % upraveného rozpočtu a převážně prostřednictvím transferů regionálním radám, obcím a krajům směřovaly především na podpory v oblasti bydlení, komunálních služeb a územního rozvoje.

Ministerstvo zemědělství z celkové částky investičních výdajů v objemu **5,1 mld. Kč** (75,6 % rozpočtu) poskytlo především Státnímu zemědělskému intervenčnímu fondu, obcím a podnikatelským subjektům prostředky na udržování výrobního potenciálu zemědělství, zemědělský půdní fond a mimoprodukční funkce zemědělství (§ 1011 rozpočtové skladby), na odvádění a čištění odpadních vod a nakládání s kaly, na protierozní, protilavinovou a protipožární ochranu, na činnosti spojené se zásobováním pitnou vodou a další potřeby.

Ministerstvo životního prostředí vynaložilo na kapitálové výdaje **4,1 mld. Kč**, což představovalo plnění rozpočtu na 21,5 %. Šlo především o prostředky transferované obcím a podnikatelským subjektům na odvádění a čištění odpadních vod a nakládání s kaly a odpady, na podporu úspory energie a obnovitelných zdrojů, na ochranu ovzduší a klimatu a na ochranu přírody a krajiny.

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy čerpalo kapitálové výdaje ve výši **3,5 mld. Kč**, tj. 31,4 % upraveného rozpočtu. Nejvíce prostředků bylo transferováno vysokým školám na rozvoj a obnovu jejich materiálně technické základny (2,9 mld. Kč) a na výzkum a vývoj na vysokých školách (297 mil. Kč). Občanským sdružením byly poskytnuty prostředky na tělovýchovnou činnost a na využívání volného času dětí a mládeže. Investiční prostředky obdržely též výchovné ústavy, dětské domovy se školou a další instituce formou transferů zřízeným příspěvkovým organizacím.

Ministerstvo průmyslu a obchodu vynaložilo na kapitálové výdaje **1,9 mld. Kč**, tj. 56,0 % upraveného rozpočtu. Většina prostředků – 1,3 mld. Kč – byla transferována podnikatelským subjektům, z toho 1,1 mld. Kč na Operační program Podnikání a inovace. Prostředky byly čerpány především na podporu opatření ke zvýšení konkurenceschopnosti průmyslu ČR, na podporu podnikání a inovací, na

podporu podnikatelských nemovitostí a infrastruktury, na podporu útlumu uhelného, rudného a uranového hornictví, na průmyslový výzkum a vývoj atd.

Kapitola **Operace státních finančních aktiv** čerpala investiční prostředky ve výši **1,3 mld. Kč**, což znamenalo 63,2 % rozpočtu, přičemž téměř celá tato částka byla vynaložena na úhradu páté (poslední) splátky za nákup akcií (resp. splátky kupní ceny za úplatný převod akcií ČEPS, a.s. od společnosti ČEZ, a.s. státem) podle usnesení vlády ze dne 28. července 2004 č. 748 k záměru nabytí 34 % podílu na základním kapitálu společnosti ČEPS, a.s., od společnosti ČEZ, a.s., státem.

Z ostatních kapitol státního rozpočtu nejvíce investičních prostředků čerpala Všeobecná pokladní správa (996 mil. Kč, tj. 20,7 % rozpočtu), Akademie věd (788 mil. Kč, tj. 73,8 % rozpočtu), Ministerstvo zdravotnictví (729 mil. Kč, 26,3 %), Ministerstvo financí (675 mil. Kč, 31,0 %), Ministerstvo spravedlnosti (604 mil. Kč, 40,3 %), Ministerstvo práce a sociálních věcí (492 mil. Kč, 18,6 % rozpočtu), Ministerstvo vnitra (357 mil. Kč, 7,2 %), atd.

Značná část kapitálových výdajů souvisí s **financováním programů** reprodukce a provozování majetku, na které je rozpočtem určeno celkem **62,9 mld. Kč** (včetně běžných výdajů souvisejících s programy). Proti schválenému rozpočtu na rok 2008 jsou o 3,9 mld. Kč, tj. o 5,8 % nižší. Do výdajů roku 2009 je zahrnuta i část transferů poskytnutých na financování programů z fondů EU v celkové výši 18,4 mld. Kč, proti roku 2008 o 6,9 mld. Kč (o 60,0 %) vyšší.

Z hlediska sektorů alokace jsou výdaje státního rozpočtu na programy směřovány především ve prospěch organizací vládního sektoru, tj. subjektů zřízených (založených) ústředním orgánem státní správy (38,6 mld. Kč, tj. 61,5 % všech výdajů na programy), v menším rozsahu pak veřejnému sektoru – obcím (7,9 mld. Kč), krajům (3,2 mld. Kč) a vysokým školám (2,8 mld. Kč). Další prostředky jsou určeny neveřejnému sektoru – jiným než bankovním a finančním institucím (1,4 mld. Kč) a jiným rozpočtem předběžně nekonkretizovaným sektorům (8,7 mld. Kč).

Výdaje na programy vedené v ISPROFIN byly jednotlivými resorty zpracovány ve vazbě na výdaje stanovené usnesením vlády č. 736/2008 ke státnímu rozpočtu ČR na rok 2009 a střednědobému výhledu na léta 2010 a 2011. Věcné, časové a finanční parametry akcí (projektů) zabezpečujících cíle programů jsou Ministerstvem financí sledovány v Informačním systému programového financování (ISPROFIN).

V souvislosti s připravovanou transformací programového financování byla změněna struktura státního rozpočtu s tím, že akce v jednotlivých programech jsou rozděleny podle typu na výdaje vedené v EDS (evidenční dotační systém) a v SMVS (správa majetku ve vlastnictví státu) a zároveň jsou jednotlivé programy uváděny ve struktuře členění na krátkodobé akce, střednědobé a střednědobé dokončované akce a dlouhodobé a dlouhodobé dokončované akce. Jmenovitý seznam akcí je uváděn s finančními objemy ve všech letech jejich realizace, resp. v letech 2006-2013 podle údajů uvedených v ISPROFIN. Z celkových výdajů na programové financování ve výši 62,9 mld. Kč připadá na výdaje v EDS 23,9 mld. Kč a v SMVS 38,9 mld. Kč.

V roce 2009 lze očekávat změny přístupu resortů k reprodukci majetku ve vlastnictví státu, a to směrem k její neinvestiční části, tj. od pořizování nového majetku ke kvalitnější péči o jeho stav.

Z uvedené celkové rozpočtované částky 62,9 mld. Kč určené na financování programů připadá největší část na státní rozpočet, resp. rozpočet kapitol správců programů (44,4 mld. Kč, tj. 70,7 %), další část na zdroje z Fondu soudržnosti EU (10,1 mld. Kč, tj. 16,1 %), na zdroje ze strukturálních fondů EU (8,3 mld. Kč, tj. 13,1 %), zbytek připadá na zdroje z Finančního mechanismu EHP/Norsko (94 mil. Kč). Zatímco zdroje financování programů z rozpočtu kapitol-správců programů a ze strukturálních fondů EU se meziročně snížily, zdroje z Fondu soudržnosti EU a z FM EHP/Norsko se zvýšily.

Schválený rozpočet kapitálových výdajů systému ISPROFIN byl rozpočtovými opatřeními zvýšen o 12,0 mld. Kč, takže upravený rozpočet dosáhl 74,9 mld. Kč. **Ke konci června 2009 bylo vyčerpáno 29,3 mld. Kč** (včetně běžných výdajů souvisejících s kapitálovými výdaji), což představovalo plnění na 39,1 % upraveného rozpočtu. Koncem roku lze předpokládat, že (podobně jako v roce 2008) část rozpočtovaných prostředků zůstane z různých důvodů nevyčerpaných a resorty je vykážou jako nároky k čerpání v následujících letech.

Přehled o výdajích na financování programů reprodukce majetku podává následující tabulka:

Tabulka č. 31

v tis. Kč

Název kapitoly	Skutečnost 1.pol. 2008	Rozpočet 2009		Skutečnost 1.pol. 2009	Plnění v %	Index 2009/08 v %
		schválený	po změnách			
1	2	3	4	5	6=5:4	7=5:2
Kancelář prezidenta republiky	75 445	166 000	166 000	23 950	14,4	31,7
Poslanecká sněmovna Parlamentu	13 486	38 000	38 000	20 580	54,2	152,6
Senát Parlamentu	5 210	34 000	34 000	14 797	43,5	284,0
Úřad vlády České republiky	30 397	67 890	67 890	41 662	61,4	137,1
Bezpečnostní informační služba	41 871	120 700	113 800	25 289	22,2	60,4
Ministerstvo zahraničních věcí	396 609	498 434	451 099	154 998	34,4	39,1
Ministerstvo obrany	6 273 084	12 542 588	11 998 965	11 518 061	96,0	183,6
Národní bezpečnostní úřad	1 802	15 100	12 452	2 181	17,5	121,1
Kancelář Veřejného ochránce práv	4 256	16 040	16 040	8 790	54,8	206,6
Ministerstvo financí	723 463	3 726 838	3 616 305	1 213 228	33,5	167,7
Ministerstvo práce a sociálních věcí	636 802	2 747 975	2 695 922	537 203	19,9	84,4
Ministerstvo vnitra	1 658 652	5 916 057	5 552 818	382 596	6,9	23,1
Ministerstvo životního prostředí	1 632 470	10 156 688	19 422 503	4 266 413	22,0	261,3
Ministerstvo pro místní rozvoj	2 446 978	3 247 555	3 236 937	738 078	22,8	30,2
Ministerstvo průmyslu a obchodu	1 123 691	498 743	498 743	623 156	124,9	55,5
Ministerstvo dopravy	3 605 070	4 772 379	6 092 645	2 609 089	42,8	72,4
Český telekomunikační úřad	41 171	137 606	126 985	30 369	23,9	73,8
Ministerstvo zemědělství	1 686 132	2 235 792	4 281 246	2 703 238	63,1	160,3
Ministerstvo školství, mládeže a tělov.	965 926	3 996 117	5 067 423	2 258 905	44,6	233,9
Ministerstvo kultury	284 102	2 182 800	2 078 771	232 477	11,2	81,8
Ministerstvo zdravotnictví	153 473	2 827 050	2 747 494	673 748	24,5	439,0
Ministerstvo spravedlnosti	1 246 340	1 590 046	1 498 812	604 317	40,3	48,5
Úřad pro ochranu osobních údajů	6 573	8 500	8 500	532	6,3	8,1
Úřad průmyslového vlastnictví	10 307	38 231	38 231	11 749	30,7	114,0
Český statistický úřad	48 088	130 000	121 478	55 335	45,6	115,1
Český úřad zeměměřičký a katastrální	192 161	662 676	633 366	223 248	35,2	116,2
Český báňský úřad	2 045	14 500	14 100	4 035	28,6	197,3
Energetický regulační úřad	4 035	19 372	19 372	5 929	30,6	146,9
Úřad pro ochranu hospodářské soutěže	59 915	23 000	23 000	4 103	17,8	6,8
Ústav pro studium totalitních režimů		9 950	8 955	788	8,8	
Ústavní soud	7 320	22 680	22 680	3 389	14,9	46,3
Rada pro rozhlasové a televizní vysílání	1 858	4 100	4 100	2 185	53,3	117,6
Správa státních hmotných rezerv	93 430	300 730	300 730	21 675	7,2	23,2
Státní úřad pro jadernou bezpečnost	20 918	97 560	93 541	23 747	25,4	113,5
Nejvyšší kontrolní úřad	22 295	62 150	62 150	15 600	25,1	70,0
Všeobecná pokladní správa	105 927	3 939 922	3 698 147	250 101	6,8	236,1
CELKEM	23 621 299	62 867 769	74 863 200	29 305 539	39,1	124,1

4. Čerpání vládní rozpočtové rezervy

Vládní rozpočtová rezerva k zajištění krytí nezbytných a nepředvídaných výdajů se vytváří podle § 27 zákona č. 218/2000 Sb., rozpočtová pravidla, ve výši nejméně 0,3 % výdajů státního rozpočtu na příslušný rozpočtový rok. Objem této rezervy na rok 2009 byl stanoven na 3 541,7 mil. Kč, v 1. pololetí bylo **uvolněno celkem 1 049,5 mil. Kč**, tj. 29,6 % rozpočtu. Čerpání vládní rozpočtové rezervy ukazuje následující tabulka.

Tabulka č. 32

Výdaj	v tis. Kč Čerpání
kap. Ministerstvo průmyslu a obchodu - prostředky pro Hospodářskou komoru ČR na zkvalitnění informační základny pro podnikatelské subjekty (program 222214)	49 000
kap. Všeobecná pokladní správa - mimořádná dotace na přípravu a uspořádání Mistrovství světa v klasickém lyžování v Liberci v roce 2009 (usn.vl.č. 1629/2008)	89 000
kap. Všeobecná pokladní správa - dotace MSDUOS na dětskou výběrovou rekreaci na rok 2009	14 500
kap. Ministerstvo kultury - prostředky na výkup části Lobkowiczské sbírky pro Národní galerii	14 300
kap. Bezpečnostní informační služba - prostředky na posílení motivačních složek platů	5 510
kap. Ministerstvo financí - vratka pokuty ČSOB, a.s. na základě rozhodnutí soudu	1 500
kap. Ministerstvo vnitra - prostředky na zajištění bezpečnostní situace ČR v souvislosti s propouštěním zahraničních pracovníků (usn.vl.č. 171/2009)	60 716
kap. Ministerstvo kultury - prostředky na podporu kulturních aktivit národnostních menšin	14 000
kap. Ministerstvo kultury - prostředky na vypracování algoritmu k ocenění původního církevního majetku	2 380
kap. Všeobecná pokladní správa - dotace Společnosti F.Kafky o.s. na rok 2009	1 000
kap. Akademie věd - prostředky na realizaci projektů vědy a výzkumu	28 000
kap. Všeobecná pokladní správa - dotace na překlenutí tíživé sociální situace zaměstnanců skláren v roce 2009	30 000
kap. Úřad vlády - prostředky na mediální komunikaci vládních priorit v r. 2009	24 680
kap. Ministerstvo spravedlnosti - rozsudek Evrop.soudu ve věci Rashed proti ČR	54
kap. Všeobecná pokladní správa - úhrada úroku z přeplatku České rafinerské	2
kap. Úřad průmyslového vlastnictví - prostředky na úhradu věcných výdajů kapitoly v souvislosti se smlouvou o reklasifikaci patentové dokumentace Evropského patentového úřadu)	3 000
kap. Ministerstvo průmyslu a obchodu - garance a podpora úvěrů malých a středních podniků - ČMZRB, a.s. - 1. část (usn.vl.č. 364/2009)	500 000
kap. Ministerstvo kultury - dotace na Mezinárodní filmový festival Karlovy Vary 2009	20 000
kap. Ministerstvo vnitra - Projekt "Dobrovolné návraty" - II. fáze (usn.vlády č. 588/2009)	25 361
kap. Ministerstvo práce a sociálních věcí - dopady novely insolvenčního zákona (usn. vl.č. 262/2009)	96 000
kap. Ministerstvo spravedlnosti - zvýšení výdajů kapitoly o skutečné příjmy za prodej bytů Věžeňské služby	48 000
kap. Úřad pro ochranu hospodářské soutěže - výdaje na cestovné, na konzultační, poradenské a právní služby	3 510
kap. Ministerstvo kultury - prostředky na zajištění výkupu děl tzv. Freundovy sbírky pro Národní galerii v Praze	19 000
Celkem	1 049 513

5. Výdaje na zajištění příprav a výkonu předsednictví České republiky v Radě Evropské unie

Při přípravě státního rozpočtu na rok 2009 bylo z kapitoly Všeobecná pokladní správa (VPS) převedeno na základě vládního usnesení ze dne 27. června 2008 č. 740 celkem 1,0 mld. Kč pro potřeby CZ PRES do rozpočtů jednotlivých kapitol. Dále si kapitoly vyčlenily v rámci limitu výdajů kapitoly prostředky určené k financování příprav na CZ PRES v celkové výši 662,9 mil. Kč. Celkem tedy měly kapitoly vyčleněny na specifickém ukazateli „Výdaje spojené s výkonem předsednictví ČR v Radě EU“ v roce 2009 částku 1 662,9 mil. Kč.

Během roku byly některým kapitolám uvolněny nároky z nespotřebovaných výdajů CZ PRES z roku 2008 v celkové výši 177,6 mil. Kč. V průběhu prvního pololetí dále docházelo u kapitol k pohybu prostředků na specifickém ukazateli „Výdaje spojené s výkonem předsednictví ČR v Radě EU“. **Kapitoly tedy disponovaly pro účely CZ PRES v době výkonu předsednictví prostředky v celkové výši 2 239,2 mil. Kč.**

Z těchto prostředků bylo v době výkonu CZ PRES **vyčerpáno celkem 1 752,0 mil. Kč**, tj. cca 78,2 % prostředků. V celkovém čerpání jsou zahrnuty rovněž výdaje související s akcemi pořádanými v rámci CZ PRES do 30.6.2009, které ale byly uhrazeny v červenci a srpnu, tj. např. úhrady faktur za pronájem a služby v souvislosti s akcí pořádanou do 30.6.2009.

Podle výkazu skutečných výdajů byly prostředky použity zejména na nákup služeb a investiční nákupy (cca 39 % celkových vyčerpaných prostředků) a na další výdaje spojené s organizací zasedání (cca 28 %, největší část tvoří výdaje na zajištění bezpečnosti) a na osobní výdaje (cca 19 %).

6. Výdaje státního rozpočtu na financování společných programů České republiky a Evropské unie a finančních mechanismů; odvody a příspěvky do rozpočtu Evropské unie, čistá pozice České republiky vůči Evropské unii

Výdaje na financování společných programů EU a ČR, včetně Společné zemědělské politiky (SZP), a finančních mechanismů EHP/Norsko a Programu švýcarsko-české spolupráce jsou v zákonu o státním rozpočtu na rok 2009 **plánovány** v celkové výši **109,8 mld. Kč**. Z toho 97,4 mld. Kč představují prostředky z rozpočtu EU/EHP¹⁷ a 12,4 mld. Kč prostředky národní. V průběhu 1. pololetí byl rozpočet navýšen celkem o 17,7 mld. Kč, z toho o 6,8 mld. Kč prostředků národních a 10,9 mld. Kč prostředků, které by měly být kryty příjmy z rozpočtu EU. Skutečně bylo k 30.6.2009 **čerpáno** přes **41,5 mld. Kč**, tj. 32,6 % rozpočtu po změnách, z toho národní prostředky představovaly 9,2 mld. Kč a prostředky kryté příjmy z rozpočtu EU 32,3 mld. Kč; celkem bylo použito v souladu s rozpočtovými pravidly 2,2 mld. Kč mimorozpočtových zdrojů a 11,9 mld. Kč prostředků z nároků z nespotřebovaných výdajů k 1.1.2009. Zůstatek rezervních fondů organizačních složek státu k 30.6.2009 činil 32,9 mil. Kč, stav nároků z nespotřebovaných výdajů k 30.6.2009 činil 36,0 mld. Kč.

5.1. Výdaje na programy spolufinancované z prostředků Evropské unie (bez SZP)

Ve schváleném státním rozpočtu na rok 2009 jsou výdaje na financování společných programů České republiky a Evropské unie z české strany zahrnuty ve výši 7,0 mld. Kč, která má společně s dalšími prostředky místních rozpočtů a státních fondů umožnit příliv prostředků z rozpočtu EU v celkové výši 97,2 mld. Kč¹⁸. V průběhu období leden-červen 2009 byl státní rozpočet zvýšen celkem více než o 16,5 mld. Kč, z toho o 5,6 mld. Kč pro českou stranu a o 10,9 mld. Kč prostředků s předpokladem krytí z příjmů z rozpočtu EU. **Čerpáno** celkem bylo **28,3 mld. Kč**, tj. 28,5 % rozpočtu po změnách, z toho 4,5 mld. Kč představovaly národní prostředky a 23,7 mld. Kč prostředky kryté z rozpočtu EU. Celkem bylo použito 27,3 mil. Kč mimorozpočtových zdrojů a 4,1 mld. Kč prostředků z nároků z nespotřebovaných výdajů k 1.1.2009.

¹⁷ Rozpočtované příjmy z rozpočtu EU a finančních mechanismů na rok 2009 činí 96,5 mld. Kč – rozdíl spočívá v zavedení principu předfinancování přímých plateb u Společné zemědělské politiky.

¹⁸ Jedná se o příjem prostředků strukturálních fondů a Fondu soudržnosti, resp. z rozpočtu EU, pro všechny příjemce v ČR bez ohledu na jejich právní formu.

5.1.1. Programové období 2004-2006

Financování programů a projektů strukturálních fondů a Fondu soudržnosti programového období 2004-2006 je rozpočtováno celkem ve výši téměř 3,0 mld. Kč, z toho na projekty Fondu soudržnosti zaměřené na dopravní infrastrukturu a životní prostředí připadá celkem 2,8 mld. Kč krytých příjmy z rozpočtu EU bez účasti národních prostředků (v průběhu 1. pololetí byl rozpočet těchto prostředků navýšen o 3,7 mld. Kč z rozpočtu EU a 1,1 mld. Kč národních prostředků, na celkem 6,6 mld. Kč); celkové navýšení rozpočtu v tomto období činilo 5,3 mld. Kč. **Čerpáno** bylo téměř **5,0 mld. Kč**, tj. 59,9 % rozpočtu po změnách, z toho 1,3 mld. Kč činily národní prostředky a více než 3,6 mld. Kč prostředky kryté příjmy z rozpočtu EU.

Na projekty Přechodového nástroje (**Transition Facility**), určené na vytvoření megainformačního systému v rámci ČSÚ, na posílení akcí proti praní špinavých peněz a proti financování terorismu (MF) a na podporu aktivit Ústředního kontrolního a zkušebního ústavu zemědělského, je ve státním rozpočtu zahrnuto 4,5 mil. Kč národních prostředků (prostředky z rozpočtu EU jsou vedeny mimo). Skutečné **čerpání** za 1. pololetí dosáhlo 3,9 mil. Kč, tj. 82,4 % rozpočtovaných prostředků.

Kromě toho bylo v programovém období 2004-2006 v rámci **komunitárních programů** čerpáno **958 tis. Kč** mimorozpočtových prostředků.

5.1.2. Programové období 2007-2013

V programovém období 2007-2013 zůstávají strukturálními fondy Evropský fond regionálního rozvoje, Evropský sociální fond a čerpány jsou rovněž prostředky Fondu soudržnosti (souhrnně SF/CF). Na výdaje v rámci programů uvedených fondů v tomto období je ve schváleném státním rozpočtu na rok 2009 určeno celkem 79,6 mld. Kč, z toho 6,8 mld. Kč národních prostředků, které mají zajistit příjem 72,8 mld. Kč prostředků z rozpočtu EU. K 30. červnu 2009 byl rozpočet navýšen celkem o 11,1 mld. Kč (o 4,4 mld. Kč národní prostředků a téměř o 6,8 mld. Kč prostředků z rozpočtu EU). **Vynaloženo** bylo celkem **23,3 mld. Kč**, tj. 25,6 % rozpočtu po změnách, z toho 3,2 mld. Kč z české strany a 20,1 mld. Kč prostředků krytých příjmy z rozpočtu EU.

Na tzv. **komunitární programy** je pro rok 2009 ve státním rozpočtu navrženo celkem 296,6 mil. Kč¹⁹, z toho z rozpočtu české strany 102,4 mil. Kč a 194,2 mil. Kč z rozpočtu EU. Jedná se o prostředky vynakládané mj. na realizaci tzv. vnitřních politik financovaných z rozpočtu EU (např. oblasti: transevropské sítě, výzkum a vývoj, informační společnost, vzdělávání a kultura, svoboda, bezpečnost a spravedlnost, zdraví a ochrana spotřebitele, statistika a životní prostředí). K 30.6.2009 byl rozpočet navýšen o 2,7 mil. Kč; **čerpáno** bylo celkem téměř **56,4 mil. Kč** (18,8 % rozpočtu po změnách), z toho 30,1 mil. Kč představovaly národní zdroje a 26,4 mil. Kč zdroje kryté příjmy z rozpočtu EU.

Na **ostatní programy** bylo ve státním rozpočtu vyčleněno téměř 2,4 mil. Kč, a to v kapitole Ministerstvo vnitra s určením na projekt Evropská migrační síť, který má být financován z obecného rozpočtu EU v částce 1,9 mil. Kč, z české strany pak částkou 0,5 mil. Kč. K 30.6.2009 bylo na tento projekt čerpáno **476 mil. Kč** (95 mil. Kč národních prostředků a 381 mil. Kč ze zdrojů EU). Dále v kapitole Ministerstvo práce a sociálních věcí bylo vynaloženo **839 tis. Kč** na iniciativu EURES – evropský systém zaměstnanosti z rozpočtu po změnách ve výši 1,0 mil. Kč a Český statistický úřad čerpal **1,5 mil. Kč** v rámci nástroje Twinning-out z mimorozpočtových zdrojů, v obou případech se jednalo o prostředky kryté z rozpočtu EU.

5.2. Společná zemědělská politika

Výdaje na Společnou zemědělskou politiku jsou ve schváleném státním rozpočtu na rok 2009 stanoveny na programové období 2007-2013 v celkovém objemu 26,7 mld. Kč v kapitole **Ministerstvo zemědělství**. Z toho přímé platby, které budou ČR poskytnuty z rozpočtu EU a které budou ze státního rozpočtu vyplaceny na základě principu předfinancování, představují 13,6 mld. Kč, z toho téměř 12,7 mld. Kč činí platby na plochu (SAPS), zbývající část pak platby na cukr, na energetické plodiny a na rajčata. Národními prostředky v objemu 4,0 mld. Kč na dorovnání přímých plateb bude zajištěna úroveň přímých plateb ve výši cca 78,0 % z maximálně možné úrovně ve výši 90 % přímých plateb poskytnutých v zemích EU 15. Na podporu rozvoje venkova je rozpočtováno téměř 7,3 mld. Kč, z toho 6,0 mld. Kč výdajů krytých příjmy z rozpočtu EU a 1,3 mld. Kč národních prostředků. Provádění tržních opatření v rámci společné organizace trhu je převážně hrazeno z rozpočtu EU

¹⁹ Většinou jsou konečnými příjemci subjekty mimo státní správu a prostředky komunitárních programů v těchto případech nemají v tomto případě vliv na státní rozpočet.

a ve státním rozpočtu je zahrnuto ve výši přes 1,7 mld. Kč; z národních zdrojů má být čerpáno 79,1 mil. Kč.

V rámci Společné zemědělské politiky bylo v 1. pololetí 2009 **čerpáno 13,2 mld. Kč**, tj. 47,1 % rozpočtu po změnách, z celku přes 8,5 mld. Kč představovaly finanční prostředky z rozpočtu EU (39,9 % rozpočtu) a téměř 4,7 mld. Kč národní prostředky (70,6 % rozpočtu po změnách). V tom z rezervního fondu kapitoly bylo k čerpání převedeno 2,2 mld. Kč krytých příjmy z rozpočtu EU na financování programu rozvoje venkova; čerpání nároků z nespotřebovaných výdajů k 1.1.2009 dosáhlo celkem 7,8 mld. Kč, z toho 3,7 mld. Kč prostředků z rozpočtu EU a 4,1 mld. Kč prostředků ČR.

Podrobné údaje o schváleném rozpočtu, jeho změnách a čerpání v rámci strukturálních fondů, Fondu soudržnosti, komunitárních programů, Transition Facility a ostatních programů a údaje o Společné zemědělské politice, vždy v rozdělení na výdaje kryté národními prostředky státního rozpočtu a výdaje kryté příjmy z rozpočtu EU jsou uvedeny v tabulce č.34a, stav rezervních fondů organizačních složek státu a stav nároků vždy k 30.6.2009 v tabulce č. 34b.

5.3. Finanční mechanismy Evropského hospodářského prostoru a Norska, Program švýcarsko-české spolupráce

Na základě memorand o porozumění podepsaných mezi Českou republikou, donorskými zeměmi Evropského hospodářského prostoru (EHP) a Norskem čerpá Česká republika v letech 2006-2011 prostředky na vybrané oblasti z finančních mechanismů EHP/Norsko, když pro rok 2009 státní rozpočet počítá s příjmem ve výši 214,6 mil. Kč (tj. příjmy konečných příjemců, jejichž projekty jsou předfinancovány a spolufinancovány přes státní rozpočet), dalších 49,9 mil. Kč je rozpočtováno pro českou stranu. Největší objem prostředků by měla získat kapitola Ministerstvo kultury na záchranu, obnovu a revitalizaci kulturních památek (celkem 108,8 mil. Kč), dále kapitola Ministerstvo financí (55,5 mil. Kč), která plní funkci Národního kontaktního místa, na zajištění technické asistence a na administrativní a zprostředkovatelskou podporu, atd.

Finanční příspěvek pro Českou republiku na projekty na snížení hospodářských a sociálních rozdílů v rámci rozšířené EU, které jsou financovány z Programu švýcarsko-české spolupráce, pro období 2007-2011 činí 109,8 mil. CHF (cca 1,7 mld. Kč), a to pro všechny druhy příjemců. Ke konci roku 2008 nebyly čerpány žádné

prostředky, v roce 2009 se očekává čerpání cca 4,0 mil. Kč na technickou asistenci zejména při hodnocení žádostí.

V rámci uvedených nástrojů pomoci bylo v 1. pololetí 2009 **čerpáno 78,8 mil. Kč**, tj. 29,8 % rozpočtu po změnách. Z celku 17,2 mil. Kč představovaly národní prostředky a 61,6 mil. Kč prostředky z finančních mechanismů. Z nároků z nespotřebovaných výdajů k 1.1.2009 bylo čerpáno celkem 32,7 mil. Kč, stav těchto nároků k 30.6.2009 činí 293,3 mil. Kč.

Údaje o rozpočtu, jeho změnách a čerpání, týkající se Finančního mechanismu EHP/Norsko a Programu švýcarsko-české spolupráce, podle jednotlivých kapitol je uvedeno v tabulce č. 35.

5.4. Odvody a příspěvky do rozpočtu EU

Ve státním rozpočtu na rok 2009 byla rozpočtována částka 35,200 mld. Kč na odvody a příspěvky do rozpočtu EU. Z toho 34,845 mld. Kč bylo určeno na financování vlastních zdrojů ES a 355 mil. Kč na financování příspěvku Výzkumnému fondu pro uhlí a ocel. Částka na úhradu vlastních zdrojů byla v průběhu 1. pololetí roku 2009 snížena rozpočtovými opatřeními o cca 636,8 mil. Kč. Na úhradu vlastních zdrojů tak podle upraveného rozpočtu zbývá částka ve výši cca 34,208 mld. Kč.

Úhrada odvodů vlastních zdrojů ES za 1. pololetí 2009

Za I. pololetí roku 2009 bylo na vlastních zdrojích ES odvedeno ze státního rozpočtu do rozpočtu EU **cca 19,739 mld. Kč**, tj. cca o 4,258 mld. Kč více než v roce 2008, kdy bylo v I. pololetí odvedeno cca 15,481 mld. Kč.

Vysoký nárůst odvodů vlastních zdrojů v 1. pololetí roku 2009 je ovlivněn zejména skutečností, že od 1. března 2009 vstoupilo v platnost nové rozhodnutí Rady č. 2007/436/ES, Euratom o systému vlastních zdrojů ES, které zavádí vedle korekce Velké Británii další zvýhodnění pro některé členské státy²⁰, která jsou financována všemi členskými státy. Navíc toto nové rozhodnutí vstoupilo v platnost v březnu 2009 s účinností od 1. ledna 2007, proto v odvodech za červen 2009 byly uhrazeny i nedoplatky vzniklé z důvodu zpětné účinnosti rozhodnutí za předchozí 2 roky ve výši cca 1,924 mld. Kč.

Podle posledního schváleného rozpočtu EU (AB 5/2009) by ČR měla v roce 2009 odvést ze státního rozpočtu do rozpočtu EU cca **35,817 mld. Kč**. Reálná potřeba

²⁰ Jedná se o snížení plateb pro Nizozemsko, Švédsko, Rakousko a Německo

vlastních zdrojů v letošním roce je však snížena o přeplatek z předchozího roku ve výši cca 1,956 mld. Kč, o který byla snížena únorová platba. Vzhledem k tomu, že v upraveném státním rozpočtu na rok 2009 je na odvody vlastních zdrojů rozpočtována částka ve výši 34,208 mld. Kč je tedy v současné době skutečná potřeba finančních prostředků cca **o 0,347 mld. Kč** nižší, než uvádí státní rozpočet. Přitom podle dalších připravovaných úprav rozpočtu EU (PDAB 6/2009 a 7/2009) by mělo dojít k dalšímu snížení úhrad vlastních zdrojů za ČR oproti AB 5/2009 o cca 1,1 mld. Kč²¹, tzn. že rozpočtovaná částka bude **o cca 1,4 mld. Kč vyšší**, než reálná potřeba finančních prostředků. Je však třeba upozornit na skutečnost, že ani PDAB 7/2009 nebude rozpočet definitivní a výše odvodů vlastních zdrojů se bude měnit v návaznosti na další úpravy rozpočtu EU a skutečnou výši HND v roce 2008.

Pro úplnost uvádíme, že podíl z vybraných cel připadající ČR, který měl být odveden do státního rozpočtu za 1. pololetí roku 2009, představuje cca 732,2 mil. Kč. Odvedená částka za 1. pololetí 2009 však byla snížena o přeplatek předchozího roku ve výši 4,3 mil. Kč²², takže skutečná výše cel odvedená do státního rozpočtu za 1. pololetí 2009 tvoří **727,9 mil. Kč**.

Úhrada podílu do Výzkumného fondu pro uhlí a ocel

V lednu 2009 byla rovněž uhrazena poslední roční splátka do Výzkumného fondu pro uhlí a ocel ve výši 377,8 mil. Kč. Rozdíl mezi skutečně uhrazenou a rozpočtovanou výší splátky (22,8 mil. Kč) vyplývá z rozdílu mezi nižším rozpočtováním a vyšším skutečným devizovým kursem Kč/EUR, za který byla platba realizována. O překročení rozpočtové částky byla snížena částka na odvody vlastních zdrojů ES.

5.5. Čistá pozice České republiky vůči rozpočtu EU

Čistá pozice za 1. pololetí 2009

Za 1. pololetí letošního roku získala ČR **51,3 mld. Kč** (tj. 1,89 mld. €) z rozpočtu EU a odvedla do něj **22,2 mld. Kč** (tj. 819 mil. €). Z toho vyplývá, že jsme získali **o 29,1 mld. Kč více** (tj. cca o 1,07 mld. €), než jsme odvedli.

²¹ Toto snížení je dáno především přepočtem rozpočtu EU podle aktualizovaných údajů o HND za rok 2009, které byly odsouhlaseny na jednání ACOR dne 12. května 2009.

²² Odvedená částka cel do státního rozpočtu v roce 2008 byla o 4,3 mil. Kč vyšší, než 25% vybraných nebo zaručených cel, které si ponechává ČR ke krytí nákladů na výběr

Za výrazně pozitivním saldem ČR vůči evropskému rozpočtu stály především příjmy ze strukturálních fondů a z Fondu soudržnosti, které včetně zálohových plateb na období 2007-2013 dosáhly v 1. pololetí 2009 výše 31,4 mld. Kč (1,16 mld. €). Zásadní význam pro kladnou bilanci vůči rozpočtu EU měly také příjmy ze Společné zemědělské politiky (SZP), kdy klíčovou část tvořily přímé platby za předcházející rok, které jsou vždy vypláceny v 1. čtvrtletí následujícího roku. ČR tak v rámci SZP obdržela za 1. pololetí 2009 celkem 19,3 mld. Kč (712 mil. €), přičemž přímé platby činily 11,4 mld. Kč (419 mil. €) a prostředky na rozvoj venkova dosáhly 6 mld. Kč (221 mil. €).

V saldu čisté pozice za 1. pololetí 2009 nejsou započítány údaje za čerpání komunitárních programů, které nejsou v tuto chvíli k dispozici a jsou uváděny vždy v celoroční pozici ČR vůči rozpočtu EU.

Oproti 1. pololetí 2008 se celková čistá pozice výrazněji nezměnila. Z hlediska jednotlivých položek došlo k nárůstu přímých plateb a k poklesu příjmů ze strukturálních fondů na období 2004-2006 a současně se mírně zvýšily odvody ČR do rozpočtu EU. Vyšší příliv přímých plateb je v souladu s postupným „doháněním“ úrovně těchto plateb v EU 15. Nižší čerpání u strukturálních fondů na období 2004-06 je dáno skutečností, že u většiny operačních programů bylo již dosaženo 95% limitu pro čerpání průběžných plateb. Závěrečné platby ve výši 5 % z celkové alokace na program vyplatí Evropská komise až při uzavření programu.

Do nárůstu plateb ČR do rozpočtu EU se promítlo přijetí nového rozhodnutí o systému vlastních zdrojů, které mj. zavádí hrubé snížení odvodů pro Nizozemí a Švédsko. Vzniklé saldo tak musí financovat ostatní členské státy, včetně ČR. Vzhledem k tomu, že nové rozhodnutí je zpětně účinné od 1. ledna 2007, projevil se v odvodech za 1. pololetí 2009 i nedoplatky vzniklé za předcházející dva roky.

Podrobný rozpis příjmů a plateb podle jednotlivých kategorií zachycuje následující tabulka:

Tabulka č.33

Čistá pozice ČR vůči EU za 1. pololetí 2009	1. ledna - 30. června 2009	
	mil €	mil Kč
Příjmy z rozpočtu EU		
Strukturální akce	1 156,92	31 401,13
Strukturální fondy	730,20	19 819,17
<i>alokace 2004-06</i>	22,08	599,33
<i>alokace 2007-2013</i>	708,12	19 219,84
Fond soudržnosti (CF)	426,72	11 581,96
<i>alokace 2004-06</i>	73,96	2 007,33
<i>alokace 2007-2013</i>	352,76	9 574,64
Zemědělství	711,77	19 318,89
Tržní operace	71,87	1950,82
Přímé platby	418,65	11362,88
Rozvoj venkova	221,10	6001,19
Veterinární opatření	0,15	4,01
Rybářství		0,00
Vnitřní politiky	1,58	42,80
Budování institucí	1,58	42,80
Komunitární programy	0,00	0,00
Předvstupní nástroje	20,14	546,63
Phare	-0,20	-5,35
ISPA (čerpáno jako CF)	20,34	551,99
Sapard	0,00	0,00
Celkové příjmy z rozpočtu EU	1 890,41	51 309,45
Platby do rozpočtu EU		
tradiční vlastní zdroje (cla+ dávky z cukru)	91,97	2 496,34
Zdroj z DPH	129,80	3 523,16
Zdroj z HND	527,60	14 320,18
Korekce VB	69,85	1 895,74
Celkové platby do rozpočtu EU	819,23	22 235,42
Čistá pozice vůči rozpočtu EU	1 071,18	29 074,04

Pozn. Pro přepočítání mezi EUR a CZK použit průměrný kurz za první pololetí r. 2009 27,142 (údaj ČNB)

Vývoj čisté pozice od roku 2004

Celkově od 1. května 2004 do 30. června 2009 odvedla Česká republika do rozpočtu EU **168,9 mld. Kč** (cca 6 mld. €) a získala **252,2 mld. Kč** (tj. cca 9,1 mld. €). Kladné saldo čisté pozice tak od vstupu do EU do poloviny roku 2009 dosáhlo celkově **83,3 mld. Kč** (cca 3,1 mld. €). Tabulka č. 36 nabízí pohled na příjmy a platby ČR ve vztahu k rozpočtu EU od roku 2004 do poloviny roku 2009.

Společné programy EU a ČR - stavy rezervních fondů kapitol a nároků z nespotebovaných výdajů k 30.6.2009

tis. Kč

kapitola	Název programu (nástroj slovy)	Rezervní fond - zůstatek k 30.6.2009			Nároky k 30.6.2009		
		spolufinancování ČR ze SR	kryto příjmem z rozpočtu EU	celkem	spolufinancování ČR ze SR	kryto příjmem z rozpočtu EU	celkem
		1	2	3=1+2	4	5	6=4+5
programové období 2004-2006							
MF	Transition Facility	0	0	0	0	0	0
	OP Rozvoj lidských zdrojů	0	0	0	145 786	1 820 312	1 966 098
	Jednotný programový dokument Cíl 3 hl.m.Praha	0	0	0	274 051	331 916	605 967
MPSV	Iniciativa Společnosti EQUAL	0	0	0	2 449	45 389	47 838
	Transition Facility	0	0	0	13	0	13
	Celkem	0	0	0	422 299	2 197 617	2 619 916
MV	Komunitární programy	0	0	0	0	0	0
	Fond soudržnosti	0	0	0	90 928	35 140	126 068
	OP Infrastruktura	0	0	0	19 985	268	20 253
MŽP	OP Rozvoj lidských zdrojů	0	0	0	659	352	1 012
	Celkem	0	0	0	111 572	35 760	147 333
	JPD2	0	0	0	145 225	260 724	405 948
	Technická pomoc Fondu soudržnosti	0	0	0	358	2 027	2 385
MMR	Technická pomoc 2004-2006	0	0	0	61 348	186 493	247 841
	INTERREG IIIA	0	0	0	42 127	167 695	209 822
	OP Rozvoj lidských zdrojů	0	0	0	26 243	78 727	104 970
	SRP	0	0	0	703 121	16 995	720 116
	Celkem	0	0	0	978 422	712 660	1 691 082
MPO	OP Průmysl a podnikání	0	0	0	5 305	285 917	291 223
	OP Rozvoj lidských zdrojů	0	0	0	2 621	7 863	10 484
	Celkem	0	0	0	7 926	293 780	301 707
MD	OP Infrastruktura	0	0	0	0	13 381	13 381
	Fond soudržnosti	0	0	0	0	471 649	471 649
	Celkem	0	0	0	0	485 030	485 030
MZe bez SZP	Transition Facility	0	0	0	575	0	575
	PHARE	0	0	0	48	0	48
	OP Rozvoj venkova a multifunkce zeměd.	0	0	0	1 498	37 061	38 559
	Celkem	0	0	0	2 121	37 061	39 182
MSMT	OP Rozvoj lidských zdrojů	0	0	0	102 943	279 913	382 856
ČSÚ	Transition Facility	0	0	0	0	0	0
programové období 2007-2013							
ÚV ČR	OP Technická pomoc	0	0	0	1 500	8 500	10 000
	Komunitární programy	0	0	0	0	881	881
	Celkem	0	0	0	1 500	9 381	10 881
MO	Integrovaný operační program	0	0	0	0	0	0
	OP Technická pomoc/Auditní orgán	0	0	0	0	0	0
	OP TP/Platební a certifikační orgán	0	0	0	6 683	37 893	44 576
	Celkem OP TP	0	0	0	13 000	0	13 000
MZV	Komunitární programy	0	0	0	0	0	0
	OP Lidské zdroje a zaměstnanost	0	0	0	43 927	231 274	275 201
	Integrovaný operační program	0	0	0	273	1 870	2 143
	OP Životní prostředí	0	0	0	0	0	0
	OP TP/Pověřené auditní subjekty	0	0	0	39	218	257
	Komunitární programy	0	0	0	11 163	0	11 163
	EURES	0	0	0	115	174	289
	Celkem	0	0	0	55 517	233 536	289 053
	OP Lidské zdroje a zaměstnanost	0	0	0	25 878	146 574	172 452
	OP Životní prostředí (FS)	0	0	0	0	0	0
	OP Přeshraniční spolupráce Česko-Sasko	0	0	0	0	0	0
MV	Integrovaný operační program	577	411	988	157 308	56 060	213 368
	Evropská migrační síť	0	0	0	0	0	0
	Komunitární programy	0	12 545	12 545	2 314	79 346	81 660
	Celkem	0	12 545	12 545	185 500	281 980	467 480
	OP Životní prostředí	0	0	0	162 677	3 680 861	3 843 538
	OP TP/Pověřené auditní subjekty	0	0	0	74	363	437
	Komunitární programy - Life+	0	0	0	6 000	0	6 000
	Celkem	0	0	0	168 751	3 681 224	3 849 975
	Integrovaný operační program	0	0	0	73 591	238 796	312 387
	Regionální operační program vč. OP Prahy	0	0	0	1 500 000	7 494 290	8 994 290
	OP Technická pomoc	0	0	0	109 264	20 190	129 454
	OP Přeshraniční spolupráce - Cíl 3	0	0	0	48 500	0	48 500
	OP Lidské zdroje a zaměstnanost	0	0	0	750	4 250	5 000
	OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost	0	0	0	750	4 250	5 000
	TP Cíl 3	0	0	0	8 138	53 099	61 237
	TP OP nadnář. Spolupráce - Cíl 3	0	0	0	2 668	0	2 668
	Celkem	0	0	0	1 743 662	7 814 873	9 558 536
	OP Podnikání a inovace	0	0	0	1 029 202	156 141	1 185 343
	OP Lidské zdroje a zaměstnanost	0	0	0	0	0	0
	OP TP/Pověřené auditní subjekty	0	0	0	6	41	47
	Komunitární programy - CIP	0	0	0	0	0	0
	Celkem	0	0	0	1 029 208	156 182	1 185 390
MD	OP Doprava	0	0	0	49 104	772 558	821 662
	OP TP/Pověřené auditní subjekty	0	0	0	7	34	41
	Komunitární programy - Connect, Easyway	0	14 798	14 798	1 000	7 475	8 475
	Celkem	0	14 798	14 798	50 111	780 067	830 178
MZe bez SZP	OP Rybníkářství	0	0	0	836	2 597	3 433
	OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost	0	0	0	192	1 085	1 277
	OP Výzkum a vývoj pro inovace	0	0	0	1 157 605	77 005	1 234 609
	OP TP/Pověřené auditní subjekty	0	0	0	38	215	254
	Komunitární programy - Eurostar	0	0	0	14 466	0	14 466
	Celkem	0	0	0	1 172 301	78 305	1 250 606
MK	Integrovaný operační program	0	0	0	83 224	471 602	554 826
	Komunitární programy - Media, Culture	0	0	0	0	0	0
	Celkem	0	0	0	83 224	471 602	554 826
	OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost	0	0	0	7 000	30 000	37 000
	OP Lidské zdroje a zaměstnanost	0	0	0	3 000	10 000	13 000
MZa	Integrovaný operační program	0	0	0	162 373	615 566	777 939
	Komunitární programy	0	0	0	193	0	193
	Celkem	0	0	0	172 566	655 566	827 932
MSp	Komunitární programy - Občanská spravedlnost, Trestní spravedlnost, Grundvig	0	0	0	989	2 497	3 486
	Strukturní fondy	0	0	0	0	400 000	400 000
	Celkem	0	0	0	989	402 497	403 486
ÚPV	Komunitární programy - kooperační program s OHIM, IPR	0	0	0	0	0	0
	Awareness and Enforcement project	0	0	0	11	0	11
	Integrovaný operační program	0	0	0	8 005	56 695	64 700
	Ostání Twinning out	0	22	22	0	0	0
ČSÚ	Komunitární programy	831	3 682	4 513	571	1 837	2 408
	Celkem	831	3 704	4 535	8 576	58 532	67 108
Ú h r n e m		1 408	31 458	32 866	6 317 719	18 705 769	25 023 488
v tom:							
	Operační programy/FS - programové období 2004-2006	0	0	0	1 624 648	4 041 822	5 666 470
	Transition Facility	0	0	0	588	0	588
	Operační programy - programové období 2007-2013	577	411	988	4 642 613	14 571 737	19 214 350
	Komunitární programy celkem	831	31 025	31 856	49 707	92 036	141 743
	Ostání	0	22	22	163	174	337

* dále TP

Společná zemědělská politika - programové období 2007-2013							
kapitola	Název programu (nástroj slovy)	Rezervní fond - zůstatek k 30.6.2009			Nároky k 30.6.2009		
		spolufinancování ČR ze SR	kryto příjmem z rozpočtu EU	celkem	spolufinancování ČR ze SR	kryto příjmem z rozpočtu EU	celkem
		1	2	3=1+2	4	5	6=4+5
Mze	Přímé platby	0	0	0	271 569	1 583 395	1 854 964
	Program rozvoje venkova	0	0	0	1 606 630	6 734 978	8 341 608
	Společná organizace trhu	0	0	0	-1 166	521 094	519 928
	Celkem	0	0	0	1 877 033	8 839 467	10 716 500

Výdaje na financování společných programů v rámci finančních mechanismů a prostředků ČR ze státního rozpočtu v 1. pololetí 2009

tis. Kč

kapitola	finanční mechanismy	Státní rozpočet 2009						Skutečnost k 30.6.2009									% plnění		
		schválený			po změnách			Celkem			z toho								
		spoluřinancování ČR ze SR	kryto příjmem z rozpočtu FM	celkem	spoluřinancování ČR ze SR	kryto příjmem z rozpočtu FM	celkem	spoluřinancování ČR ze SR	kryto příjmem z rozpočtu FM	celkem	mimorozpočtové prostředky			prostředky z nároků			spoluřinancování ČR ze SR	kryto příjmem z rozpočtu FM	celkem
											spoluřinancování ČR ze SR	kryto příjmem z rozpočtu FM	celkem	spoluřinancování ČR ze SR	kryto příjmem z rozpočtu FM	celkem			
1	2	3=1+2	4	5	6=4+5	7	8	9=7+8	10	11	12=10+11	13	14	15=13+14	16=7-4	17=8-5	18=9-6		
MF	FM EHP/Norska/Program švýcarsko-české spolupráce	4 573	50 911	55 484	4 573	50 911	55 484	915	5 184	6 099	0	0	0	0	0	20.01	113.36	10.99	
MPSV	FM EHP/Norsko	0	0	0	160	907	1 067	0	0	0	0	0	0	0	0	0.00	0.00	0.00	
MV	FM EHP/Norsko	4 718	14 860	19 578	4 780	14 860	19 578	66	333	399	0	0	0	16	87	1.38	6.97	2.04	
MŽP	FM EHP/Norsko	6 000	20 000	26 000	5 950	20 000	25 950	3 973	15 733	19 706	0	0	0	1 768	12 062	13 830	66.77	264.42	75.94
MŠMT	FM EHP/Norsko	2 159	19 431	21 590	2 159	19 431	21 590	1 720	17 139	18 859	0	0	0	0	0	79.67	793.84	87.35	
MK	FM EHP/Norsko	15 174	93 598	108 772	15 174	93 598	108 772	9 719	18 672	28 391				9 679	3 810	13 489	64.05	123.05	26.10
MZd	FM EHP/Norsko	15 000	0	15 000	14 250	0	14 250	0	0	0	0	0	0	0	0	0.00	0.00	0.00	
MSp	FM EHP/Norska/Program švýcarsko-české spolupráce	1 956	11 052	13 008	1 956	11 052	13 008	0	0	0	0	0	0	0	0	0.00	0.00	0.00	
AV	FM EHP/Norsko	321	4 783	5 104	321	4 783	5 104	798	4 517	5 315				798	4 517	5 315	248.60	1 407.17	104.13
C e l k e m		49 901	214 635	264 536	49 323	215 542	264 803	17 191	61 578	78 769	0	0	0	12 261	20 476	32 737	34.85	124.85	29.75

...pokračování tabulky

tis. Kč

kapitola	finanční mechanismy	Rezervní fond - zůstatek k 30.6.2009			Nároky k 30.6.2009		
		spoluřinancování ČR ze SR	kryto příjmem z rozpočtu FM	celkem	spoluřinancování ČR ze SR	kryto příjmem z rozpočtu FM	celkem
		19	20	21=19+20	22	23	24=22+23
MF	FM EHP/Norska/Program švýcarsko-české spolupráce	0	0	0	908	5 142	6 050
MPSV	FM EHP/Norsko	0	0	0	0	0	0
MV	FM EHP/Norsko	0	0	0	337	1 517	1 854
MŽP	FM EHP/Norsko	0	0	0	742	1 494	2 236
MŠMT	FM EHP/Norsko	0	0	0	1 042	26 701	27 743
MK	FM EHP/Norsko				13 603	5 528	19 131
MZd	FM EHP/Norsko	0	0	0	28 000	180 000	208 000
MSp	FM EHP/Norska/Program švýcarsko-české spolupráce	0	0	0	212	1 191	1 403
ČSÚ	FM EHP/Norsko	0	0	0	2 850	16 222	19 072
AV	FM EHP/Norsko	0	0	0	497	7 355	7 852
C e l k e m		0	0	0	48 191	245 150	293 341

Tabulka navazuje na tabulku č.7 materiálu MF čj. 11/7 002/2009-111, část II Další vybrané dokumenty, Tabulková část (materiál k zákonu č. 475/2008 Sb., o státním rozpočtu České republiky za rok 2009)

Vývoj čisté pozice ČR vůči rozpočtu EU od roku 2004 do 30.6. 2009

	2004		2005		2006		2007		2008		1.1.- 30.6. 2009		2004-30.6.2009	
	mil €	mil Kč	mil €	mil Kč	mil €	mil Kč	mil €	mil Kč	mil €	mil Kč	mil €	mil Kč	mil €	mil Kč
Příjmy z rozpočtu EU														
Strukturální akce	193.4	6 190.1	212.1	6 788.5	468.3	13 300.3	992.9	27 565.4	1 680.1	41 905.8	1 156.9	31 401.1	4 703.9	127 151.1
SF	161.6	5 172.7	137.9	4 412.4	252.2	7 163.4	760.6	21 116.3	1 084.7	27 054.4	730.2	19 819.2	3 127.3	84 738.3
CF	31.8	1 017.4	74.3	2 376.1	216.1	6 136.9	232.3	6 449.1	595.4	14 851.3	426.7	11 582.0	1 576.6	42 412.8
Zemědělství	90.8	2 813.7	398.1	12 739.3	503.5	14 251.0	634.9	17 626.5	584.2	14 571.2	711.8	19 318.9	2 923.2	81 320.5
Tržní operace	4.7	147.3	64.0	2 048.8	64.4	1 824.5	5.5	153.2	28.4	707.9	71.9	1 950.8	238.9	6 832.5
Přímé platby	0.0		197.8	6 329.5	255.3	7 239.2	321.3	8 919.9	338.0	8 431.0	418.6	11 362.9	1 531.1	42 282.4
Rozvoj venkova	86.0	2 666.4	135.6	4 339.2	176.3	4 981.9	304.4	8 450.8	212.6	5 303.3	221.1	6 001.2	1 136.1	31 742.7
Veterinární opatření			0.7	21.8	7.4	205.4	1.8	50.0	3.3	81.7	0.1	4.0	13.3	363.0
Rybářství	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	1.9	52.7	1.9	47.3	0.0	0.0	3.8	100.0
Vnitřní politiky	26.9	860.8	48.6	1 904.3	55.9	1 480.8	56.8	1 576.9	47.4	1 182.1	1.6	42.8	237.2	7 047.6
Budování institucí	0.0	0.0	10.9	349.1	3.5	100.5	10.9	302.6	1.5	37.2	1.6	42.8	28.4	832.3
Komunitární programy	26.9	860.8	37.7	1 555.2	52.4	1 380.2	45.9	1 274.3	45.9	1 144.8	0.0	0.0	208.8	6 215.4
Předvstupní nástroje	157.1	4 960.0	72.2	2 309.8	90.4	2 568.1	19.7	546.1	24.5	610.6	20.1	546.6	383.9	11 541.1
Phare	82.6	2 579.1	62.8	2 011.1	45.7	1 299.0	-0.03	-0.9	-10.5	-262.4	-0.2	-5.4	180.5	5 620.7
Ispa	35.8	1 146.6		0.0	44.7	1 269.0	15.1	419.2	35.0	873.0	20.3	552.0	151.0	4 259.8
Sapard	38.6	1 234.3	9.3	298.6	0.0	0.0	4.6	127.7	0.0	0.0	0.0	0.0	52.5	1 660.6
Kompensace	332.3	10 466.5	300.0	8 940.0	201.9	5 710.2	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	834.2	25 116.7
Celkové příjmy z rozpočtu EU	800.4	25 291.0	1 031.0	32 681.8	1 320.0	37 310.3	1 704.3	47 314.9	2 336.2	58 269.6	1 890.4	51 309.5	9 082.4	252 177.1
Platby do rozpočtu EU														
tradiční vlastní zdroje (cla)	58.9	1 910.1	136.7	4 373.7	149.0	4 233.0	178.9	4 967.6	207.6	5 178.0	92.0	2 496.3	823.2	23 158.7
Zdroj z DPH	78.6	2 548.8	140.9	4 507.8	173.7	4 934.2	198.1	5 500.6	224.7	5 603.3	129.8	3 523.2	945.8	26 617.9
Zdroj z HND	366.1	11 865.2	608.2	19 463.4	667.5	18 958.4	702.3	19 496.9	864.1	21 551.7	527.6	14 320.2	3 735.8	105 655.8
Korekce VB	50.6	1 639.0	73.7	2 359.0	80.2	2 276.8	77.7	2 157.0	124.9	3 115.6	69.8	1 895.7	476.9	13 443.1
Celkové platby do rozpočtu EU	554.2	17 963.2	959.5	30 703.9	1 070.5	30 402.3	1 157.1	32 122.1	1 421.2	35 448.6	819.2	22 235.4	5 981.8	168 875.5
Čistá pozice vůči rozpočtu EU	246.2	7 327.9	71.5	1 977.9	249.5	6 908.0	547.3	15 192.8	915.0	22 821.0	1 071.2	29 074.0	3 100.6	83 301.6

7. Pokladní plnění státního rozpočtu ČR za leden až srpen 2009

Podle údajů na účtech vedených v ČNB **dosáhly ke konci srpna 2009 celkové příjmy státního rozpočtu 643,9 mld. Kč, celkové výdaje 733,5 mld. Kč a schodek hospodaření 89,6 mld. Kč** (v srpnu 2008 vykázán přebytek 5,3 mld. Kč).

Tabulka č. 37

Ukazatel	Skutečnost leden-srpen 2008	2009				% plnění v roce 2008	Index 2009/2008
		Schválený rozpočet	Rozpočet po změnách*)	Skutečnost leden-srpen	% plnění		
		2	3	4	5=4:3		
1	2	3	4	5=4:3	6	7=4:1	
PŘÍJMY CELKEM	691,40	1114,00	1128,51	643,91	57,1	66,4	93,1
VÝDAJE CELKEM	686,08	1152,10	1166,83	733,49	62,9	61,7	106,9
SALDO	5,32	-38,10	-38,32	-89,58	233,8	-7,5	-1684,3

*) rozpočet upravený k 30.6.2009

Příjmy státního rozpočtu

Dosažené celkové příjmy ve výši 643,9 mld. Kč představovaly 57,1 % rozpočtu po změnách (v srpnu 2008 plněny na 66,4 %) a byly tak proti srpnu 2008 **nižší o 47,5 mld. Kč**, tj. o 6,9 %. Na meziročním poklesu se podílely především příjmy z daní a poplatků (pokles o 37,5 mld. Kč) a příjmy z pojistného na sociálním zabezpečení (pokles o 17,0 mld. Kč).

Příjmy z daní a poplatků dosáhly 304,9 mld. Kč, což představuje 51,2 % schváleného rozpočtu a **meziroční pokles o 37,5 mld. Kč, tj. o 11,0 %** (rozpočet počítá s růstem o 9,4 % proti skutečnosti roku 2008). Ve srovnání se stejným obdobím minulého roku je plnění rozpočtu o 10,9 procentního bodu horší.

Meziroční pokles byl ovlivněn nižším **inkasem všech „velkých“ daní** (především DPPO, DPFO, ale i DPH a SD).

Daň z příjmů právnických osob svým objemem 48,6 mld. Kč představovala 37,3 % rozpočtu (loni plnění na 63,3 %) a **meziročně tak klesla o 26,0 mld. Kč, tj. o 34,9 %**. Rozpočet této daně počítá s růstem o 2,5 % proti skutečnosti roku 2008. **Výpadek inkasa DPPO ovlivnilo zrušení povinnosti platit zálohy na daň z příjmů pro daňové subjekty zaměstnávající maximálně 5 zaměstnanců a kladně vyřízené žádosti daňových subjektů o stanovení záloh jinak než vyplývá z jejich poslední známé daňové povinnosti** s ohledem na očekávaný pokles daňové povinnosti následkem prohlubujícího se nepříznivého vývoje hospodaření.

Tabulka č. 38

Příjmy státního rozpočtu	v mld. Kč						
	2008	2009				% plnění SR	Index
	Skutečnost leden-srpen	Schválený rozpočet	Rozpočet po změnách*)	Skutečnost leden-srpen	% plnění	leden-srpen 2008	skutečnost 2009/2008
1	2	3	4	5=4:3	6	7=4:1	
Příjmy celkem	691,40	1114,00	1128,51	643,91	57,1	66,4	93,1
v tom:							
Daňové příjmy celkem	598,71	992,20	992,20	544,23	54,9	63,8	90,9
<i>Daňové příjmy (bez pojistného SZ)</i>	<i>342,42</i>	<i>595,52</i>	<i>595,52</i>	<i>304,93</i>	<i>51,2</i>	<i>62,1</i>	<i>89,0</i>
v tom:							
- DPH	115,13	194,10	194,10	113,97	58,7	60,0	99,0
- spotřební daně (vč. tzv. ekologických daní)	78,95	143,90	143,90	77,67	54,0	58,6	98,4
- daně z příjmů PO	74,63	130,30	130,30	48,60	37,3	63,3	65,1
- daně z příjmů FO	60,90	107,20	107,20	54,15	50,5	67,5	88,9
vybíraná srážkou	4,70	6,80	6,80	4,61	67,9	120,6	98,1
ze závislé činnosti	50,87	87,40	87,40	48,35	55,3	65,2	95,0
z příznání	5,32	13,00	13,00	1,18	9,1	64,1	22,2
- správní poplatky vč. kolků	2,66	2,41	2,41	1,65	68,6	57,9	62,0
- majetkové daně	6,82	11,80	11,80	5,33	45,1	77,5	78,1
- clo	1,59	1,60	1,60	0,94	58,4	122,0	59,0
- poplatky za uložení odpadů (kapitola OSFA)	0,95	1,35	1,35	0,93	69,2	73,1	98,2
- ostatní daňové příjmy**)	0,79	2,86	2,86	1,69	59,2	158,4	213,7
Pojistné SZ	256,29	396,68	396,68	239,30	60,3	66,2	93,4
z toho: na důchody	211,06	352,61	352,61	212,71	60,3	65,7	100,8
Nedaňové a kapitálové příjmy a přijaté transfery	92,69	121,80	136,31	99,68	73,1	90,7	107,5
v tom:							
- kapitoly	69,15	107,31	118,21	48,23	40,8	77,1	69,7
z toho: transfery přijaté od EU a Národního fondu	24,46	96,25	107,20	31,88	29,7	30,9	130,3
převody z fondů OSS	37,46	0,00	0,00	8,98	x	x	24,0
přijaté sankční platby***)	-0,05	1,24	1,24	1,59	128,8	-3,5	-3174,7
soudní poplatky***)	0,61	0,60	0,58	0,78	133,7	87,8	126,9
dobrovolné pojistné	0,53	0,82	0,82	0,36	43,6	54,7	68,0
- kapitola Operace SFA	1,59	3,50	3,50	4,38	125,3	60,9	276,1
- kapitola Státní dluh	4,84	6,68	6,68	4,76	71,3	331,2	98,4
- VPS	17,12	4,31	7,92	42,31	534,2	202,3	247,1
v tom:							
- příjmy z úroků a real.fin.majet.	0,07	0,07	0,07	0,03	53,7	104,0	51,6
- splátky půjček ze zahraničí	0,15	0,16	0,16	0,43	271,1	21,5	291,6
- ostatní příjmy VPS**)	16,90	4,09	7,70	41,84	543,7	219,4	247,5

*) rozpočet upravený k 30.6.2009

**) dopočet do cečku

***) skutečnost roku 2008 byla součástí příjmů kapitoly VPS

Inkaso daní z příjmů fyzických osob dosáhlo 54,1 mld. Kč, tj. 50,5 % rozpočtu (loni plnění na 67,5 %) při **meziročním poklesu o 6,7 mld. Kč**, tj. o 11,1 %. Rozpočet uvažuje s růstem o 12,9 % proti skutečnosti roku 2008.

Daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti dosáhla 48,3 mld. Kč při plnění rozpočtu na **55,3 %** (loni to bylo na 65,2 %) a meziročním poklesu o 2,5 mld. Kč, tj. o 5,0 %. Rozpočet je nad úrovní skutečnosti roku 2008 o 11,3 %. U inkasa této daně se negativně projevuje ekonomická krize (propouštění či nižší než předpokládaný růst platů).

Daň z příjmů fyzických osob ze samostatné výdělečné činnosti ve výši 1,2 mld. Kč znamená plnění rozpočtu na 9,1 % (loni to bylo na 64,1 %) a meziroční pokles o 4,1 mld. Kč, tj. o 77,8 %. Rozpočet 2009 je nad úrovní skutečnosti roku 2008 o 41,4 %. Příčiny jsou stejné jako u daní z příjmů právnických osob.

Daň z příjmů fyzických osob z kapitálových výnosů dosáhla 4,6 mld. Kč, což představuje 67,9 % rozpočtu (loni 120,6 %) a meziročně byla mírně pod úrovní minulého roku. Rozpočet 2009 počítá s poklesem o 6,0 % proti skutečnosti roku 2008.

Inkaso DPH představovalo 114,0 mld. Kč, tj. 58,7 % rozpočtu, což je o 1,3 procentního bodu nižší plnění než v srpnu minulého roku. **Meziroční pokles o 1,2 mld. Kč, tj. o 1,0 %**, je proti rozpočtované dynamice (růst o 9,2 % - měřeno ke skutečnosti roku 2008) nižší o 10,2 procentního bodu. Zde se negativně projevuje především pokles spotřeby domácností.

Inkaso spotřebních daní (vč. tzv. ekologických daní) dosáhlo 77,7 mld. Kč, což představuje 54,0 % rozpočtu (loni to bylo 58,6 %) a **meziroční pokles o 1,3 mld. Kč, tj. o 1,6 %**. Rozpočet počítá s růstem o 14,6 % proti skutečnosti roku 2008. Propad mimo jiné souvisí s vysokým inkasem v počátku roku 2008 (splatnost daně za listopad a prosinec 2007) ovlivněným předzásobením tabákovými výrobky (v souvislosti s jejich zdražením od 1.1.2008). V období od března 2009 (splatnost za leden 2009) do srpna 2009 (splatnost za červen 2009) bylo již inkaso meziročně vyšší o 5,2 mld. Kč. I zde se však projevuje ekonomická krize (např. snižující se autodoprava).

Celostátní inkaso všech daní dosáhlo k 31.8.2009 výše 415,5 mld. Kč, což představuje 50,9 % rozpočtu a meziroční pokles o 55,0 mld. Kč, tj. o 11,7 %. Ve stejném období minulého roku dosáhlo celostátní inkaso daní 470,5 mld. Kč, tj. 62,6 % schváleného rozpočtu, a meziročně vzrostlo o 24,2 mld. Kč, tj. o 5,4 % (celoročně bylo nižší než rozpočet o 6,2 mld. Kč).

Příjmy z pojistného na sociální zabezpečení dosáhly 239,3 Kč, což představuje 60,3 % rozpočtu (loni to bylo 66,2 %) a **meziroční pokles o 17,0 mld. Kč, tj. o 6,6 %**. Rozpočet počítá s růstem o 2,9 % proti skutečnosti roku 2008 (relativně nízký předpokládaný růst souvisí se snížením sazeb pojistného na nemocenské pojištění a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti v souhrnné výši o 2,5 procentního bodu). Z celkové částky připadlo na **důchodové pojištění 212,7 mld. Kč, tj. 60,3 % rozpočtu, při meziročním růstu o 1,7 mld. Kč, tj. o 0,8 %** (rozpočet počítá s růstem o 10,2 % proti skutečnosti roku 2008).

Ke konci srpna 2009 dosáhly **nedaňové a kapitálové příjmy a přijaté transfery celkem 99,7 mld. Kč, což je 73,1 % rozpočtu po změnách a o 7,0 mld. Kč, tj. o 7,5 % více** než v srpnu loňského roku (schválený rozpočet uvažuje s meziročním růstem o 24,1 % proti rozpočtu 2008; růst je způsoben zejména očekávanými příjmy z rozpočtu Evropské unie). Na meziroční růst mělo vliv únorové

usnesení vlády č. 122/2009, kterým vláda schválila **převedení prostředků z rezervních fondů organizačních složek státu do příjmů kapitoly VPS**. Tyto prostředky jsou určeny na snížení schodku státního rozpočtu a jejich skutečný převod činil **31,7 mld. Kč**. Dalších 3,6 mld. Kč v rámci tohoto usnesení a usnesení vlády č. 1626/2008 a č. 457/2009 představovalo souvztažné zvýšení příjmů i výdajů bez vlivu na schodek. Další částku představují **převody z fondů OSS ve výši 9,0 mld. Kč** (loni to bylo o 28,5 mld. Kč více). Tato částka zahrnuje především **převody z rezervních fondů** a nečerpané mzdové prostředky za prosinec 2008. **Příjmy z rozpočtu EU** (transfery přijaté od EU a Národního fondu) činily **31,9 mld. Kč** (plnění na 29,7 %), což je o 7,4 mld. Kč více než v srpnu 2008. **Výnosy finančního investování na účtu Řízení likvidity státní pokladny** dosáhly **4,8 mld. Kč** a byly tak plněny na 71,3 % (rozpočtovány v kapitole Státní dluh).

Výdaje státního rozpočtu

Celkové výdaje v objemu 733,5 mld. Kč čerpané ke konci srpna 2009 představují 62,9 % rozpočtu (v srpnu 2008 to bylo 61,7 %), což znamená **meziroční růst o 47,4 mld. Kč**, tj. o 6,9 %. Proti skutečnosti roku 2008 předpokládá letošní rozpočet po změnách nárůst o 7,6 %.

Tabulka č. 39

Výdaje státního rozpočtu	v mld. Kč						
	2008	2009				% plnění SR	Index
	Skutečnost leden-srpen	Schválený rozpočet	Rozpočet po změnách*)	Skutečnost leden-srpen	% plnění	leden-srpen 2008	skutečnost 2009/2008
1	2	3	4	5=4:3	6	7=4:1	
Výdaje celkem	686,08	1152,10	1166,83	733,49	62,9	61,7	106,9
Běžné výdaje	618,96	1038,01	1033,07	659,78	63,9	62,5	106,6
v tom:							
- platy zaměstnanců a ost. platby za proved.práci (vč. povinného pojistného)	53,74	102,73	102,92	55,72	54,1	54,2	103,7
- neinv.trans. fondům soc. a zdrav.pojiš. (kap. VPS)	31,52	47,40	47,40	32,39	68,3	66,0	102,8
- neinv.trans. veř.rozpočt.územ.úrovně (bez kap. OSFA)	83,53	134,36	127,92	89,10	69,6	69,2	106,7
- neinv. transfery příspěvk. a podobným organ. **)	30,16	45,52	45,28	31,23	69,0	72,0	103,5
- neinvest. transfery státním fondům	15,48	32,05	30,96	13,94	45,0	36,5	90,0
- neinv. transf. občan. sdružením (bez kapitoly VPS)	2,56	2,96	3,71	2,21	59,6	47,9	86,4
- sociální dávky	263,88	422,01	426,26	283,30	66,5	67,0	107,4
z toho:							
důchody	204,18	336,57	336,51	223,03	66,3	66,9	109,2
prostředky na podpory v nezaměstnanosti	4,68	5,00	10,97	10,06	91,6	66,8	214,9
ostatní soc.dávky	26,56	36,03	34,51	22,73	65,9	74,4	85,6
státní soc.podpora	28,47	44,40	44,27	27,48	62,1	62,4	96,5
- aktivní pol. zaměstnanosti	4,10	5,73	6,40	2,94	45,9	44,5	71,7
- prostředky na insolventnost	0,09	0,22	0,34	0,40	119,7	46,7	432,9
- stavební spoření	13,38	14,60	14,60	12,36	84,7	89,2	92,4
- státní příspěvek na důchodové připojištění	3,70	6,40	6,40	3,95	61,8	72,6	106,8
- odvody vlastních zdrojů ES do rozpočtu EU	17,97	34,85	34,21	23,41	68,4	60,2	130,3
- kapitola Státní dluh	22,89	48,61	48,44	32,57	67,2	50,4	142,3
- kapitola Operace SFA	0,06	0,74	0,62	0,05	8,2	3,8	81,2
- ostatní běžné výdaje ***)	75,90	139,84	137,61	76,21	55,4	56,8	100,4
Kapitálové výdaje	67,12	114,09	133,76	73,70	55,1	55,5	109,8
SALDO SR CELKEM	5,32	-38,10	-38,32	-89,58	233,8	-7,5	-1684,3

*) rozpočet upravený k 30.6.2009

**) rozpočet i skutečnost bez transferů veřejným výzkumným institucím a příspěvků ostatním příspěvkovým organizacím

***) dopočet do celku

Běžné výdaje státního rozpočtu byly ke konci srpna čerpány ve výši **659,8 mld. Kč, tj. na 63,9 % rozpočtu** (loni to bylo na 62,5 %). Proti loňskému roku **vzrostly o 40,8 mld. Kč, tj. o 6,6 %** (rozpočet po změnách počítá s nárůstem o 5,5 % proti skutečnosti roku 2008).

Největší objem prostředků v rámci běžných výdajů je každoročně **vynakládán na sociální dávky**. Ve schváleném rozpočtu jsou zapracovány ve výši 422,0 mld. Kč, což představuje 36,6 % všech rozpočtovaných výdajů a o 5,3 % více než skutečnost dosažená v roce 2008 (z toho meziroční rozpočtovaný růst důchodů činí 7,7 %). Rozpočet po změnách byl navýšen na 426,3 mld. Kč. **K 31.8.2009 bylo na sociálních dávkách vyčerpáno 283,3 mld. Kč, tj. 66,5 % rozpočtu po změnách** (loni to bylo 67,0 %), při **meziročním růstu o 19,4 mld. Kč, tj. o 7,4 %**. Z toho na **důchody** připadlo **223,0 mld. Kč, tj. 66,3 % rozpočtu** (loni to bylo 66,9 %), při **meziročním růstu o 18,9 mld. Kč, tj. o 9,2 %**. **Prostředky na podpory v nezaměstnanosti** dosáhly **10,1 mld. Kč** a jsou tak o 5,4 mld. Kč vyšší než v srpnu 2008. Naopak **ostatní sociální dávky (22,7 mld. Kč)** a **státní sociální podpora (27,5 mld. Kč)** byly meziročně čerpány o 4,8 mld. Kč méně.

Neinvestiční transfery veřejným rozpočtům územní úrovně dosáhly **89,1 mld. Kč**, což představuje 69,6 % rozpočtu, a proti srpnu 2008 byly **vyšší o 5,6 mld. Kč, tj. o 6,7 %**. Čerpání rozpočtu ovlivnily převody prostředků **na přímé náklady škol zřizovaných obcemi a kraji** ve výši **56,7 mld. Kč** (v červnu zaplacená záloha na 3. čtvrtletí ve výši 18,6 mld. Kč), což je o 0,3 mld. Kč méně než v roce 2008. **Dalších 17,0 mld. Kč** (loni 0,2 mld. Kč méně) představují **transfery obcím na příspěvek na péči podle zákona o sociálních službách, na dávky pomoci v hmotné nouzi a na dávky zdravotně postiženým**.

Neinvestiční transfery fondům sociálního a zdravotního pojištění vykázaly čerpání ve výši **32,4 mld. Kč, tj. 68,3 % rozpočtu**, při meziročním růstu o 0,9 mld. Kč.

Výdaje kapitoly **Státní dluh** (především úroky) byly ke konci srpna 2009 hrazeny ve výši **32,6 mld. Kč, tj. 67,2 % rozpočtu**, a jsou nad úrovní srpna 2008 **o 9,7 mld. Kč**.

Na odvody vlastních zdrojů ES do rozpočtu EU bylo poukázáno **23,4 mld. Kč**, což představuje 68,4 % rozpočtované výše a meziročně vyšší čerpání o 5,4 mld. Kč.

Kapitálové výdaje byly čerpány ve výši **73,7 mld. Kč**, což představuje **55,1 % rozpočtu** (v roce 2008 to bylo 55,5 %), a meziročně byly vyšší o 6,6 mld. Kč, tj. o 9,8 %.

Saldo státního rozpočtu

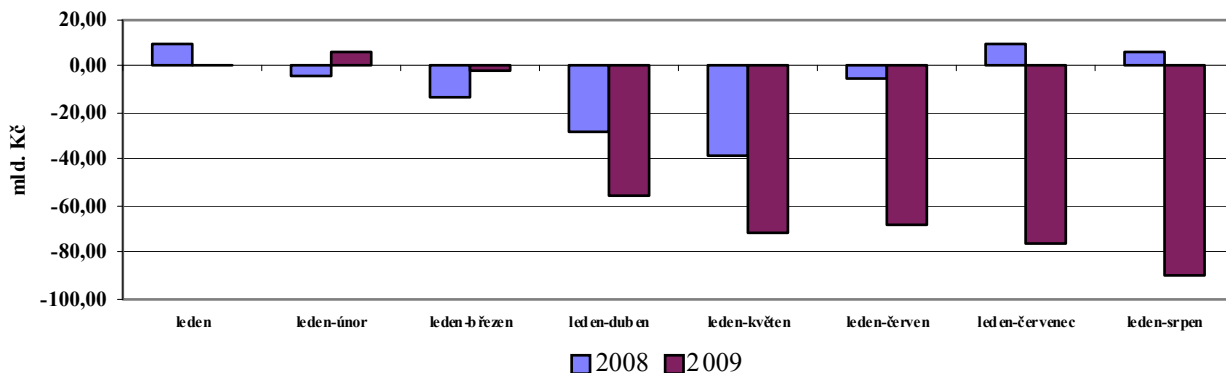
Schodek státního rozpočtu ke konci srpna 2009 dosáhl **89,6 mld. Kč** a je to proti stejnému období roku 2008 **výsledek horší o 94,9 mld. Kč**. Proti schodku danému rozpočtem po změnách je současný stav horší o 51,3 mld. Kč. **Vykázaný schodek je nejhorším výsledkem hospodaření státního rozpočtu za leden až srpen od roku 1993.**

Hospodaření rozpočtu v **samotném srpnu** skončilo schodkem 13,4 mld. Kč (v srpnu 2008 to byl schodek 4,0 mld. Kč), když příjmy činily 57,1 mld. Kč (v srpnu 2008 to bylo 63,6 mld. Kč) a výdaje byly čerpány ve výši 70,5 mld. Kč (v srpnu 2008 to bylo 67,6 mld. Kč).

Tabulka č. 40

	v mil. Kč									
leden-srpen	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Saldo SR	-12 367	-25 565	-32 956	-71 885	-50 687	10 008	-6 440	22 226	5 318	-89 578

Vývoj salda státního rozpočtu za leden až srpen v letech 2008 a 2009

8. Výhled plnění státního rozpočtu do konce 2009

Zákonem č. 475/2008 Sb. byl schválen státní rozpočet na rok 2009. Schválený deficit státního rozpočtu činí 38,1 mld. Kč. Na základě dostupných informací a nové makroekonomické predikce by deficit mohl dosáhnout výše 162,2 mld. Kč, tj. prohloubení o 124,1 mld. Kč.

Tabulka č. 41

Státní rozpočet na rok 2009 - očekávaná skutečnost
(stav ke dni 24. července 2009)

ukazatel v mld. Kč	schválený státní rozpočet 2009 zákon č. 475/2008 Sb.	očekávaná skutečnost státního rozpočtu 2009	rozdíl
příjmy			
daňové příjmy (vč. poplatků za znečištění)	595,5	490,3	-105,2
příjmy z pojistného na sociální zabezpečení	396,7	346,1	-50,6
nedaňové příjmy, kapitálové příjmy, přijaté dotace	121,8	153,5	31,7
<i>z toho: zapojení RF dle usnesení vlády č.122/2009 (na snížení deficitu)</i>	<i>0,0</i>	<i>31,7</i>	<i>31,7</i>
příjmy státního rozpočtu celkem	1 114,0	989,9	-124,1
výdaje státního rozpočtu celkem	1 152,1	1 152,1	0,0
schodek státního rozpočtu celkem	-38,1	-162,2	-124,1

Vysvětlivky:

Příjmy: (+) zvýšení (-) snížení

Výdaje: (+) zvýšení, (-) snížení

Celkové příjmy státního rozpočtu by měly být nenaplněny o 124,1 mld. Kč, zejména z důvodu neplnění rozpočtovaných daňových příjmů a příjmů z pojistného na sociální zabezpečení. Na základě usnesení vlády č.122/2009 vláda rozhodla o převedení finančních prostředků z rezervních fondů organizačních složek státu ve výši 31,7 mld. Kč do příjmů státního rozpočtu ČR na rok 2009, kapitoly Všeobecná pokladní správa, na snížení schodku státního rozpočtu. V roce 2009 se předpokládá, že výdaje budou naplněny v rozpočtované výši 1 152,1 mld. Kč. S ohledem na očekávanou výši deficitu státního rozpočtu zůstává otevřenou otázkou, jakým způsobem budou zabezpečeny vyšší výdaje kapitoly Státní dluh (cca o 6,0 mld. Kč). Vzhledem k tomu, že se nepředpokládají razantní úspory ve výdajích kapitol vč. VPS, jediným řešením je změna zákona o státním rozpočtu na rok 2009.